hep ileri

Aylık Sosyalist Dergi Nisan'97 Sayı:1 Fiyatı:200.00 tl (KDV dahil)

DİRİLTEN ATEŞ

RESTORASYON

yalçın küçük

YALÇIN KÜÇÜK

TARİHÇE

TOPLATILDI

AKIŞ YAYINCILIK

ÇIKIŞIMIZ

Dergimiz bir başlangıç değil.
Ana kadrolarımız değişmeden, Toplumsal Kurtuluş, Dünya Solu, Ekin Belleten, Yeni İnsan ve Marksist Damar gibi yol açan, ufuk çizen eylem ve teori ciltlerinin devamı hep ileriyle getirilecek.
Devamlılığı ne kadar esas aldıysak, alıyorsak, bir faaliyeti rutin olarak yapmayı kendimizden o kadar uzak tuttuk, tutuyoruz.
Egemenler hep, ama sürekli, ama durmadan bir şimdiki zaman önerirler. Bu sömürdüklerinin zaman duygusunu köreltmek ve yok etmek için gereklidir. "Şimdiki zaman" mutlak algılanabilirse egemenlikleri sonsuz olacaktır. Bu yüzden politikaYı günlük kurlarına göre oynanan bir borsa olarak algılamadık. Hep İleri'nin ilk sayısında özellikle "Ordu" yazısının tartışılarak okunmasını istiyoruz. "Şeriata ve Darbeye Hayır!" böyle şablon sloganların dışında nasıl politika üretileceğinin, geleceğe bakarken bugünü ıskalamamanın bugüne yaklaşırken geleceğe ilmikler atmanın iyi bir örneğidir, dikkatle incelenmesini tekrar öneriyoruz.
Bugünü bizim yapacaksak "tarih bilinci" "zaman duygumuzu" hep bilemelidir. Geleceğin ışıltısı buradan yansıyacaktır.
Hep İleri'yi aklın karamsarlığını kıran iradenin iyimserliğini ortaya koyan eylem sayfaları olarak hazırlamaya çalıştık. Yoğunlaşmış teorinin eylem, yoğunlaşmış eylemin teori olduğunu unutmadık.

Yalçın küçük Yoldaş'ın "Bu Memleket Bizim" başlığıyla ülkede gerçekleştirilen bir mitinge gönderdiği mesaj bu bakışı tüm netliğiyle ortaya koyuyor; biz de mesaj-yazı'yı sütunlarımıza alarak, sunuyoruz.

Bizim yayınlarımızda hiçbir zaman promosyonlar, şok haberler, şok yorumlar olmadı. Mit raporları, sürpriz tanıklar, birden ortaya çıkan dosyalar hiç olmadı. Ama bugünün "şok olayları" bizim dergi koleksiyonlarımızda şaşırtıcı biçimde çok önceden yazılmış ve yerlerini almışlardır: Gizli servislerin çıkar hesaplarının gerektirdiği kadarıyla değil, bilimin eşsiz merak penceresi nereye gösterebiliyorsa.
Bütünsel olamamak parçalanmış bir algıyı yaşamak bugünün insanımızın hala yaşadığı büyük bir işkencedir.
Promosyon yapmadığımızı söyledik. Kendimize göre okurumuza bir promosyon vermeliydik belki. Aletleri olan bir örgüt kuramadık, bunu kabul ediyoruz. Okurumuza böyle bir hediye vermemizi bekleyenler oldu. Yapamadık. Ama okurumuza her zaman bütünselliğini ve kendi total algısını vermişizdir. Bu da onu okur olmaktan çıkarmıştır; ona dünyanın yansıtılmadığı artık onun dünyaya rakip olduğu

anlamındadır. Bu da silah kadar yakıcı bir silahtır.
Dergimizin çıkışını daha önce '96 sonbaharı olarak düşünmüştük. Önce SİP'li arkadaşlarla bir haftalık yayın projesi üzerinde durduk. Ancak SİP'li arkadaşlar bizimle beraber olmak yerine yalnızca Yalçın Küçük Yoldaşımızla bir haftalık dergi yapmayı tercih ettiler.

Dergi hazırlıkları uzadığı halde bir başka alandaki çalışmalarımız, kitap yayımındaki pratiğimiz verimli oldu. Yalçın Yoldaş'ın haftalık basın açıklamaları ve yazılarını, kitap haline getirmeden önce, ülkedeki değişik merkezlere ulaşması için fax-mektup hattı kurmamız, yaşanılan olağanüstü günlerde, bu çalışmayı bir nevi dergi ön hazırlığına dönüştürdü.
Hiçbir araç değişmez, bir biçimde sürekli olarak yararlı ve etkili olarak daima aynı kesinlikle ele alınamaz. Ve hiçbir araç diğerlerinin etkisi aynı zamanda kullanılan aracın etkisi kontrol edilmeksizin olumlu olarak nitelendirilemez.
Bütün gazeteleri zabdolunmuş, bütün televizyon kanalları işgal edilmiş, bütün ga-

"BU MEMLEKET BİZİM"

Bir toprak en saf olanlarındır.

Bir ülke en doğru olanlarındır.

Bir yurt uğruna savaşanlarındır.

Bizim en son savaşımız iki yüz yıldır sürüyor: Bizim bu "iki yüz yıl" savaşımız, şair, müzisyen, yenilikçi Sultan Üçüncü Selim ile başlıyor. İlk büyük kaybımızdır. Ancak durmuyor. Savaşımız sürüyor.

Bizim bu savaşımız, Rusçuk Yaranı ile, Tanzimatçılarla, Jön-Türklerle, Anadolu Kurtuluşçularıyla, Şefik Hüsnü ile, Nâzım Hikmet ile, Doktor Hikmet ile, Reşat Fuat ile, Behice Boran ile, Sabiha Sertel ile, Halide Edip ile, Aziz Nesin ile, Mehmet Ali Aybar ile, Yusuf ile, Hüseyin ile, Deniz ile, Ulaş ile, Mahir ile, Kaypakkaya ile, Vedat ve Taylan ile, Bahçeli'de Latif ile, Erdal Eren ile, Musa Anter ile, Vedat Aydın ile, Hüseyin ile Aysel ile, Kemal ile Haki ile Mahsum ile Mazlum ile, yüzlerce ve binlerce Türk, Kürt, Çerkez, Arap kahraman ile sürüyor. Bizimki iki yüz yıllık bir kahramanlar savaşıdır.

Bizimki iki yüz yıllık bir yenilik-gericilik savaşıdır. Aydınlık'ın karanlık'a savaşıdır. İnsan aklını, hülyayı ve ortakçı felsefeyi egemen kılma savaşıdır.

Savaşımız sürüyor.

Bu savaş dolu iki yüz yılımızın son otuz yılı, en zorlu ve en kanlısıdır. Otuz yıldır, topraklarımızı bir Amerikan sömürgesi haline getirmek isteyenlere, rejimimizi, bir tekelli polis devletine çevirmek isteyenlere, ülkemizin her metrekaresine bir demir perde çekmek isteyenlere, evrenin en erişilmez süsü olan insan başını bir örümcek ağına dönüştürmek isteyenlere, aklın egemenliğini yıkıp cinleri akıl tahtına oturtmak isteyenlere, bu orta çağ cephesine karşı, savaşıyoruz. Kayıplarımız çoktur.

Fakat bu savaşın bu aşamasında güvenimiz en çoktur.

Şimdi tarihimizin yolumuzun en güvenli dönemindeyiz. Bu otuz yıllık savaşta ateşin çemberinden saflaşarak geliyoruz. Saflaştık; kamyonları, fadimeleri çatlatan bir saflık'tır. Bu çatlaktan fışkıran ise sadece doğruluğumuz ve savaşımızın haklılığıdır. Yoldaşlarımız, bütün çatlaklardan fışkıran gerçekler, sadece ve sadece, bizlerin, doğruluğunu kanıtlamaktadırlar.

Bu otuz yıllık iç savaş, bizden pek çok sevdiğimizi almıştır. Fakat bu otuz yıllık iç savaş, bize, çelik kadar sağlam ve kılıç kadar keskin doğruluğumuzu vermiştir. Otuz yıldır, kanıt ile, sezgi ile, bilim ile, söylediklerimizin hepsi doğrulanmıştır. Bugün her birimiz birer canlı doğruyuz; her birimiz, sadece ve sadece yürüyen doğrularız.

Bu, büyük bir güçtür.

Biz doğruyuz, karşımızdakiler korkak ve hainlerdir. Çarpışmalardan çıkan saf doğru artık budur.

Yolumuz, bir kez daha doğru çıkmıştır. Son otuz yıldaki bütün doğrularımız sağlanmış ve bize yapılan bütün hainlikler ispatlanmıştır.

Bu bizim kendimize büyük güvenimizdir.

Bu, bizim bütün silahlardan daha güçlü silahımızdır. Yolumuza ve kendimize güvenimiz tamdır ve tam olmalıdır.

Bizimki insan aklına dayalı, hülya dolu, ortakçı bir toplum savaşıdır. Bizimki insanlığı yakalama savaşıdır. Bizimki, insanlığın tümünü bu yeni Orta Çağ'dan kurtarma savaşıdır. Bu savaşta doğrulandık, bu savaşta saflaştık.

Uğruna saflaşıyoruz, memleketimizi hak ediyoruz.

Zafer bizimdir.

zetecileri işgal edilmiş ülkemizin devrimcileri hiçbir zaman çaresiz değildir. Yeni iletişim ve ilişki kanallarını yaratmak hepimizin ödevi ve görevidir.

Dergimiz yayınlanmadan ilk mahkumiyetini alan sahip ve yazılışleri müdürü arkadaşımız Ertürk Akşun, soranlara mahkumiyetini gülerek yanıtlıyor. Biz yalnızca lümpenlerin asık yüzlerle kavga ettiklerini biliyoruz. Devrimci kavgasında mizah duygusunu taşıyan insandır. Ertürk başlar başlamaz raundu aldı. Onun sosyalist yayıncılık ilkelerini iyi kavrayarak, çalışkan bir pratik ortaya koyacağına inanıyoruz.

Evet başlıyoruz yok. Devam ediyoruz. Emeğe inanıyoruz. İnsana inanıyoruz. "İnsan emeği" yaratır ve içine anlam koyar. Doğanın gelişme yasalarıyla insan yaratıcılığı arasında ilerlemenin ve hayatın anlamı saklıdır. Hayata anlam koymak isteyenlerle Hep İleri'ye...

Hasip Akgül

hepileri

SAYI: 1
NİSAN
1997

RESTORASYON
Manzara
Dunya
Diplomasi
Ordu

5 Yalçın Küçük

TEKELLİ POLİS DEVLETİ'NDE SEÇİMLİ DARBE

20 Cemil Namlı

DENEYCİLİKTEN ÇEKİLEN

23 Şevki Ömeroğlu

TİPLER

27 Y.K

BİR ADIM ÖNCE UNUTULAN SOSYALİZM

31 Durmuş Tiryaki

DİRİLTEN ATEŞ

39 Bilgesu Erenus

İKTİDARSIZLAŞTIRMA OPERASYONU

41 Fulya Gürses

TEKELLERİN BİLİM MERAKI: BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

50 Hasip Akgül

HEP İLERİ Aylık Sosyalist Dergi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
Ertürk **AKŞUN**
Genel Yayın Yönetmeni:
Hasip **AKGÜL**
Koordinatör: Doğan **ÜLGENCİ**
Yönetim Yeri: Büyük Parmakkapı Sok.
20/4 Beyoğlu / İstanbul

Hesap Numarası:
Yapı Kredi Bankası
Mark: 3004942-9 Dolar: 3004943-7
(Her iki hesap numarası da TL için geçerlidir)
Baskı: Ceylan Yayıncılık Matbaa ve Dağıtım ltd. şti
Logo ve Kapak Tasarımı: Erdal **BAYSAL**

RESTORASYON

Otuz yıllık iç savaşta, Türkiye düzeni, kemalist kapitalist demokratik bütün niteliklerini kaybetmiştir. Sömürge niteliğinde bir tekelli polis devletine dönüşmüştür.

Bu hunhar düzeni kabul ettirebilmek için çok ileri gidilmiştir. Şimdi, sağlamlaştırmak için bazı alanların bırakılması gerekiyor.

Solcu ve Kürt katliamları henüz ileri gitme sayılmıyor. Bu solu ve Kürtleri hesaba katmamaktır. Bu aynı zamanda "biz"i "devrim"e zorlayan restorasyon'dur.

Ülkemiz, korkak ve çekingen bir restorasyonidan geçmeye çalışıyor.

Yalçın Küçük

Bir devrim, kendisini kabul ettirebilmek için, olabileceğinden çok daha daha ileri mevzilere uzanmak zorunda kalıyor ve ancak bir süre sonra, kendisini sağlama alabilmek için, bunların bir bölümünden geri çekiliyor. Restorasyon, budur.

Bugün ülkemiz, ikinci bir restorasyon dönemi içindedir. Çok açık manzara şöyledir: Ülkemizdeki kemalist-kapitalist-demokratik düzen, altmışlı yılların ortasından itibaren çok görkemli bir sol kalkışma ile karşı karşı gelmiş ve kendi varlığını tehdit altında görmüştür. Yetmişli yıllarda bu sol kalkışma hunharca geriye püskürtülmüş olmakla birlikte- arada nerede ise bir boşluk olmadan, aynı düzen, çok hırslı bir Kürt Yükselişi ile karşılaşmış ve daha büyük bir ürküntü içine düşmüştür. İşte bu birbirini izleyen iki büyük kalkışma, Türkiye yönetenlerini, kemalist-kapitalist demokratik sınırlar içinde kaldığı sürece, yokolma paranoyasına itmiştir; rejim, kendisini sürdürebilmek için, kendisini değiştirmeye başlamıştır. Otuz yıllık acımasız bir iç savaş içinde, Türkiye düzeni, kemalist-kapitalist demokratik bütün niteliklerini kaybederek, sömürge niteliğinde, içinde ve dışında binbir demir perdeli, bir tekelli polis devleti olmuştur. Kısacası, bu hunhar düzeni kabul ettirebilmek için çok ileri gidilmiştir ve şimdi, sağlamlaştırmak için bazı alanların bırakılması gerekiyor; buna, "restorasyon" diyoruz.

İrtica PKK'dan tehlikeli
Orgeneral Erkaya: "Aşırı dinci akımlar Türkiye'nin birinci sorunu haline geldi"

Ancak, restoratörler, solcu ve Kürt katliamlarını, henüz "ileri gitme" saymıyorlar; şimdi ülkemizde topal bir restorasyon var.

GÜVEN VE KORKU İÇİÇE

Seksenli yıl başlarında İstanbul Emniyeti'nde katledilen Türk devrimcilerini ve doksanlı yıllarda Elazığ'da, Urfa'da, Diyarbakır'da hunharca öldürülen Kürt aydınlarını, hesap dışı saymak, solcuları ve Kürtleri dışlamak demektir ve bu, solcularla Kürtleri devrim'e zorlamakla aynı anlama geliyor. Bu ayrıca, restorasyon sürecini torpillemektir.

Bu, aynı zamanda, restorasyon sürecinin kendisini de tartışmalı bir hale getiriyor. Gerçekten de tartışmalıdır; Büyük Fransız Devrimi'nden sonra gelen ve adı üstünde "Restorasyon Dönemi" denilen sürecini bir kenara koyarsak, İkinci Dünya Savaşı'nın hemen sonunda başlayan İnönü-Bayar Restorasyonu, bize bazı ip uçları veriyor. Bu ipuçlarından ilki, restoratörlerin psikolojisinde korku ile güvenin iç içe olmasında çıkıyor; İnönü'nün, gelinen noktadan çok güvenli ancak gelecekten müthiş korkulu olduğu kesindir.

Büyük tehlikeleri geride bırakmış olmak, ancak hala önemli tehlikelerle yüz yüze kalmak, belki de restorasyonun motorlarından en önemlisidir. Bu çerçevede Ordu Komutanı General

Karadayı'nın, yakın zamanda, Avrupa'da çıkan isimsiz "Anadolu" ceridesine yazdığı başmakale de çok öğretici oluyor; Karadayı, hem bir rahatlığı ve hem de bir rahatsızlığı dile getiriyor. Bu, şu anda, Türkiye'de mevki sahibi bütün ağızların ortak söylemidir. Daha da önemlisi, sanık polis şefi Mehmet Ağar, meclis komisyonuna ifadeden çıktıktan sonra bütün marifetlerini, şehir sektöründe, PKK ve devrimci-demokrat eylemliliklerin püskürtülmüş olmasıyla savunuyor. Bu, üzerinde soğukkanlılıkla düşünülmesi gerekli bir durumdur.

Restoratörler bugün, üç genç kürt kızının ortaya koydukları örnekten müthiş ürküyorlar ve gerillanın kökünü kazıyamayacaklarını biliyorlar; ayrıca mezralardaki sükunetin aldatıcı olduğunu, bunun, Kürt köylülerini Kürt kentlerine yığmaktan kaynaklandığını, bu nedenle geçici bir çözüm olduğunu ve ayrıca büyük patlamaları i-çinde barındırdığını, biliyorlar. Ancak bütün bunlarla birlikte, metropollerde hem Kürt ve hem de Türk soluna tümüyle egemen olduklarına inanıyorlar; bizim tümden dışımızda olan Perinçek Grubu bir yana, Hadep ve Ödep'i tümüyle asimile ettiklerini düşünüyorlar. Gerçekçi ya da değil; ancak Türkiye'yi yönetenlerin önemli bir bölümünün buna inandıkları kesindir. Restorasyonun arkasında böyle bir psikoloji var.

PKK-SONRASI SANAT

Var mı? Bu psikolojinin belli bir toptancılığı olduğunu görüyoruz. Bundan birkaç ay önce çok masum Türk filmlerini yasaklamayı şehvetli bir serüven haline getiren Türkiye Düzeni, son zamanlarda Kürt gerilla gerçekliğine göndermeler yapan filmleri, el altından özendirmeyi seçmiş bulunuyor; bunlardan birisini, bir Kürt gerillası ile Türk askerinin eylem sonu dostluğunu işleyen,

Eşkıya Urfa'ya dönüyor

"Işıklar Sönmesin" filmi Avrupa Parlamentosu'nda

"Işıklar Sönmesin" filmini, aylık Le Monde Diplomatique Dergisi'nin, "Tures et Kurdes Reconcilies par le Cinema", başlığıyla övmesi, bu filmde, Le Monde'un, bir Türk-Kürt siyasal yakınlaşmasını görmesi, son derece düşündürücüdür. Dahası var; aynı zamanda bir "restorasyon" ceridesi olan Radikal'in ekinde, bütün politik ve estetik eğitimini bizim Yürüyüş ve Sosyalist İktidar Dergilerimiz'de ve bizim yanımızda aldıktan sonra, kendisine Bab-ı Ali'nin bataklıklarında bir karyer arayan Yıldırım Türker'in yine önemli bir eleştirisi yayınlandı; Yıldırım, şimdi Türkiye'de çok iyi "iş" yapan Eşkıya filmini özenle eleştiriyor ve bunu bir "post-PKK" filmi olarak niteliyor. Doğru mu, değil mi, bunu tartışmak istemiyorum; önemli olan, Türkiye'nin egemen yazı sahalarında PKK-sonrası sanattan söz edilmeye başlanmasıdır.

NASIL BİR RESTORASYON

Bir: Terörist ve dışa bağımlı medya, aklanmakta ve yeni düzenin

Öğrenciler mahkemede dövüldü

Türk-İş'in mitinginden sonra gözaltına alınan 22 öğrenci toplam 239 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Kararı protesto eden öğrenciler ile yakınları mahkemede jandarma tarafından dövüldü

DGM'de öğrenci fobisi

12 Eylül'de bile böylesi görülmedi

Öğrencilere destek telefonu yapıyor

Ankara DGM'den öğrencilere ceza

dayanaklarından birisi haline getirilmektedir. İki: Yazıcıoğlu türü, işkenceci polisler, düzenin kurtarıcıları haline getirilmektedir. Üç: Okullarında paralı eğitime karşı çıkan Manisalı liselileri on iki yıla hükümlü "çete" sayan, tutuklayan, Metin Göktepe'nin işkencecilerine mahkeme bulamayan ve ancak Sedat Bucak'ı, katil Çatlı'yı en fazla üç yıl hükümlü özgür "çete" sayan bir yargı yüceltilmektedir. Dört: Türk siyaset yazınında daha çok "ikinci cumhuriyetçiler" olarak tanınan, geçmişlerinde hiçbir mücadele olmayan, devletin bu kamyonla düdük çalmasından önce hiçbir cinayetten söz etmeyen ve yine devletin fadime'nin hıçkırıklarıyla işaret vermesine kadar şeriat eğilimlerine gözkırpan bu garip "araştırmacı" ve "gazeteci" ve "yazar" tayfası da, bu tekelli polis cumhuriyetinin sadık aydınları oluyorlar. Beş: Bu, bizi devrim'e zorlayan bir restorasyondur.

Peki olur mu? Unutulmayacağını sanıyorum, her restorasyon bir de siyaset becerisi yüksek bir "ikili" sorunudur. Kemalizmin restorasyonu, bir yanıyla da, beklemesini, oyun kurmasını ve risk almasını bilen, bu alanda pişmiş, İsmet İnönü ile Celal Bayar'ın cilveleşmesi sonucudur. Sömürgeci tekelli polis devletinin restorasyonunda ise Türkiye pek üryan, çok çıplak'tır; iş, Süleyman Demirel'le Mesut Yılmaz'a kalmış görünüyor. Aslında görünen sadece bir imkansızlık'tır.

MANZARA

Erbakan ve tayfası bütün fincancı katırlarını ürkütmüştür.

Refah Partisi'ni yaşatan Genelkurmay, eserinin karanlığından ürkmüştür.

Refah'ın durumu açıktır; silahlı örgütü, "Türk" polisidir. Eğitimci ordusu ise imam hatip liseleridir.

Erbakan ve Tayfası, çok hayırlı bir iş yapmışlar ve bütün fincancı katırlarını ürkütmüşlerdir. Şimdi toplumun her tarafında, Erbakan yobazlarının yarattığı bir ürküntü uçurumu görülüyor ve daha önemlisi, Erbakan'ın iplerini ellerinde tutanlar, iplerine güvenemez hale geliyorlar.

Açık olan ve açıkça görünen şudur: İslam ve imam-hatip okulları, devletin bir programıdır ve çok açık olarak söylemek gerekirse hep ve hep, Türk Genelkurmay'ın bir politik senaryosu olmuştur. Bu son derece kanıtlıdır, Erbakan yobazlarından milletvekili Hüseyin ile ilgili olarak, Genelkurmay kasasından çıkartılıp televizyonlara verilen bir video kaseti, imam-hatip tayfasının Harp Okulu'na girme niyetlerini ortaya çıkarınca bir tartışma başlamıştı; tartışma, İmam-Hatip'e lise statüsünün, 12 Mart Darbesi ve üniversitelere girme imkanının da, 12 Eylül Darbesi ile verildiğini netlikle ortaya çıkarmış bulunuyor. Açıktır, imam-hatip'leri açanlar da, bunlardan, savcı-yargıç ve kaymakam-vali yapanlar da, Türk Genelkurmayı'dır. Bunu, Türkiye solunu ve arkasından gelen Kürt rönesansı'nı kemikleştirdikleri ideolojileriyle durduramayacakları için yaptılar ve şimdi açtıkları karanlık kuyunun eşiğindedirler. Bu, insanlarımızın, her sabah kendi kendine birkaç kez tekrarlaması gereken bir hakikat'tır.

YENİ 'YENİÇERİ' GüRUHU

Bir: Bizim bir "Toplumsal Kurtuluş" Dergimiz vardı, "biz" burada, seksenli yıllardan itibaren "Türk" polisinin ayrı ve bağımsız bir parti olarak geliştiğini açıklıkla yazıyorduk. Şimdi, Türk Genelkurmayı'nın sözü, Türk polisine geçmemektedir; polis, katil sanıklarını, basın ve televizyonun her türlü kanıtları hergün yaymasına ve bir zamanlar "titreten" dgm'lerin tutuklama kararı çıkarmasına karşın, yakalamamaktadır. İki: Türkiye, hakkında tutuklama kararı verilenlerin resmi işi polis olan devlet memurları tarafından korunduğu dünyanın en garip ülkesi olmuştur. Artık, polis, ayrıdır ve bir yeni yeniçeri güruhu durumundadır. Üç: Ülkemizin tanınmış kötülük komisyoncularından birisi Murat Belge'dir; Murat Belge, daha "Yürüyüş" Dergimiz'de şiddetle karşı çıktığımız ve Washington'un damgasını taşıyan ve bugün "ülkü ocakları" için, Tüsiad için, Odalar Birliği için, kullanılan "sivil toplum" lafının ve Abdurrahman Dilipak'ın da tanıtımını üstleniyordu. Bir zamanlar Türkiye solunu kandırabilmek için "melek" görünen Dilipak, şimdi net yobaz kimliğini ve İkinci Mahmut'a nefretini açığa çıkarmaktan geri kalmıyor; haklıdır, Mahmut, o zaman yeniçeri adını taşıyan bir pislik ve cinayet yuvasını topa tutabilmiştir. Dört: Polis, bugün ayrı bir yapıdır ve bu yapıda yobazlık en büyük güce sahip bulunuyor.

Kim bugün, ülkemizin aydınlık günlerini istiyorsa, polisin karanlık güçlerin elinde ve kendisine karşı bir örgüt olduğunu kabul et-

mek durumundadır. İmam-hatip liseleri, okul değil, Türkiye'nin en gerici partisinin, eğitimcilerinin yetiştirildiği bir "devlet" yapısıdır. Polis, öğrencilerimizi, emekçilerimizi, analarımızı, aydınlarımızı katlederken, coplarken, bunu, aldığı emirlerden daha çok, bir yobazlık örgütü olduğu için, kendiliğinden, kendi ideolojisinden, çatlı ahlaksızlığına, taliban kan içiciliğine sahip olduğu için yapıyor. Demek oluyor, Refah'ın durumu çok açıktır; silahlı örgütü, "Türk" polisidir. Eğitimci ordusu ise, imam-hatip liseleridir.

ADALET CİHAZI

Güzel; karanlık manzara belli oluyor. Bir: kim bugün ülkemizin aydınlığını özlüyorsa, gerçekçi olmak zorundadır ve "Türk" adalet sisteminin karanlık güçlerin bir cihazı olduğunu kabul etmek zorundadır. İki: Anayasa Mahkemesi, önüne getirilen bütün emekçi partilerini kapatmakta bir an bile tereddüt etmemiştir. Anayasa Mahkemesi, bugün bir emekçi partisi kasabı konumundadır. Üç: Yobaz Erbakan, Anayasa Mahkemesi'nin özelleştirme ile ilgili kararından hoşnutluğunu, "İşte Yüce Mahkeme ilk kez, bizim lehimize bir karar verdi" sözleriyle belli edince, bu Mahkeme'nin Çerkes Başkanı Güngör, "dur hele, bizim kararımız olmazsa, Mesut Yılmaz hükümeti düşmez ve siz hükümet olamazdınız, sizi de biz hükümet yaptık" diyebilmiştir. Doğru demiştir. Dört: Temyiz'in başkanı, ünlü "prodüktör" Ümit Utku'nun kardeşidir, aynı ahlakta birisidir ve başkanlık seçiminde, ülkücü futbolcu Tanju'yu hapisten çıkarmaya dayalı bir seçim kampanyası yürütmüştür. Beş: Ankara'nın bize iddianame yetiştiremeyen faşist savcısı Nusret Demiral, emekli olunca faşist partiye katılmıştır; Kayseri'de dgm başkanı Durdu, faşist partiden aday olmuştur, Malatya'da dgm başkanı Refah'lıdır, Ankara Dgm'de, bir zamanlar solcu iddianameleri, katib-i savcısı, şimdi tutuklama makinası, yedek yargıcı-binbaşı Ülkü Coşkun, kafadan faşist'tir. Altı: Hiç hak savunmamış insanlardan halk savunması beklenemez; Mesut Yılmaz ve Deniz Baykal'ın ikisinin de kafalarının keçelenmiş olmasından ciddi olarak kuşku duyuyorum. Bir kez, dgm yasasına göre, bir yedek yargıcın bile kendisine istediği sanığı getirmeyen polis amirini hemen tutuklama yetkisi vardır. İstanbul Dgm ise, haklarında tutuklama kararı verilen polisler açısından kalbura benziyor; eğer, dgm savcısı veya başkanı bu işin içinde olmasaydı, pek çok görevlinin hemen tutuklanmış olduklarını görecektik; içindedirler. Ve manzara açıktır; adalet cihazı, Türk gericiliğinin örgütlerinden birisidir.

Demek oluyor, manzara pek büyük netlikle ortaya çıkıyor. Devlet, Avrupa'ya gönderdiği din adamlarıyla, Avrupa'nın yobazlaştırılmasını ve işçilerin Refah'a yazılmasını üstüne almıştır. İkincisi, Türk polisi, Refah'ın özgürce politika yapabilmesi için, Refah'ın rakiplerini ortadan kaldırmaya yönelik, bir silahlı yapıdır. Çok açıkçası, Türk polisini, meşru bir kuruluş olarak değil, karanlık partinin, silahlı örgütü olarak düşünmek gereği var. Üçüncüsü, Adalet cihazı bağımsız değil, yobaz örgütünün legal rakiplerini temizlemeye yönelik, ülkemizi aydınlık yayın ve kitaplardan arındıran, legal partilerin önünü kesen, bir karanlık yapı'dır. İşte Refah'ın beşte birlik "büyük" başarısının arkasındaki büyük sır burada yatıyor. Bu bir devlet işidir ve Refah'ı yaşatan, genelkurmay'dır. Şimdi Genelkurmay, eserinin karanlığından ürkmüşe benziyor.

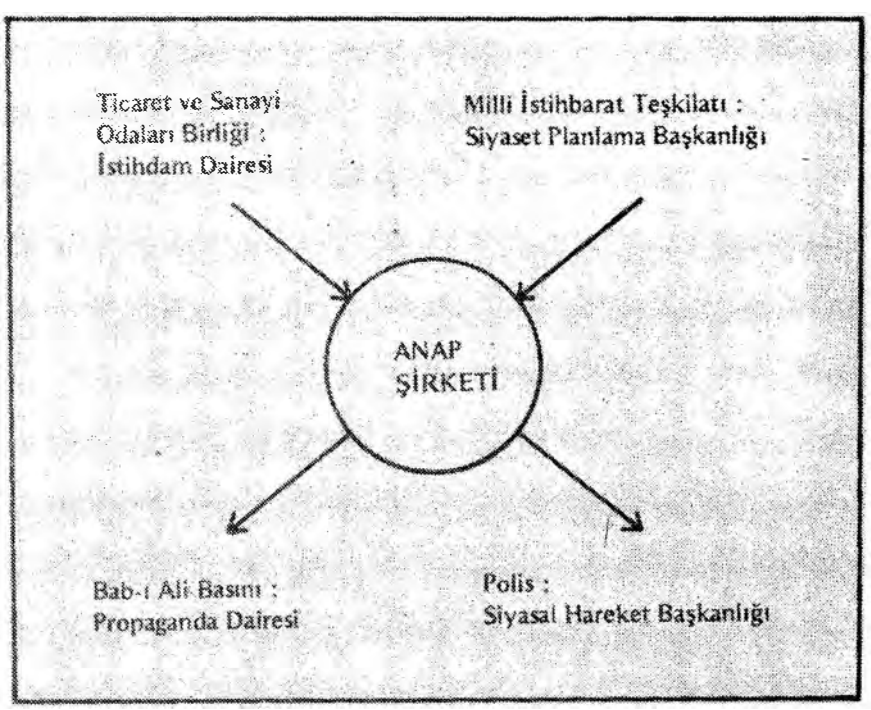

Toplumsal Kurtuluş, Temmuz 1987 Sayı: 1

ÜÇÜNCÜ MC HÜKÜMETİ

Bugünkü bir "Üçüncü Milliyetçi Cephe" Hükümeti'dir ve yetmişli

yıllarda kurulan birinci ve ikinci MC, Demirel'in başkanlığında bir Erbakan ve Türkeş hükümetleridir. Üç: Erbakan'ın, Türkeş'in, Demirel'in üçünün de siyasal doğumları aynıdır ve bindokuzyüz altmışlı yılların ilk yarısıdır; Türkiye solunun yükselmesi üzerine, Washington tarafından politikaya sokulan üç figür'dür. Dört: İki milletvekili sahibi iken Türkeş'e başbakan yardımcılığı veren Demirel'dir ve 1991 tarihinde, Türkeş ve tayfasını, parlamentoya sokan da Erbakan oluyor.

Erbakan ile Türkeş arasındaki fark, Mesut Yılmaz ile Tansu Çiller arasındaki uslüp farkı düzeyinde kalıyor. Bir: Bazı deneme ve yanılmalarından sonra, her ikisi oyunlarını kararlaştırmış görünüyorlar ve Mesut Yılmaz'ın kendisine seçtiği rol, Erbakan'ın dublörlüğüdür. Nakşibendi şeyhi Coşan'ın elini öperek, nakşibendi, Eyüp Aşık, Cemil Çiçek, Ali Coşkun, Korkut Özal'la bir vitrin yaparak, Erbakan'ın seksen yılı Konya Belediye Başkanı Mehmet Keçeciler'i yardımcı tutarak, politika yapacağını sanıyor. Yerinde sayıyor ve artık, Madam Çiller kadar bile bir şansa sahip görünmüyor. Bu cinayet şebekesi ile ilgili olarak kendisine verilen bilgileri kullanmak bile Yılmaz'a bir şans getirmiyor; şu ana kadar Yaşar Kemal'den başka bir kimseyi kazanamadığını görüyoruz. İki: Artık bunları parti saymak çok zordur; başka hiçbir neden olmasa bile, sadece şu Birlik Partisi'ni meclise sokması bir skandal sayılmalıdır ve Yılmaz'ı sandalyesinden etmeye yetmelidir, hiçbir etkisi olmuyor. İdeoloji bir kenara bırakılabilir ve bir parti liderinin kendi oyunlarını bozacak bir manga yaratması tepkiyle karşılanabilir; karşılanmıyor, çünkü, hepsi parti açısından değil, karanlık çıkarları ve ideolojileri açısından bakıyorlar. Üç; Türkeş tayfasının en kan dökücü olduğu zamanda, yönetim kadrosunda, Yaşar Okuyan, öğrenciliğinde yüzünden tokatımızı eksik etmediğimiz Ağah Güner vardı ve bunlar, bunlarla beraber, bir babanın solcu oğlunun katili olduğunu bugün de haykırdığı Yaşar Dedelek ve benzerleri, Mesut Yılmaz'ın yönetimindedirler. Madam Çiller'in, Türkeş'in partisinin şimdiki haline ve geleceğine talip olduğu anlaşılıyor. Dört: Madam Çiller'in ülkücülere ve Madam Çiller'in cinayet işlerinden sorumlu veziri Ağar'a ise ülkücülerin daha çok sahip çıkması, şu

anda görülen manzara ayrıntıları arasına giriyor. Beş: Silahlı kuvvetler içindeki "laik görüntülü" eğilimlere uyarak, Madam Çiller'in ve katil ülkücü tayfasının daha laik bir hava çalmaları ve bir ülkücü-asker darbe hazırlamaları ihtimal dahiline geliyor. Altı: Böyle bir darbe, Washington'dan destek alabilir; soğukkanlı düşünme buna işaret ediyor.

YENİ CUMHURİYET PARTİSİ

Türk Silahlı Kuvvetleri'ni de monolitik, bir bütün olarak, düşünmek doğru görünmüyor. Bir: Bu hafta, Hürriyet'te yazan, Washington'un, Refah nezdindeki ajanı İlnur Çevik, General Karadayı başta olmasa, Refah'ın durumunun çok daha zor olacağını anlatmaya çalışıyordu. İki: Washington'un, Refah Hükümeti'nden şikayetleri yanında çok büyük yararlar da elde ettiği açık olarak ortaya çıkıyor; Washington, Refah'ı laisizm planında sıkıştıran Ordu'nun, Refah'tan İsrail Cephesi'nde sürekli ödün koparmasını hayranlıkla karşılıyor, olmalıdır. Üç: Washington'un Nato'yu Doğu'ya açma politikası, Moskova'nın sert muha-lefeti ile karşılaşırken, Genelkurmay'ın Letonya ile askeri ittifak imzalaması, tümüyle bir Washington senaryosu'dur. Washington, tıpkı ellili yıllarda olduğu türden ve daha yoğun ölçüde, Türkiye'nin Kuzey Komşusu'nu, Türkiye aracılığıyla rahatsız ediyor ve kışkırtıyor. Dört: Bu kışkırtmadan en çok kazançlı çıkan, kuşkusuz Kürtler ve Elenler oluyorlar; ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde bütün kadroların böyle bir politikayı kabul etmesini beklememek gerekiyor. Beş: Geçtiğimiz haftalarda bölünmüş Türkiye, Washington'a taşınmıştı ve kuşkusuz gazetecileri de gittiler. Gidenlerden, Hürriyet'ten, Ferai Tınç, "ABD Dışişleri'nden bir diplomatın" kendisine söylediklerini yazıyordu: "Türkiye ile ilgili bir karar vermek, görüş oluşturmak için, Hükümet'le temas yetmiyor. Onun yanı sıra Cumhurbaşkanı, Çevik Bir Paşa, Onur Öymen'i de mutlaka görmek istiyoruz. İşler çok uzuyor ama ancak o zaman durumun daha net bir resmini çekebiliyoruz." Galiba daha net; ben, geçen yılın Ekim Ayı'ndan itibaren, bürokrasinin üst kademelerinde, bir "yeni cumhuriyet partisi" oluştuğunu haber veriyordum ve bunun yöneticisi üçlüsü olarak, General Bir, Öymen ve Mit müsteşarı Sönmez'i sayıyordum. Burada bir uyum çıkıyor.

Ancak bu Yeni Cumhuriyet Partisi'nin pek güçlü olmadığını eklemek gerekiyor.

DUNYA

Amerika, Türkiye'de Islamcı hükümet istemektedir.

Amerika, artık sömürgelerinde doğrudan doğruya askeri darbeleri tercih etmemektedir.

Genelkurmay İkinci Başkanı General Çevik Bir, ABD'de dışişleri bakanı gibi davranmıştır.

Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı, İsrail'de hükümet başkanı gibi karşılanmıştır.

Bu, yeni 'Washington Yönetim Modeli'ne de uygundur.

Bizim dünyamız, zorbaların dünyasıdır. Zorbaların başında ise hala Amerika var. Amerika'nın bizim dünyamızla ilgili zorbalıkları ise görebilen gözler için, son derece açıktır. Bir: Amerika, hem Ortadoğu ve İç Asya politikaları ve hem de Rusya ile muhtemel rekabeti açısından Türkiye'de islamcı hükümet ve iktidar istemektedir. Ancak Amerika'nın birinci tercihi, Kürt turşusu, seyyar vaiz, nurcu tarikatı lideri Fethullah Gülen'dir. Kürt doğmasına karşın Kürt'e düşman ve Türkçü, paracı ve Amerikancı bu tarikatın misyonerleri, Kürdistan'da ve İç Asya'da faaliyet halindedir. İki:

Jandarmalıktan senaristliğe

ABD'nin dışişleri bakan adayı Madeleine Albright, 'mezuniyet tezini' Senato'ya sundu. Albright, "Ne seyirci ne de aktör olmalıyız. Bize düşen bizzat oyunu kaleme almak, tarih yazmaktır" dedi

NELER DEDİ?

Seyyar Vaiz Fethi'nin Amerika'daki tanıtımını, Mısır kökenli Mardin Ailesi'nin pek yeteneksiz oğlu Profesör Şerif Mardin yapıyor; Seyyar Vaiz Fethi, İç Asya'ya misyoner gönderirken en büyük yardımı, dışişleri bakanlığı zamanında Hikmet Çetin'den gördüğünü açıklıyordu, doğrudur. Çetin her zaman Washington çizgisini izleyen bir politikacı olmuştur. Arkada Amerika var ve ben ayrıca Cumhuriyet'in soytarısı Toktamış Ateş ile Profesör Nur Vergin'in de Vaiz Fethi'nin ayaklarını öpmelerinde de Amerikan parmağı görüyorum. Üç: Ancak şu anda Amerika'nın elinde Seyyar Vaiz Fethi'den de daha ilkesiz Necmi Hoca bulunmaktadır. Washington Necmi Hoca'nın fırıldak gibi dönmesinden rahatsız olmakla birlikte sürekli tokat atarak Necmi Hoca'ya her istediğini yaptırmaktan henüz yorulmamışa benziyor.

YENİ 'WASHINGTON YÖNETİM MODELİ'

Şimdi Amerikan basını çok açık olarak yazıyor; artık Washington sömürgelerinde, doğrudan doğruya askeri idarelerden daha çok askerinin görünür biçimde arkada olduğu, "sivil" yönetimleri tercih ediyor. Pakistan'ın son zamanlarda izlediği çizgi, Amerikan basınında, tipik bir yeni "Washington Yönetim Modeli" sayılıyor. Bu nedenle, Türkiye'de ilk Amerikan burslusu Demirel'in Pakistan'da yapılanları beğenmesi ve benzerini Türkiye'de yapmak istediğini açıklaması, Washington için sürpriz sayılmamalıdır.

Dunya'mızı irdelemeyi sürdürüyorum. Dört: Genelkurmay İkinci Başkanı General Bir, son Amerika gezisinde tam bir dışişleri bakanı olarak davranmıştır. Beş: Türkiye'den bir Genelkurmay Başkanı'nın Telaviv'i ilk kez ziyaret etmesi, çok islamcı ve "fırıldak" Necmi Hoca'nın hükümetine rastlamış bulunu-

yor; bunun Washington açısından son derece başarılı bir manevra olduğundan hiç kuşku duymuyorum. yalnız bu kadar değil; Türk Genelkurmay Başkanı General Karadayı, İsrail'de tam bir hükümet başkanı ve hatta devlet başkanı olarak karşılanmış ve kabul görmüş bulunuyor. Bu siyasal tarihimizde yepyeni bir durumdur.

Bütün bunlardan bir sonuç çıkıyor; ben, son zamanlarda tükenmiş politik kadrolarla terörist medyadaki Milli Güvenlik Kurulu duyarlılığını eskimiş bir hassasiyet olarak görüyorum. Artık Türk Genelkurmayı, Milli Güvenlik Kurulu'na ihtiyaç duymayacak bir şekilde politikanın ve üstelik iç ve dış politikanın dümenini eline almış bulunuyor. Ne kadar sürdürür; söylemek zor, ancak, generaller hiçbir politik nezakete ihtiyaç duymadan açıkça ve dobra dobra ülkemizi yönetmeye başladılar.

AMERİKAN YURTTAŞI SÖMÜRGE YÖNETİCİLERİ

Yönetmek mi? Mekanizmaları çok değişmiştir. Artık emperyalizm sadece askeri üs veya sadece dış borç mengenesi olmaktan çıkmıştır; adamları ve kurumları var. Amerikan yurttaşı bakan veya başbakan, artık sadece Türkiye'de görülmüyor. Bosna'nın dışişleri bakanı da Amerikan aksanıyla konuşan bir Amerikan yurttaşıdır. Türkiye'de atv türünden, bütün yayın politikası Washington'da çizilen "özgür" televizyonları var; Hasan Cemal veya Ufuk Güldemir türü yayıncıların tek referansı Washington'dur. Bugün her akşam ışık söndürme ayinleri ile belleklerde tutulmak istenen bu cinayet şebekesinin özü, Şükrü Balcı ve iki yardımcısı Ağar ve Erkan'dır ve bütün bunlar doğrudan doğruya Washington'un uzantılarıdır.

Emperyalizm, banka ve tarım sektöründe, ayrıca aşiret düzeyinde, kontrol kulelerine sahiptir. Artık emperyalizm yönetim sömürgesinin içinde dalbudak sarmış durumdadır. Artık dış dünya, iç dünyamız olmuştur. Artık Amerika iç dünyamızda dalbudak'tır.

DİPLOMASİ

Devlet, sözde solun içindedir.

Ödep, ne yazık, bazı yöneticileri vasıtasıyla Türk Devleti'nin karanlık diplomatik işlerini yükleniyor.

Ödep'in yetmediği zaman da, "resmi" İşçi Partisi eksiği tamamlıyor.

Devlet de yeni bir dalbudak oluş sürecine giriyor. Nasıl mı; bunu da çok kısa ve oyuncularıyla birlikte çok somut olarak sahnelemek durumundayım. Bir: Doksanlı yılların başıydı, partinin başında Feridun Yazar, kıyımları anlatıyorlardı, milletvekilleri vardı, ben de vardım, Hollandada Dünya Kiliseleri Birliği'ne gidilmişti, İngilizce konuşuluyurdu, ben daha çok dinliyordum. Dünya Kiliseleri Birliği yöneticisi, pisikopos efendi, tıpkı evine hırsız giren evsahibine çıkışan komsere benziyordu, arkadaşlarımız hangi zulmü anlatsalar, bilmiş bilmiş, "ama asıl kabahat sizde" diyordu; dinledim, dinledim ve birden bire, "Piskopos hazretleri, yoksa siz sürekli olarak Murat Belge ile mi konuşuyorsunuz?", dedim. Şaşırdı ve belki de boş bulundu, "Evet, ne var" deyiverdi. Ben de hemen söyleyiverdim; "Aman efendim" dedim, "Lütfen bu söyleyeceklerimi kendisine de söyleyin, Yalçın Küçük söyledi, deyin, Murat Belge yalancıdır, devletin yalanlarını yaymakla görevlidir", bunları ekledim ve şimdi de ekliyorum, devlet sözde solun içindedir.

MURAT BELGE AND CO.

Şimdi kaç kişi hatırlıyor? İki: Yine doksanlı yılların başıydı, yine bu Murat Belge, yine Ahmet Altan ve bazı yazarların "ikinci cumhuriyetçiler" dedikleri tayfa birden bire "ver-kurtul" adını verdikleri bir kampanyayı başlattılar. Savlarına göre, Kürtler, Türkiye ve Türkiye ekonomisi üzerinde bir yüktü ve eğer Ankara, Türkiye'nin doğusunu, Kürtlere verirse, kurtulacaktı; bunu tutturdular. Ben yine bunlara cevap vermeye çalışıyordum. Hesaplarının yanlış olduğunu ve ekonomi-politikte böyle bir mantığın olamayacağını söylüyordum. Üç: Yalnız o zaman bilmiyordum, bunu, bugün hala Kürdoloji'de en tartışmalı kitap sayılan Kürt asıllı Amerikan Mihrdat İzadi'nin 1992 yılında Amerika'da yayınlanan "The Kurds" adlı kitapta ileri sürüldüğünü, bilmiyordum. İzadiye'ye göre, Türkiye, eğer bu bölge ve nüfusu koparıp atarsa, sadece bir yükten kurtulmuş olacaktı, ben Murat Belge ant Co.'nun, o zamanlar, bir Amerikan kitabın-

da ortaya atılan bir savı, papağan örneği tekrarladıklarından habersizdim, şimdi görüyorum.

Dört: Belge, kaç kez politikayı bıraktığını tekrarlamışken birden Ödep'in kurucusu oldu; ben bu parti içindeki pek çok yurtseveri

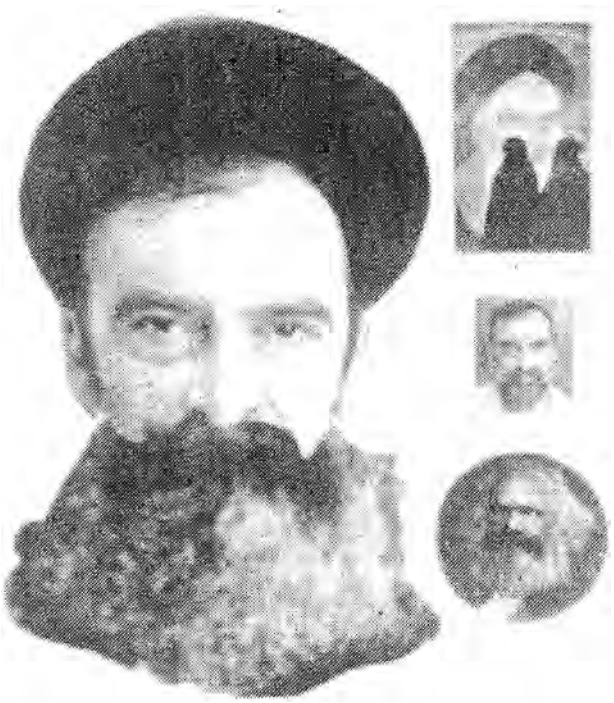

rencide etmek istemiyorum. Ancak Belge'nin buraya getirdiği sadece Amerikan bağlantısıdır. Beş: Başkan Apo, bu parti kurulduğunda, Med TV'deki bir oturumda, kendine özgü sezgisiyle, burada Alman parmağına işaret ediyordu; bu parti içindeki pek çok yurtseveri ayrı tutuyorum, ayrıntılarını yazmayı ileriye bırakıyorum, Alman parmağını sokan Kürt kökenli Yavuz Önen'dir. Ne yazık, Ödep, çok parmaklı bir parti olarak ortaya çıkıyor.

İTİRAFÇI FKP'YE HAİN DANIŞMAN: SIKTI COŞKUN

"Devlet", bir büyük dünyayı daha küçük dünyalara bükmek değilse nedir? "Devlet" eninde sonunda dünyayı parçalamaktır; parçalanmış dünyada sınırlarda "diplomasi" var. Devlet, hem ayrılmadır ve hem de diplomasiyle bir yeni bağ kurma anlamındadır; şimdi Türk devletinin bu diplomasi işine geliyorum. Bir: Bugün, Türk ve Kürt devrimci solundan herhangi bir örgüt veya temsilcisi, Sovyet dönemi artığı komünist partilerden herhangi birisine, örnek olsun, şimdi tam itirafçı Fransız Komünist Partisi'ne gitse alacağı tek cevap, kendilerinin "terörist" kabul edilmeleridir. Fransız Komünist Partisi'nin Türkiye ve Kürdistan'daki gelişmelere bir ilgisi kalmamış bulunuyor; ancak bütün devrimci örgütleri "terörist" sayıyor. Nedeni sorulduğunda tek cevap var; "Bize Sıtkı Coşkun böyle söylüyor" diyorlar. İki: Bu Sıtkı Coşkun Kundera'nın tipleri türünden ihaneti yaşam biçimi yapmıştır. Yetmişli yılların ortasında sosyalist Disk'i, Nabi Yağcı ile birlikte, Ecevit'e satmıştır. Doksanlı yılların ortalarında Sadun Aren'in liderliğindeki Sosyalist Parti Kürtlerle işbirliğine yanaşınca, buna karşı çıkmış, Murat Belge ve Yavuz Önen'le birleşerek Ödep'e kapı açmıştır. Üç: Önemli bir adam değildir; ancak Fransız Komünist Partisi türünden bürokratik yapılar, "kardeş" komünist partilerin aynı hızla gerilemeleri süreci içinde, Ödep'i, "kardeş" Türkiye Komünist Partisi sanmakta ve eskisinden burada kalan Sıtkı'yı bilmektedir, önemi buradan gelmektedir. Dört: Ödep, ne yazık, bu tür hainler vasıtasıyla Türk Devleti'nin karanlık diplomatik işlerini yükleniyor.

BİR DE PERİNÇEK

Devam ediyorum; Ödep'in yetmediği zaman da, "resmi" İşçi Partisi eksiği tamamlıyor. Bir: Perinçek gizli servislerin birbirleriyle rekabet eden bölümlerinden eline geçen bazı raporları yayınlamasının ötesinde, son sonbaharda, çok önemli bir toplantı yapmış bulunuyor. Türk Devleti, tarihinin en büyük komünist ve sosyalist partiler buluşmasını Perinçek eliyle gerçekleştirebilmiştir. Dünyanın önde gelen ileri partilerinin önde gelen yöneticileri, geçen sonbaharda, Pera Palas'ta bir toplantıda buluştular. İki: Bu toplantıya, Türk Devleti'nin hiçbir itirazı olmadı, özendirmiş olabilir ve bu toplantı vasıtasıyla Perinçek, ülkede kaybettiği kredibiliteyi, dışarıdan kazanabilme imkanını elde ediyor. Üç: Yaptığı, Sıtkı'nın yaptığının aynıdır. Perinçek de, dünyanının sosyalist partilerine, Türk Devleti'nin solla ilgili diplomasisini aktarıyor. Dört: Yetmişli yıllarda, Sıtkı, "Moskovacı" ve Perinçek, "Pekinci" olarak birbirinin boğazına sarılıyordu, Türk Devleti'nin diplomasisi bunları aynı çizgiye çekebilmiştir.

'KEMALİST' XENG'DEN RESTORASYON DERSLERİ

Cüce Xeng öldü. Dünyanın bütün karanlık yüzleri, Xeng'in ölümü üzerine dünyayı gözyaşı seline verdiler. Bu hafta bütün emperyalist dünya Xeng'e ağlıyordu ve Çin'in ikiyüzlü şimdiki liderleri de, "babamız" diye hıçkırıyorlardı.

Neden mi? Cevabı, doksanlı yılların başında çıkan "Sovyetler Birliği'nde Sosyalizmin Çözülüşü"nde var; dünya basını, Xeng ile Garbaçov'u karşılaştırıyor ve Xeng'i, Mustafa Kemal'in yolunu izleyen bir lider olarak görüyordu. Batı, soğukkanlı olarak baktığında, Mustafa Kemal'i bir koalisyonlar ustası sayıyordu; özellikle geriye adım atarken, bir koalisyonu yıkmadan iki yeni koalisyon kuruyordu. Başka bir deyişle, duvarı yıkarken arkasına iki baraj kuruyordu, Xeng, Gar-

başov'un aksine, Çin'de sosyalist yapıları bir bir yıkarken, tedbirli davranıyor ve tam bir yıkılışı önlüyordu, Batı şimdi Xeng'i, Çin'de kapitalizmi kuran adam diye gözyaşlarıyla alkışlıyordu.

Devlet şimdi sol dünyamızda köşe tutuyor. Bizim katliamlarla dolu dönyamızda ve şimdi bu yeni cinayet şebekesinin ortaya çıkan katliamları karşısında Türk düzeni, bir temizliğe gidebilecek mi? Görülebilen çok korktuğudur ve Türkiye düzeni, şimdi, en küçük bir temizliğin, bütün barajları yıkarak, sistemin tam çöküşüne yol açması ihtimali karşısında tir tir titriyor.

Türk siyasi dünyası, şimdi temizliğinden korkuyor ve pisliğine kenetleniyor.

ORDU

Türk Ordusu, bir "ordu" olmaktan çıkmış, Amerikancı, büyük sermayeyle göbek bağları kuvvetli ve ülkeyi, soldan ve Kürt Yükselişi'nden kurtarmak için, Erbakan karanlığı ile nikah kıymış bir genaraller kulübüdür.

Ülkemizde, takke giyenleri, yobazları çoğaltan ordu'dur.

"Demokrasi", lasizimi ortadan kaldıran bir süreçtir. Çünkü, devrimler lasizim getiriyor, "demokrasi" pek çok "şeyi" ve bu arada akıl düzenini bozuyor.

Önce çok yakın zamanlı saptamalar yapmak durumundayım; üç nokta var. Bir: Ülkemizin bir "restorasyon" süreci içinden geçtiğini yazıp duruyorduk. Ecevit de, son çalkantılara "restorasyon" demeye başladı. Çok cahildir, bu tür sözleri bilmez ve bizden aldığı kesindir. İki: Geçen yaz ortasında bir basın açıklamasıyla ve daha sonra, ilgili savcılığa yazıyla başvurarak RP'nin kapatılması gerektiğini ileri sürdüm ve istedim, Refah Partisi'nin kapatılması süreci başlatılmıştır ve ben, karar için en uygun zamanın arandığını görüyorum: Üç: Daha önce başkasının aklına geldi mi bilmiyorum, çok kısa bir süre önce, imam hatip liselerinin kapatılmasını, buralardan mezun olup da yöneticilik, yargıçlık ve öğretim üyeliği görevlerinde bulunanların tasfiye edilmesini istedim; son milli güvenlik kurulu, "ihtiyaç fazlası" olanların kapatılmasına tasiye etti, hepsi ihtiyaç fazlasıdır.

27 MAYIS: ÖRGÜTSÜZ HALK DEVRİMİ

Sonra orta zamanlı üç saptama yapmak zorundayım; birincisi şu ünlü "27 Mayıs" ile ilgilidir. a: Türk gericiliği, 27 Mayıs ile 12 Mart ve 12 Eylül arasında kesin bir ayrım yapıyor; buna karşılık sözde "Türk Solu" bunun üçünü aynı sepete koyuyor. Kesin gaflettir. b: 27 Mayıs, kesin bir halk hareketi ve devrimidir. Oluşumun da, "Forum Dergisi" çerçevesinde, bir aydın çıkışının büyük rolü görülüyor. 27 Mayıs'a yaklaşırken, genel başkanı olduğum Fikir Klübü'nün rolü de büyüktür. c: Ancak 27 Mayıs'ın oluşumunda en aktif rol, "Türkiye Milli Talebe Federasyonu" eylemlerine ait bulunuyor; Türkiye gençliğinin bu en örgütlü yapısı, bin dokuzyüz ellili yıllarda, devletin boyunduruğundan çıkma mücadelesi veriyordu. Ancak bu hareket, elli sekiz ve elli dokuz yıllarında, tam bir kütle boyutunda, sürekli polis çatışmalarıyla, Türkiye'yi tuttu ve "demokratize" etti. d: Yeni bir kavram ileri sürüyorum; "hareketi kendisiyle bitirenler," yeni bir kavramdır ve bu zincire bir halka olup, sonra THKP-C'yi bitirenler, şimdi bu tarihe büyük bir kinle bakıyorlar. Önemi şurada yatıyor, bu mücadele ile büyük gençliğimiz, devletin ideolojik boyunduruğundan kurtarılmış ve bağımsızlaştırılmıştır. İstanbul'da 28 Nisan ve Ankara'da 29 Nisan 1960 tarihlerinde, ise, iki ayaklanma provası olmuştur. e: Kesin halk katılımı vardır. 28 Nisan, İstanbul'daki, bir halk hareketidir ve 29 Nisan'da polis kuvetleri tarafından sarıldığımızda, Ankara'da, Cebeci Halkı, yaşlı nineler, eteklerinde cephane olarak bize taş taşıdılar. f. Ancak asıl halk katılımını, elli yediden sonra İsmet Paşa sağlamıştır; Paşa'nın her Anadolu'ya çıkışı bir küçük isyana dönüşmüş, hükümet kuvvetleri ile halk karşı karşıya gelmiştir. Bunlardan birisinde, Said-i Nursi'nin Ankara yakınında yeşil bayrak açması üzerine, Paşa üzerine yürümüş, generaller önünü kesmek isteyince genç subaylar Paşa'ya yol açmışlardır, ordunun bölünüşüdür. Belki de bu zamandan sonra genç subayların halk hareketimize katılımı başlamıştır.

Birinci tez şudur: 27 Mayıs, bir halk devrimidir.

İkinci tez şudur: Ancak 27 Mayıs bir örgütsüz halk devrimidir. Örgütsüz olduğumuz için halk devrimimizi elimizden kaçırdık. 27 Mayıs, kısa bir süre içinde, em-

peryalizmin, sermayenin ve şovenizmin rengine bürünmeye başlamıştır.

Devam etmeden önce bir parantez açıyorum. Bir çok yerinde teoremimiz var; teorisiz devrim olmaz", bu teorem yerindedir. Ancak Türk ve Kürt Solu'nun teorisizlik bir yana giderek esnaflaşma tehlikesi ile karşı karşıya geldiğini görüyorum; hem kavramlaştırmaktan kaçıyor ve hem de teoriye sırtını dönüyor. Örnek olsun, bir yanda, Ercan Kanar'ın ve diğer yanda Sedat Yurtdaş'ın, son MGK kararı ile ilgili açıklamaları, bende bu izlenimi bıraktılar, ipin ucunu kaybetmişe benziyorlar. Tek sözcükle ciddiyet talep ediyorum. Teorisiz ve perspektifsiz politikanın, esnaf çizgisi olduğunu tekrarlıyorum.

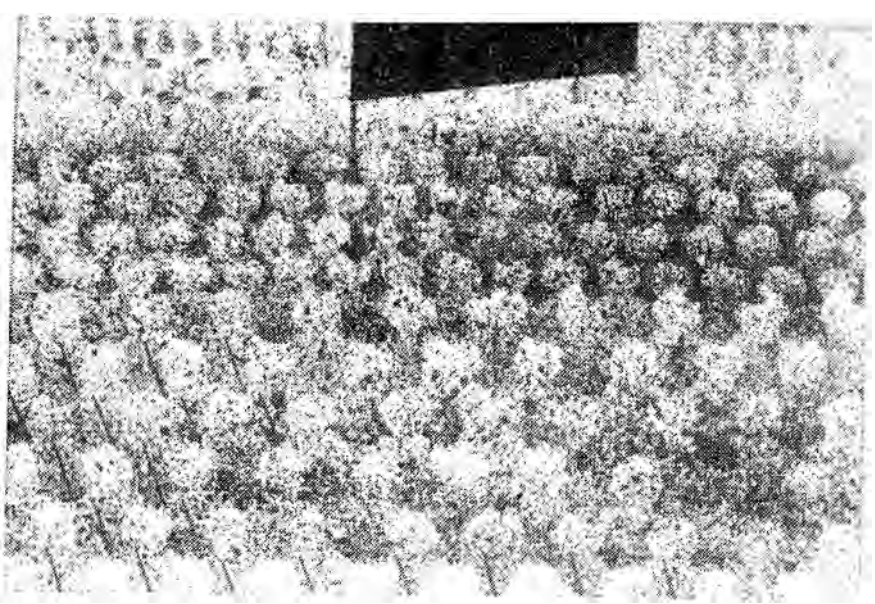

12 MART: CUNTALAR SAVAŞI

Aslında 12 Mart, bir "Avcıoğlu Hareketi" niteliği taşıyordu; ; Martçı Darbe, Avcıoğlu'nun başarısızlığı ve sonudur. a) 1970 yazı, ünlü 15-16 Haziran işçi kalkışmasına tarih düşüyor. b) Türk Silahlı Kuvvetleri bölünmüştür ve çeşitli birliklere çeşitli politik gruplar egemen durumda görünüyorlar. Hepsi yakında iktidarı almanın hesabı içinde oldular. Sıcakta bir "cuntalar savaşı" yaşanıyor. c) Türkiye İşçi Partisi örgütlülüğü yüzeyseldi, Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi, bir örgütlülüğü değil rüzgarı temsil ediyordu. f) Aybar Muhalefeti nedeniyle zayıflayan, Mihri Belli ve THKP çıkışlarıyla bütün gücünü yitiren Türkiye İşçi Partisi olarak, "faşizm geliyor" saptamasını yaptık ve "faşizme hayır" kampanyasını açtık. Kendimizi rahatlatmanın ötesinde bir etkimiz olabildiğini sanmıyorum.

Martçı darbe tahminimizi doğruladı; ancak, kütleler bu darbeden ufku hapsedilmiş fakat iradesi kırılmamış olarak çıkıyordu. Bu durum, solda, bugün ÖDEP içinde biraraya gelen, Türkiye Komünist Partisi ve Devrimci Yol oportünizmlerinin egemen olması ve ortada "Karaoğlan" soytarılığının her yeri tutmasına yol açmıştır; bu dönemde devrimci çizgi her yerde güçsüz ve azınlıktadır. Ve aciz Bülent Ecevit hükümettedir. Bu acz, bizi, üçüncü saptamaya getiriyor; bu Eylülist Darbe'dir.

12 EYLÜL: İKTİDARI ALAMAMANIN FATURASI

Eylülist zulüm mü? Bizim iktidarı alamamamızın ve daha önemlisi almayı düşünmememizin faturasıdır. Büyük bir iç savaştan sonra iktidarı alamayanlar büyük bir zulme mahkumdurlar.

Ordu mu? Artık Eylülist günlere gelirken Türk Ordusu, bir "ordu" olmaktan çıkmış, Amerikancı, büyük sermaye ile göbek bağları kuvvetli ve ülkeyi, soldan ve Kürt yükselişinden kurtarmak için, Erbakan karanlığıyla nikah kıymış, bir generaller klübüdür. İçindeki bütün halk unsurlarını tasfiye etmiştir; kalanların bir bölümünü de, Harp Okulu 1978 yılı çıkışlıları da, Eylülist günlerde, o sıralarda üsteğmen rütbesindeler, büyük işkencelerden geçirdikten sonra tasfiye etmiştir. Böyle olduğu için, kan emici Amerikan emperyalizminin, aç gözlü ve gasbettiklerini kaybetme korkusuyla kuduran büyük sermayenin kinini benimseyebiliyor ve sunni karanlığını, bir kültür olarak seçebiliyor. Bu, kendisini ordu olmaktan çıkarabiliyor ve tarihinin renkleriyle bağlarını koparıyor.

Tarihinin renkleri mi? Bir: İttihat ve Terakki'yi, sadece olumsuzlukları ile ele almak, Türk gericiliğinin bir karakteridir; Türkiye solu içinde de böyle düşünenler sola sızmış gericilerdir. İttihat ve Terakki, ikisi Kürt, birisi Arnavut, birisi Arap, dört "Osmanlı" askeri öğrenci tarafından kurulmuş burjuva demokrat ihtilal örgütüdür. İki: Ordu'da örgütlenmiş, "Şeref" adlı vapurla bir vapur dolusu genç subay sürgüne gönderilmiş ve en sonunda, Niyazi, Enver, Sabri adında üç kahraman subay, dağa çıkmışlar ve zalimleri özgürlük ilanına zorlamışlardır. Üç: Karanlık, "şeriat" rumuzuyla başkent İstanbul'u ele geçirince, o zaman Kabe-i Hürriyet kabul edilen Selanik'te tam bir devrimci-burjuva, halk, asker ve subay karışımı olan, Hareket Ordusu'nu kurarak, başkentin üstüne yürümüştür. Baskın karakteri olmasa bile

renklerindebunlardayeralıyor.

Peki, Milli Güvenlik Kurulu'nun son bildirisinin bunlarla ne ilgisi var; şimdi bu soruyu ele almak istiyorum. Ancak bu bildiri dolayısıyla, Ercan Kanar-Sedat Yurtdaş çizgisinin açıklamaları ile, Erbakan ve Yılmaz ile Madam Çiller'in konuşmalarının yakınlığını görmekten büyük üzüntü duyduğumu kaydetmek zorundayım. Daha da önemlisi, Kanar ve Yurtdaş'ın bizi bir yana, bu bildiriyi bile tamı tamına okumadıklarını görmekten ayrıca üzüntü çıkarıyorum. Şimdi bildiriye ve bildiriyle birlikte "laiklik" tartışmasına geliyorum.

LAİKLİK

Başlarken, bir yöntem sorununa değinmek zorunluluğu var; güncel politika kestirimlerinde yanılma ihtimali tarihsel olayları değerlendirmeye göre çok daha fazladır. Yanılma payını azaltmanın en önemli yolu, sü-rekli tartışma ve tartışma içinde sürekli eleştirmedir; Kanar-Yurtdaş çizgisiyle de yaptığımız budur. Ancak bunun ötesinde, bir de sürekli kestirim yapma ve bunları olayların gelişmesi ile sınama yolu bulunuyor; burjuva basını bile, MGK bildirisinden önce, Harp Okulu'nun Kızılay'da yürüyüş yapmak istediğini ve hava kuvvetleri pilotlarının işaret uçuşlarına hazırlandığını ısrarla yazdılar. Sincan Tankları bunlardan birisidir; bütün bunlar, Ordu'nun tabanında, bir hareketliliğin olduğunun işaretleridir. Ordu'nun tabanında genç subayların kendilerini duyurmaları, 12 Mart 1971 tarihinden beri ilk kez ortaya çıkıyor.

Devam ediyorum, yalnız, daha önce "Sezar'ın hakkını Sezar'a" vermek gerekiyor. Bu bildiriden sonra, yine HADEP adına, Genel Başkan Yardımcısı Güven Özata'nın da bir açıklaması çıkıyor ve bu açıklamayı aktarıyorum: "MGK toplantısı klasik anlamda bir müdahale değil, ancak üstü kapalı bir müdahaledir. Bu toplantıda hükümet ciddi olarak uyarılmıştır. Bu uyarı, anayasal çerçevede bir uyarıdır. İlk defa bir MGK sonuç bildirisinde Kürt sorunu konusunda sosyal, siyasal, ekonomik sorunlar ve demokratik çözüm önerileri getiriliyor. Bu da hükümetin Kürt sorunu konusunda önünün açıldığını gösterir. RP'yi zor bir dönem bekliyor." Bu, ciddi bir politik harekete yakışan, ağır başlı bir değerlendirmedir; katılıyorum. Özata kadar ikirciksiz bir iyimserliğe kapılmasam da, uzun yıllardır, ilk kez, bir MGK bildirisinde, Türkiye solu ile Kürtlerimize küfür edilmediğini görüyorum; bundan memnunluk duyuyorum. Ayrıca, Kürt Yükselişi'ni hep aydınlık, hep ağalığa, şeyhliğe, hep karanlığa karşı ve hep laik bir çıkış olarak görüyorum, görmek istiyorum; bunun anlamı, çözümün mutlaka aydınlıkta olduğudur. Ankara'da iktidar noktalarının, otuz yıldır ilk kez, fenere doğru bir dönüşe geçmeleri sevindiricidir ve bunu görmemek ise körlük anlamına geliyor.

SİYASAL DİN: İSLAM

Körlük var, ama nereden geliyor? Emperyalizm bir zifiri karanlıktır, büyük sermaye içinden kördür, şovenler hepten ışıksızdır; bunları kastetmiyorum. İdeolojik olarak buradaki körlüğümüzün iki kaynağı var; bunlardan birisi, Sovyet komünizminin, İslam ile flörtüdür. Bunun tarihine girmek istemiyorum; sadece, en sonuncusuna değinmek istiyorum, Sovyet komünizminin, Humeyni karanlığı karşısında, İran komünistleri ile Kasumlu Kürt hareketine yaptığı kötülüğü hiç kimse yapmamıştır. Moskova, hasis ve miyop dış politika çıkarları nedeniyle, Humeyni karanlığının anti-Amerikan konuşlanmasına bakarak, Tudeh'i ve Kasumlu Kürtleri'ni bu karanlıkla işbirliğine ikna edebilmiştir. Humeyni karanlığının asıl düşmanlığı ışık olduğu için, iktidarını kurar kurmaz, hem Tudeh'i ve hem de İran KDP'sini Orta Çağ'ı aratmayan bir kin makinasıyla ezmiştir. Ezmiştir; ancak, Türkiye ve Kürdistan solu, yanlışlıklarına katolik nikahıyla bağlı olduğu için, karanlığı, hala dostu olarak görmeyi sürdürebiliyor.

Kabul etmek gerekiyor; İslamın, birinci aşamada, Arapça'ya düşkün olması ve siyasallaştığı coğrafyadaki milli diller için ısrarlı olmaması, Kürtleri her zaman kandırabiliyor. Ancak bu sadece ilk aşamadır, aslında İslamın, bir "birey dini" olmadığı, bir "siyasal din" olduğu, genişlemesinin hep coğrafik savaşlarla gerçekleştiği hep unutuluyor; bu nedenle İslam, bir devlet gücünü eline geçirince, genişlemek için, iktidarı aldığı coğrafyanın ulusal ideolojisine en şoven bir biçimde sarılıyor ve öldürüyor.

İSLAM VE MARKSİZM: ÇÖPÇATAN ÇETİN ALTAN

Türkiye aydınının serabına geliyorum; bu büyük yanılgıda, bugün aynı yanılgılarını ÖDEP'e taşımış TKP'den başka en büyük pay, Çetin Altan'a ait bulunuyor. Leninist anlamda bel kemiği olmayan bu fıkra yazarı, Türkiye solunun yükseliş aşamasında, Meclis'e sokuldu ve aynı zamanda, Türkiye gericiliği, İslamı, "komünizmle mücadele dernekleri" adı altında, Türkiye'nin aydınlığına karşı örgütlemeye başladılar. Demirel ve Erbakan, işte bu karanlık hazırlık sırasında politika sahnesine itildiler; hep ırkçı hep Türkçü ve o zamana kadar hep "şaman" Albay Türkeş de, Washington'un telkiniyle, İslamcı faşist renklere yelken açtı. İşte tam bu sırada, Türkiye soluna, en ge-

rici bir bakış açısı, bu bel kemiksiz fıkra yazarı tarafından sokuldu; Altan, solcuların sömürüyü, marksizmle ve Erbakan yobazlarının ise Kur'an ile sınırlamak istediğini yayıyordu. Böylece Erbakan karanlığı, Türkiye aydınlığının kardeşi ilan ediliyordu.

Karanlık, aile boyu yayılıyor. Ben, Çetin Altan'ın iki oğlunda, Altan'ın oğulları olmalarının ötesinde bir yazarlık mayası bulamıyorum; bunlardan birisi, Ahmet'i, Eylülizmin karanlık günlerinde, Türkiye devrimine küfrederek roman yazarı olmayı denedi, "Küfür Romanları" kitapçığını çıkardım ve memnuniyetle kaydediyorum, yazmayı bırakmıştı. Şimdi yokluğumdan yararlanarak yeni bir roman çıkartmış, pazarlamacı Erdal Öz'e bakılırsa, çok baskılar da yapmış, getirttim, hakkında yazmak istiyordum; bütün okuma inadımla ancak on beş safya okuyabildim, attım. Arkadaşlarımdan rica ettim, Ahmet Altan'la bir işim yok, eğer buna roman diyen bir eleştirmen varsa, bilmek istiyorum,hesap kesmemiz gerekiyor.

BABASININ İZİNDE AHMET ALTAN

İşte bu Ahmet Altan, reklam gazetelerinden Yeni Yüzyıl'da "hadi değiştirelim" başlıklı fıkrasında, babasının ideolojisinde yürüyor ve "laiklik demokrasinin temelidir" diyenlere karşı çıkıyor ve "demokrasi laikliğin temelidir" ayetini indiriyor. Ne demeli?

Bir: Demokrasiile laiklikarasındaki tek ilişki, birbirinin zıttı olmalıdır. İki: Dünyada ilk laik toplum, Büyük Fransız Devrimi'nden sonra Fransa'dır. Fransız devrimcileri laisizm konusunda öyle ileri gittiler ki papazlara ve pazar günleri kiliseye gitmeye kızdıkları için, yedi günlük haftayı değiştirip on güne çıkardılar. Üç: Ayların adını değiştirdiler ve İsa'ya çok kızdıkları için, takvimin İsa ile bağını koparark, Kral ve Kraliçe'nin başını kopardıkları yıl, 1791 yılını, birinci yıl saydılar. Dört: Laisizmi, devrimle başlattılar. Beş: Dünyada ikinci büyük laisizm denemesi, Büyük Ekim Devrimi sonrasında görüldü; sosyalist devrim, akıl üzerine bir toplum kurmaya yöneldi. Altı: Bu o kadar öyle ki Sovyetler yüzde yüz akıl düzenli bir toplum kuramasalar da, yıkıldıktan sonra, bütün Rusya'yı ve Sovyet Cumhuriyetlerini, en yobaz dinsel karanlıklar kapladı. Yedi: "Demokrasi", laisizmi ortadan kaldıran bir süreçtir. Sekiz: Demokrasiyi laisizmin temeli saymak, hem cehalet ve hem de

Çetin ve Ahmet Altan. Aile boyu karanlık.

aptallık oluyor. Çünkü devrimler laisizmi getiriyor, "demokrasi", pek çok "şeyi" ve bu arada akıl düzenini bozuyor.

Mehmet Altan'a, Ahmet Altan türü yaklaşmıyorum, yararlı bir yazar olarak görünüyor. Ancak Fransa'dan bir "doktora üniversiter" derecesinin, bizdeki akademi doktoralarından daha alt düzeyde olduğu yolundaki yazılı görüşlerimi tekrarlıyorum; günlük yazabilmenin bilgi birikiminden yoksun görünüyor. Bu yoksunlukla ve babasının yanlışlarını izleyerek, ülkemizde bir "kışla-cami karşıtlığı" olduğuna inanıyor; bu çok yüzeysel bir yaklaşımdır, altını çizmek istiyorum.

"İMAMIN OĞLU" GENERAL EVREN VE 'KIŞLA-CAMİ' KARŞITLIĞI

Bir: Türkiye'de, otuzlu yıllardan itibaren, dinsel bir geri dönüş için, halkta ciddi hiçbir istek ve hareketlilik olmamıştır. Dine dönüş, özellikle kırklı yılların ortalarından itibaren, sınıfsal ve politik olarak sıkışan, İsmet Paşa yönetiminin başlattığı bir sığınak olmuştur. İki: Bundan sonra her iktidar, her sıkıştığında halka biraz da karanlık vererek, iktidarlarını sağlama almak istemiştir. Üç: Mayıs'tan sonra daha ön plana çıkan ordu, önce bizim sol ve daha sonra Kürt yükselişi karşısında, dinsel karanlığı ülke kurtuluşu saymıştır. Dört: Bizim sol yükselişimizde, 27 Mayıs'ın lideri Orgeneral Cemal Gürsel'in cumhurbaşkanı ve daha sonra cumhurbaşkanı olan Cevdet Sunay'ın genelkurmay başkanı olduğu zamanda "komünizmle mücadele dernekleri" adı altında camiler örgütlenmiş ve Kürt yükselişi ile birlikte, Batman'da Hizbullah bir katil mafyası olarak ortaya çıkarılmıştır. Beş: Eylülist darbeden önce, generallerin iş başına gelerek Erbakancılık yapacaklarını haber vermem, bilimseldir. Benim bilimim üzerine iktidarı ele alan General Evren'in, kendisini "imamın oğlu" olarak hikaye etmesi, Mehmet Altan'ı yanlış çıkaran net bir durum oluyor. Altı: Bu kitabım Selimiye Kışlası'nda yargılanırken, sonunda beni sekiz yıla mahkum ettiler, ben İstanbul sokaklarında

takkesiyle gezen bir babayla çocuğunun resmini de savunmama koydum, uyardım, ama dinlemeye niyetleri yoktu. Ülkemizde takke giyenleri, yobazları çoğaltan, ordudur; bu yüzden Erbakan'ın boşboğazlarından Hasan Hüseyin, Evren zamanında imam hatip cennetinden söz ediyor. Yedi: Mehmet Altan'a, bu aya ait Le Monde Diplomatique'de çıkan, Martin Lee'nin, "Le Liaisons Dangereuses de la Police Turque" yazısını tavsiye ediyorum; Selçuk Demirel'in olağanüstü güzel bir deseniyle sunulan bu yazı, ülkücü, yobaz ve asker bağını, bunların karşısında "mağdur", Türk Solu ve Kürt Emekçisi ikilisini çok güzel ortaya çıkarıyor. Le Monde'da artık güzel incelemeler çok azdır; özellikle salık veriyorum. Le Monde'dan, Martin Lee'nin yakında Londra'da, "The Beast Rewakens" adıyla bir kitabının yayınlanacağını öğreniyoruz; Lee, bütün bunları faşizmin uyanması olarak görüyor ve hepsini Washington'a bağlıyor.

KARANLIK

Şimdi yanılgıların eklem yerine geliyorum. İnanmak istemiyorum, inanmaya zorlanıyorum, galiba, Kanar-Yurtdaş, yetmişli yıllarda en büyük çığırtkanlığı kimseye bırakmayan, ancak şimdi pek uslu "yurttaşlar girişimi" olan TKP döneklerinin yaptıkları türden, Susurluk'ta gerçekten bir kamyon kazası olduğunu düşünüyorlar; eğer öyleyse, gerçekten bir gafletle karşı karşıya bulunuyoruz. Her ikisi de hukukçudur ve avukatlık yapmış olmaları gerekiyor; bugün bir cinayet şebekesini mahkum edecek kadar fotoğraf ve belge ortaya çıkmıştır. Bunlarda önemli olan nokta bütün bunların, tarihlerinin kamyonla mercedesin birbirini bulmasından önceye uzanmasıdır; Kasım başından sonraki tarihlerin işaretini taşıyan bir tek kanıt bile ortada yoktur. Ayrıca inanmak istemiyorum ama zorlanıyorum, galiba Kanar-Yurtdaş, bu belgelerin hepsinin, bir kaç manga stajyer aile kızından başka, üç buçuk adamdan oluşan ekiplerle çalışan televizyonlar tarafından bulunup yayınlandığına inanıyorlar; öyleyse gafletten de öte bir zorlukla karşılaşıyoruz. Gerçekten görüşlerimizden, bu arada "mehmetçik gazeteci" değerlendirmesinden pek çabuk vazgeçiyoruz; gaflet oluyor. Eğer bu kadar saf ya da gafil değilsek, bütün bu belgelerin devletin elinde ve kasalarında olduğunu düşünmek zorundayız. Bu, önemli bir ipucudur.

YANILGILARIN EKLEM YERİ

Bu ipucuyla, hiçbir komplo teorisine başvurmadan, Susurluk'ta mercedeste bulunanların hepsinin ölümünün planlandığını kabul etmek zorundayız. Eğer korucubaşı Bucak da kaza kurbanı olsaydı, bu operasyondan çok önce "yeni cumhuriyet partisi" adını verdiğim, Med TV'den ve Politika'dan ilan ettiğim, icra komitesine, General Bir, Müsteşar Sönmez ve Müsteşar Öymen'i açıkça oturttuğum eğilimin işi daha kolay olacaktı; zorlaşmıştır. Belki de kolaylaşmıştır, düşünmek durumundayız.

Ancak net olarak, bütün bu belgelerin, Madam Çiller ve Süleyman Demirel tarafından, öncesinde bilindiğini de kabul etmek zorunluluğu var; böyle olmazsa ve bir de, kod adı "yeni cumhuriyet partisi" olan eğilimin tehdidi olmasa, Madam Çiller'in Ağar'ı istifaya zorlaması ve yerine en güvenilir ve inanmadığım kadınlar gününde yazıyorum, en aptal adamlarından birisi bir kadını atamasını ve Demirel'in, şimdi "yeni cumhuriyet partisi" eğiliminin kuvvet kazanmasından sonraki ataklığını o zamanlar esirgeyerek denetleme kurulunu işin içine sokmaktan kaçmasını anlamamız ve anlatmamız imkansızdır. Aynı biçimde, düzenin, kendisini cezalandırmak yerine, şebekenin ölerek ve kaçarak sahneden çekilmesini tercih etmesini de kavramamız mümkün olmayacaktır; şimdi imkan dahiline giriyor.

Son MGK bildirisi ile Susurluk operasyonu arasında kesin bir mantık sürekliliği görülüyor; bunu kurmak zorundayız. Bu kuruluş bizim bilimsel öngörülerimize de denk düşüyor; "biz", son bir kaç zamandır, başta Kürt sorunu olmak üzere temel sorunlarda bir dönüş ve çözüm süreci bekleyişi içindeyiz. Bazılarımızın unuttuğu nokta, pislikten temizlik beklenmeyeceğidir; bu nedenle, hem Susurluk operasyonunu ve hem de MGK programını, başta Kürt davası, önemli sorunlarımızın çözümü yönünde, temkinli adımlar olarak değerlendirmek zorundayız; bu iyi yönde, bir zorunluluktur.

UFKUMUZ AÇIKTIR

Susurluk operasyonu, MGK programı ile muhtemel bir onurlu çözüm arasında birbirini izleyen ve kuvvetlendiren bir mantıksal bağ görülüyor. Kürtler aydınlık istiyorlarsa ve ben istediklerine inanıyorum, bir çözüm için, MHP ve Refah karanlıklarının kamu düzeni ile ilgili bağlarının koparılması yönünde, korkak da olsa, adımlara şaşmamak gerektiğini düşünüyorum.

Bizim, ufkumuz açıktır ve irademizözgürdurumdadır; bubizi, TKP ve Dev Yol artıklarından ve ÖDEP çizgisinden, ödleklerden, Damat Ferit artıklarından ayırıyor; ufku hapis ve iradesi kırılmışlar, marksizmin-leninizmin çok güzel gösterdiği üzere, toplumsal ve sınıf ilişkilerine değil "şeylere" bakarlarveşeylerifetişleştirirler. Bütün Türk ve Kürt devrimcilerini de, bu arada, kendilerine saygılı olmaya çağırıyorum; doksan üç başından

beri, Ankara Rejimi'nin bir çözüm arayışına geleceğini ileri sürüyorlardı, görebildiğim, ilk kez kapıların açılmakta olduğudur. Burada özellikle 1996 yılında Türk ve Kürt devrimcilerinin, bir Mayıs'ta, hapishanelerde, ölüm oruçlarında,

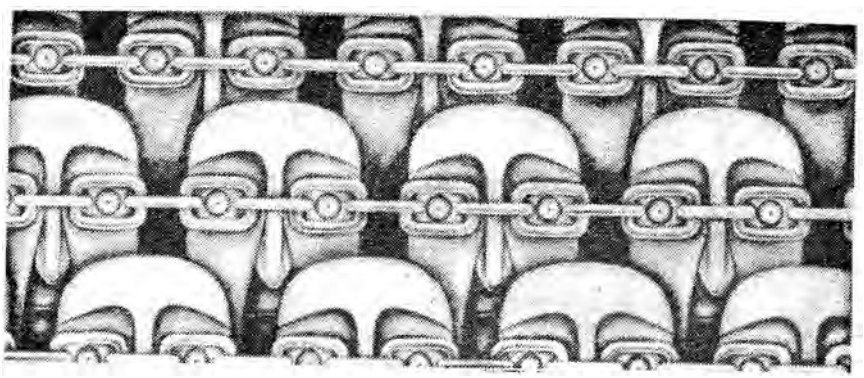

ölüme koşuşta, sergiledikleri kararlılık çözücü roldedir. Ben şimdi, bu kesin inançla, bir kamyonun önünde değil, bu kutsal kayıplarımızın anılarının önünde değiliyorum.

Şimdi Refah'ın cinayet şebekesiyle ilişkileri konusundaki yanılgılara geliyorum; burada çifte yanılgı, yanılgılarından kurtulma işaretleri veren değerli politikacı Aydın Menderes'e aittir. Reklam gazetesi Yüzyıl'da, Neşe Düzel ile yaptığı görüşmede, "kör ölür bademgözlü olur" adıyla bilinen Özal'a "onun döneminde tanklar yürümedi" diyerek takdirlerini arzederek yanılmaya başlıyor. İnsaf; bademgözlü Özal, tankların yürüdüğü ve her gün bir insanın darağacında öldürüldüğü bir zamanda, cuntanın başbakan yardımcısı değil midir; tanklar yürümeseydi, "kör ölür bademgözlü olur" Özal, hiçbir yere gelemezdi, ikbalini tanklara borçludur.

Menderes, "Refah'ın Susurluk'la ilgili siyasetini de anlayamadım" dedikten sonra, "Susurluk olayında bir tane Refah Partili yoktur" diye sürdürüyor; asıl burada yanılıyor. Susurluk'ta ölen katil Çatlı'nın kaliamlarına başladığı zaman da Milliyetçi Cephe Hükümeti vardır ve Erbakan, bu hükümetin başbakan yardımcısı olarak görev başında bulunuyor. Bu canilerin bağlı olduğu MHP'yi, doksan bir yılında meclise sokan, Erbakan'dır. Erbakan'ın bugünkü hükümetinin dayanaklarından birisi, katil Çatlı'nın ağabeyi Yazıcıoğlu ve tayfasıdır. Dört: Bugün İçişleri Bakanlığı'nın bütünüyle bu cinayet şebekesini koruduğu, katilleri yakalamadığı gün kadar ortadadır; buradaki örgütlenme, Erbakan'ın içişleri bakanları Asiltürk, Korkut Özal ile şimdi Erbakan'ın yanında olan Abdülkadir Aksu'nun işidir. Türkiye'deki bütün kirlenmelerde Erbakan tayfasının birinci derecede rolü vardır.

DEMOKRASİ VE MGK ÇELİŞKİ NEREDE?

Sadede geliyorum; MGK, YPK türünden, Mayıs Anayasası'nın kurumlarındandır. Mayıs, ekonomideki plansızlıktan rahatsız olmuştur ve demokrasiye net bir güvensizliği yansıtmıştır; yüksek planlama kurulu, başbakan ile üç bakan ve üç planlama daire başkanıyla bir müsteşardan oluşan, bürokratlarla politikacıları eşit haklarla karşı karşıya getiren bir kurul oluyor. Mayıs, demokrasilerde, yüksek bir kalkınma hızının gerçekleşemeyeceğine, sosyal adaletin sürekli olarak zedeleneceğine inanıyor. Milli Güvenlik Kurulu, yüksek planlama kurulunun simetriğidir; güvenlik ve laisizm türü, ekonomi dışı konularda, politik kadrolara güvensizlikten kaynaklanıyor ve eşit sayıda üst düzey komutan ile ilgili bakanları cumhurbaşkanının başkanlığında biraraya getiriyor. Ben, bu demokrasiye büyük bir inançsızlıkla, hem YPK ve hem de MGK mekanizmalarıyla demokrasi arasında bir çelişki göremiyorum; her ikisini de çağdaş bir kamu düzeninde geçerli sayıyorum.

Nasıl geçerli saymayız ki? Eğer modern toplumlarda anayasa mahkemesine razı oluyorsak, bu kurullara nasıl itiraz edebiliriz? Bunlar, eninde-sonunda kararlarını, bakanlar kuruluna sunuyorlar; anayasa mahkemesi ise, meclislerin çıkardığı yasaları bile, uygun hallerde, "yok" sayabiliyor. "Demokrasi teminatı" sayılan partileri Anayasa Mahkemesi kapatıyor. Anayasa Mahkemesi üyeleri de, eninde-sonunda atamayla geliyorlar; bu yüzden MGK veya bir zamanlar YKP'ye itiraz ederken, bunların atama ile geldiğini ileri sürmek, Hasan Hüseyin'e layık bir karanlıktır. Hiçbir demokraside seçilmiş olanların güçleri mutlak olmuyor.

Peki? Sorun bu kurullarda değil, içeriğindedir. Bir: Planlama ve Yüksek Planlama Kurulu, Erbakan karanlığının devlete sızmaya başladığı zamanda "takunyalılar" adı verilen bir çekirge sürüsünün hücumu ile kişiliğini yitirmiştir. Bu dönemde, bir ellerinde sürekli tespih tutan bu takunyalılar, tarihimizin en büyük rüşvet furyasının aktörleri oldular. İki: Ben oradaydım ve bu hırsız şebekesiyle, Demirel'in müsteşar getirdiği büyük hırsız Turgut Özal'la çalışmamak için, bu çok sevdiğim mesleğimden ayrıldım, Turgut Özal'ın hırsız olduğunu, radyodan söyledim, Cumhuriyet Gazetesi'nde belgeleriyle yazdım. Üç: Turgut Özal'a "hırsız" diyebiliyorum, çünkü ölüdür; kardeşi Korkut Özal'a diyemiyorum. Ancak bu kardeşleri altmış yılların ba-

şından beri tanıyorum, benim türümden memurdular ve şimdi Korkut Özal, Türkiye'nin en büyük zengilerinden birisidir. Demirel, milli petrol şirketinin başına bu zavallı adamı getirdi; Korkut Özal, şimdi kendisi bir petrol şeyhidir. Dört: Ülkemizin kirlenmesi içinde, planlama ve YPK kaybolmuştur.

ÖĞRENCİ POLİTİKASI

ESNAF BAKIŞI

Milli Güvenlik Kurulu'na gelince, benim sorunum, kurulun kendisinde veya yetkilerinde değildir; Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Amerika ile organik bağ içine girmesi, büyük sermaye ile kenetlenmesi ve emekçi bağlarını reddetmesidir. Benim sorunum, bu bağların kırılması, kenetlerin parçalanması ve halkçı bakış açısının yerleştirilmesidir; bu, bizim sorunumuzdur ve başka bir bakış açısını gerektiriyor. Bu çok güçlü bir anti-Amerikan, çok güçlü bir anti-kapitalist ve çok üçlü bir emekçi aydınlık, akılcı ideolojik hücumu zorunlu yapıyor. Hücum bize geçiyor.

Öğrenci politikasını, esnaf bakışını bırakmak zorundayız.

Toplumun her yanındaki, genç kıpırdanmalarla, aydınlık, akılcı, halkçı kenetlerimizi kurmak durumundayız.

Hem açılımla ve hem de güçle hareket etmeye mecburuz. Politikanın, bir güç yaratma, güç toplama ve güç sevketme sanatı olduğunu unutmamız mümkün değildir.

Çözüm mü? Eğer bütün bu gelişmelerin derininde, hep ileri sürdüğüm türden "biz" varsak, pratik ve üstünde yürünebilir çözüm önerilerini de bizim ortaya koymamız zorunlu oluyor. Bir: Valilikler kaldırılmalı ve illerin yönetimi seçilmiş, valilik yetkileriyle belediye yetkilerinin birleştirildiği, il yöneticilerine bırakılmalıdır. Ankara Belediyesi arşivlerinde bulunduğunu sanıyorum. İki: Yöneticilerini seçen illerin, kendi aralarında bölgeler kurmaları yolu açıktır, ancak özendirilmelidir; anayasa hukuku açısından imkanlıdır. Üç: Milletvekili seçimlerini birer kişilik dar bölgeye indirgemek ve il yöneticilerinde de, en sonunda oyların yarısından fazlasını alanın, başkan ya da vekil olmasını sağlayacak seçim sistemine yönelmek kaçınılmazdır; bu partileri ortadan kaldırmadan, partilerin bugün kokuşmuş merkez diktatoryalarına son verecek tek yol olarak görünüyor. Dört: Başkanlık sistemini kesinlikle reddetmek ve cumhurbaşkanını daha da önemsiz hale getirmek mantıklı görünüyor; Demirel, önemsiz, işi gücü, düğün dernek gezmek olan, bir cumhurbaşkanını göstermiş bulunuyor. Beş: Koşulsuz, eksiksiz bir genel af en acil gündemdir.

Bundan sonra mı? Bundan sonrası taze bir başlangıçtır.

Peki, "restorasyon" mu, devrim mi? Bir yeni dönemeçtir. ■

HIZLI TOPLATMA, ACELE CEZA

Akış Yayıncılık tarafından yayınlanan ve kısa süre içinde toplatılan, Yalçık Küçük'ün "Yürüyüş" adlı kitabı, İstanbul 2 Nolu DGM tarafından açılan davada "acele" bir yargılamayla mahkum edildi.

"Yürüyüş"ün yayıncısı Ertürk Akşun'a 3713 Sayılı yasanın 7/2 maddesine göre açılan davada, "Kitabın bütününde PKK ve Başkanı Abdullah Öcalan propagandası yapıldığı" idiasıyla bir yıl ağır hapis ve 850 milyon TL ağır para cezası verildi.

"Yürüyüş" Akış Yayıncılık'ın uzun bir aradan sonra yeni dönemde yayınladığı ilk kitap olma özelliğini de taşıyor.

Yayınevinin katalogunda şimdiye kadar Dönem Yayınevi ile de birlikte otuz kitap ve yine Dönem ile birlikte çıkarılan Toplumsal Kurtuluş, Dünya Solu, Ekin Belleten, Yeni İnsan ve Marksist Damar dergileri bulunuyor.

Akış Yayıncılık yeni dönemde, Yürüyüş gibi Yalçın Küçük tarafından kaleme alınan "Bakış" ve Sulh Ceza Mahkemesi tarafından toplatılan "Tarihçe" ile, Hasip Akgül tarafından yazılan "Oğuz Atay'ın Yaşam Oyunu" adlı kitapları yayınlamış bulunuyor. Yayınevi, önümüzdeki aylarda Yalçın Küçük'ün üç ciltlik "El Kitabı", "Sicil" ve "Özgür Üniversite Bilim Felsefesi Ders Notları"nı yayına hazırlıyor.

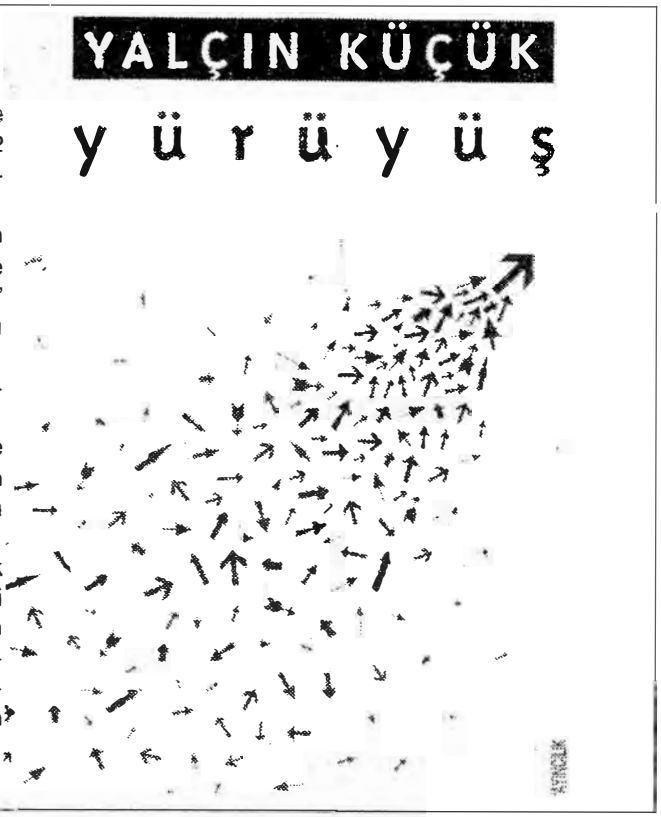

Tekelli Polis Devletinde Seçimli Darbe

Cemil Namlı

Küreselleşme lafzıyla tek kutuplu hale gelen dünya ve üretim tarzının aldığı biçim siyasal terminolojiyi de zorluyor. Artık kullanılan kavram ve tariflerin de yeniden gözden geçirilmesi bir zorunluluk haline geliyor. Esas olarak 19. yy rekabetçi kapitalizmin koşulladığı siyasal üstyapıdan türetilen kavramların, gelinen noktada tekelli dönemin teorik ihtiyaçlarını karşılamaktaki yetersizliği ortada. Bu durumda kavramların en azından bir kısmından vazgeçilmesi ve hayat ağacından yenilerinin türetilmesi gerekiyor.

Olaylar tamamlanmadan tam ve kesin tahlilinin yapılamayacağı kuralı hala geçerliliğini korumakla birlikte tekelciliği ve tekelci kapitalizmi yazmanın tam zamanıdır. Tekelcilik sadece bir ekonomik olgu olarak değil; siyasal bir sistem, ortaya çıkarttığı insan tipolojisi, sanatı ve felsefesiyle yazılmayı beklemektedir. Daha önce yapılan çalışmalar, ipuçları, öncülleri var. Fakat çoğu tek boyutlu ve yeterli olmaktan uzaktır. Bunların yeni ve derin bir bakışla bütünleştirilmesi ve işlenmesi gerekiyor.

19. yüzyıl siyasal demokrasisi devletin görece bağımsızlığı ve bu bağımsızlığın teorik açıklamasının kalıcılığına dayanıyordu. Nice vahim ve badireli yollardan geçmesine rağmen bir türlü gitmeyen siyasal demokrasiye olan imanın mihenk taşı da "devletin görece bağımsızlığı"ndan geçiyordu. Yine sivil toplum talepleri de kendini eninde sonunda bu olguya dayandırmaktaydı. Kısaca her ne kadar burjuvazinin hizmetinde de olsa devlet herkesin devletiydi.

Burjuvazinin dünya ölçüsünde, iki yüzyıldır siyasal manüplasyonu dayandırdığı yapı buydu. Bugün ise tepeden tırnağa her kademesi düzenin idamesi için şartlanmış ve -kimi zaman burjuvazinin önemli bir kesimine rağmen- hareket eden başka bir yapıyı ortaya çıkarmıştır. Artık seçimlerin ve herhangi bir partinin iktidarda yer almasının etkinliği tam anlamıyla marjdadır. Özellike Batı'da başbakanların herhangi bir karizmadan yoksun ve sıradan memur tiplemelerinden oluşmasının bu olguyla yakından ilgisi var.

19 yy siyasal demokrasisi homo politicus olan insanı, iki yüzyıllık serüvenin sonunda 2000 yılına boş bir çuval gibi atmanın eşiğindedir. Yıllarca sosyalist ülkelerde neden tek parti var gibi masum bir iddianın sahibi olan sözcüler şimdi muradlarını bütün açıklığı ile söylüyorlar. Kapitalizmin dışında neden bir parti ihtiyacı olsunki. Sistem tüm unsurlarıyla tek parti haline geldi. Sınıf hareketi kökenli avrupanın büyük sosyalist partileri ise bırakalım eleştirel ruhu, sistemle ilgili makyajlarda dahi ürkek ve belirgin tonlardan kaçınma, farkları belirsizleştirme çabasında. Kısaca Avrupa sosyalistleri kapitalistleri bile yaya bırakıyor.

İlginç bir gösterge, hür dünya şampiyonluğu yapan ABD'nin son seçimlerinde, katılım oranı yüzde kırk dokuzda kaldı. Bu şu anlama geliyor, ABDde hükümet edebilmek için oyların teorik olarakyüzde yirmi dördü yeterli olmaktadır. Genellikle olduğu türden üçüncü adayın seçime girmesi durumunda ise bu oran daha aşağı iniyor. Oluşturulan sistem bugün yeğen Bonapart'ın bile kemiklerini sızlatan biçimde yeteneksizlik ve dolandırıcılığı yönetimin en üst kademesine tırmanılması için zorunlu koşul haline getirmiş bulunuyor. Avrupa ve Amerika'da idari kadroya seslenirken söylenen "işleri bozmayın yeter" sözleri, devletin halen bir rant kaynağı olduğu ülkelerde -ki buna Türkiye de dahil-

Böylece burjuva toplumun konsensusu "çalışan sınıfların siyasal hareketi" dışında her türlü hareketin serbest olduğu ve kelimenin tam anlamıyla anarşist bir düzen ortaya çıkardı. Sanki tanrısal "her türlü nimetten yararlanabilirsin ama yasak elmaya dokunma" buyruğu vücut bulmaktadır. Yasak elma "faiz, kar ve rant'a dokunma"dır. Bunların kaynakları "imanın şartları"na aykırı da olsa.

"bizim çıkarlarımızı koruyun yeter"e dönüşüyor. Her ülkenin kendi koşullarına göre şekilen değişse de sermayenin evrensel yasası her yerde benzer biçimde işliyor. Böylece burjuva toplumun konsensusu "çalışan sınıfların siyasal hareketi" dışında her türlü hareketin serbest olduğu ve kelimenin tam anlamıyla anarşist bir düzen ortaya çıkardı. Sanki tanrısal "her türlü nimetten yararlanabilirsin ama yasak elmaya dokunma" buyruğu vücut bulmaktadır. Yasak elma "faiz, kar ve rant'a dokunma"dır. Bunların kaynakları "imanın şartları"na aykırı da olsa.

Türkiye'de ise her teori, her akım, her moda tuhaf biçimde kırılarak alaturka tonlarda yansımaktadır. Şimdi Türkiye pek kanlı bir trajediyi komedi oyunu gibi sergiliyor. Bu sefer komiklik olayın kendisinde değil. Aktörlerinin içine girdiği kılıklar, yeteneksizlikleri ve davranış biçimlerinin alaturkalığı ile seyirciler artık gülmeyi kesip rezaletin iç yaralayan hali karşısında, gözlerinden gelen yaşların gülmekten mi, yoksa duygularının tahrip olmasının doğurduğu utançtan mı kaynaklandığına karar verememiş gibiler. Fakat oyunun sahnelendiği ülkenin isminin Türkiye olmasının özel bir anlamı yok. Oyunun bugün Rusya'da, Sırbistan'da, Afganistan'da hatta Batı Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde, bazı kurgusal nüanslarla hala sergilendiğinden kimsenin kuskusu olmasın. Kategorik olarak hepsi ABD planlama dairesinin icadı seçmeli caydırıcılık doktrinin ürünüdür. Globalleşmiş dünyada topyekün ve birlikte hareket ediliyor.

1991 yılında baslayan bu oyunun her sahnesi kendi içinde pek karışık entrikalarla dolu.

13 Haziran 1993 tarihinde bir Amerikan yurttaşı Mrs. Çiller, Amerikan dışişleri bürokratları gözetiminde DYP başkanlığına getirildiğinde ülkenin azbuçuk aklı çalıştığı varsayılanları dahil herkes efsunlanmış gibiydi. Ülkenin en muhalif gazetesinin bazı yazarları dahi bunu içten içe onayladılar. Halbuki uyarı duymamazlıktan geldikleri bir yerden gelmişti. Yalçın Küçük'ün 15 Haziran 1993'te bunun bir "darbe" olduğunu yazması ve Mrs Çillere hoşgörülü davranmaması, düzene en muhalif gazetenin de kimi kibar yazarları tarafından pek şiddetli ayıplamalara neden olmuştu. Türkiye solcularının bir kısmı dahil herkes darbeyi gece yarısı saat 04'de askeri marşlar eşliğinde 1 nolu bildiriyi dinlemek olduğunu sanıyordu. Belki de hala öyle sanıyorlar.

"Eylülist rejimin, akıttığı kanların kurumaya başladığı sıralarda, Türkiye yönetenleri, yeni bir iç savaş başlattılar. Bu iç savaş 1991 yaz aylarında, Diyarbakır'da Vedat Aydın'ın ve İstanbul'da Devrimci Sol liderlerinin, aynı anda ve hunharca katledilmesiyle ilan edildi."

"Fakat tam bu sırada, bu infazların kesin tarihinde ABD başkanı George Bush Türkiyede'dir, cinayet kararında ortaklık açıktır."

Buhaini iç savaşile aradıklarını bulamayanlar, yeni bir darbe hazırlığında gecikmediler. Jandarma genel komutanı General Eşref Bitlis, gazeteci Uğur Mumcu'nun katledilmeleri zamanın Devlet Başkanı Özal'ın zamanlı ve bu nedenle kuşkulu ölümü, bu darbenin hazırlıkları arasına girmiştir. Martçı ve Eylülist darbelerden daha kana ve paraya doymaz bu Çiller-Güreş-Demirel Darbesi, 1993 yazında gerçekleşmiştir; hukuk ve kamu yönetimindeki üstün bir cehaletle, kayıt fonksiyonlarından tümden yoksun beyin ve bu nedenle darbe için pek gerekli Madam Çiller'in, DYP başkanlığı ve başbakanlık koltuğuna oturtulması aynı tarihlidir." (Bakış, Ekim 1996, Akış Yayıncılık, s.3)

Yukarıdaki satırların yazım tarihi Mayıs 96'dır. Daha önce onlarca benzeri olan çözümlemelerden özellikle erken tarihli olanı seçildi. Yaklaşık iki aydır araştırmacı kamyonculuk seferlerine çıkanların daha önce kör, sağır ve dilsiz taklidi yapmalarının ironisini sergilemek için.

Kasım ayının sonunda Aydın Doğan'ın gazetelerinden birinde çıkan ve yazarının resmi belgeyi gözleriyle gördüğünü belirttiği bir yazı yukarıda yazılanlarla bir bütünlük oluşturuyor.

'Ancak bu strateji değişikliği sadece bölgedeki düşük yoğunluklu savaştan ibaret değildi. Terörün öteki kaynaklarını kurutmak için de 'aktif' olunmasına karar verildi. Böylece biraz çabayla bu iş bahara biterdi."

"Bu strateji değişikliği, 1992 yılının sonlarında MGK'nun gündemine geldi."

"Bu satırların yazarının gördüğü bir MGK dökümanında kurulacak organizasyonun şeması ve bu organizasyonda görev alacak kişilerin isimleri de yeralıyordu. İsimler arasında Abdullah Çatlı'da vardı. Örgütte özel timden polisler, bazı askerler ve Çatlı'nın bazı arkadaşları yer alacaktı."

"Bu yeni taktik MGK'da önceleri kabul görmedi. Cumhurbaşkanı Özal ve Dönemin Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis, devletin resmi olmayan kişilerle işbirliğine karşı çıkıyorlardı."

Yazar Özal'ın ve Eşref Bitlis'in ölmelerinin "herhalde" bu olaylarla bir ilgisinin olmadığını kaydediyor.

"Artık itiraz edenler de ortada olmadığına göre konu yeniden MGK gündemine gelebilirdi. Geldi ve bu yeni mücadele yöntemi 1993 sonbaharında onaylandı." (İsmet Berkan, Radikal 30 Kasım 1996)

13 Haziran 1993'te Amerikan yurttaşı olan Mrs. Çiller, Amerikan dışişleri bürokratları gözetiminde DYP başkanlığına getirildiğinde ülkenin en muhalif gazetesinin bazı yazarları dahi bunu içten içe onayladılar. Yalçın Küçük'ün 15 Haziran 1993'te bunun bir "darbe" olduğunu yazması ayıplamalara neden olmuştu.

Söz konusu tarihte artık Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve başbakan ise Tansu Çiller'dir. Koltuk değneği rolünde CHP vardır.

Gazete yazarı "o dönem hepimiz Tansu Çiller'in PKK'nin gelir kaynaklarını kurutacağız demeçlerini hatırlıyoruz" diyerek PKK'nın gelir kaynağı olarak Behçet Cantürk, Savaş Buldan, Yusuf Ekinci, Hacı Karay, Adnan Yıldırım, Medet Serhat, Ömer Lütfü Topal'ın isimlerini sayıyor.

Gazetenin bombalanması ile ilgili olarak ise "İddiaya göre İstanbul Polisi bombacıları yakaladı ama yukarıdan gelen bir emir yüzünden yakalananlar serbest bırakıldı" diyor (İsmet Berkan, Radikal). Yazı sanki bazı yönetenlerin itirafı ve günahların-

dan arınma çabalarını gösteriyor.

Burada komplo teorisi kurmak veya hafiyelik yapmak bizim işimiz değil. Günlük gazeteler aylardır herkesi bıktıracak kadar hafiyelik yaptı. Fakat bunlara tekil olgular olarak değil bir sistemin parçaları olarak bakmak gerekiyor. Çözümlemelerde siyasal meşruiyeti, burjuva da olsa siyasal demokrasinin sınırlarını, darbe kavramını sorgulamayı ve bunlara yeni tariflerin gerektiğini işaret ediyor.

En önemlisi bütün bunların kısmen veya tamamen bilinmesi ve sessiz kalınması. O çok önemli sayılan kamu vicdanından bu kadar gizli tutma çabalarından sonra, herkesin hep bir ağızdan "lades" diye bağırması ve "biz hepsini biliyorduk" tavırları. "Biz hepsini biliyorduk ama hepimiz ikiyüzlü riyakar veya gölgemizden korkacak kadar tabansızdık". Ya da "biz biliyorduk, bunlara ortaktık, ama sarışın ortak o kadar fütursuz ve hırslı davranıyordu ki artık bizim çıkarlarımıza da zarar vermeye başladı. Vay benim sivil toplumum, vay benim demokrasi havarilerim."

Çiller büyük sanayicilerin temsilcisi olarak girdiği mecliste, şimdi, gerçek gücünü borsa kumarbazlarından, teşvikli turizmci ve kumarhanecilerden, arsa spekülatörlerinden ve kesinlikle bankacıların ortak olduğu rantiye bir sınıftan alıyor. Çiller artık sanayi sermayesine yabancılaşmış mali sermayenin temsilciliğini yapıyor.

Marx, Yeğen Bonarpart'ı yazarken, "O neyi kendine mal ediyorsa, bunu ona durum ve koşulların gücü veriyor, ne yanepıyorsa,bunu durum ve koşullar onun için yapıyor, ya da o kısaca, başkalarının eylemlerini kopya etmekle yetiniyor" diyordu (Marx, Karl, Louis Bonaparte'ın '8 Brumaire'i, 1976, Sol Yayınları). Bu Çiller'in tarifidir. Tüsiad'dan Odalar Birliği'ne devletin yüce katlarından DYP grubuna kadar herkesin konsensusu ile görev verilirken onun görevi yerine getirecek kadar akıllı olduğunu düşünüyorlardı ama sadece o kadar akıllı. O geçiciydi, bu yüzden geçici bir dönemde yapılması gereken her iş ona veriliyordu. ABD vatandaşı olması ise gerçek bir teminat olarak güvenliği artırıcı unsurdu. Bunlar gönüllerinden geçen liberal reformların yapılması ve PKK sorununun halledilmesini beklerken sahte sarışın kelimenin tam anlamıyla malı götürmüştü. Farkında olmadan bir kumar oynamışlardı ve ütülmüşlerdi. Bütün kaybeden kumarbazların ruh hallerini şimdi içlerinde taşıyorlar.

Çiller, büyük sanayicilerin temsilcisi olarak girdiği mecliste, şimdi, gerçek gücünü borsa kumarbazlarından, teşvikli turizmci ve kumarhacilerden, arsa spekülatörlerinden ve kesinlikle bankacıların ortak olduğu rantiye bir sınıftan alıyor. Çiller artık sanayi sermayesine yabancılaşmış mali sermayenin temsilciliğini yapıyor. Meclise taşıdığı bürokratlar için birşey yazmaya gerek yok, bürokratın kimliği ve gücü yıllar önce tarif edildi.

Son seçimlerde rantiye sınıf ve esnaf kökenli fırsatçı bir partinin ihtiraslarının ortaklaşmasıyla yeni hükümet kuruldu. Yakın zamana kadar ipleri ellerinde tuttukları izlenimi veren büyük sanayicilerin öfkeli biçimde dışarıdan gazel okumaya çalışması ise sadece keyifle değil, zavallılıklarına acıyarak da izlenmesi gereken bir seyirdir. Güçlü ve istikrarlı bir hükümet istediler, onlara karşı güçlü ve istikrarlı bir hükümet buluyorlar.

Daha zavallı büyük basın daha altı ay önce köktendinci diye burun kıvırdıkları Erbakan'a bile kurtarın bizi bu kadından diye sızlanıyorlar. Basın uzun zamandır Çiller'in mal varlığını kendine iş edindi. Gün geçmiyor ki, bir yolsuzluk, örtülü zimmet, yasadışı bir hareketini ortaya çıkarmasın. Basın kendi sözlerinin etkisinin çok güçlü olduğunu düşünüyordu. Halbuki yalvardıkları Erbakan onları kadından değil, kadını onlardan kurtarmanın yollarını arıyor.

Muhalefet partileri mecliste her üç ayda bir hükümeti düşürme dedikodusu yaparak günlerini acizlik içinde geçiriyorlar. Birkaç yıl içinde çok önemli saydıkları meclisi ve onun saygınlığını yıkmakta hiçbir zarar görmediler. Şimdi temiz toplum isteklerini söylerken, bu kurumun gerçek hayat damarlarını bir bir kendilerinin kestiklerinin sanki bilincinde değillermiş gibi görünüyorlar.

Düzen, sokak ve sınıftan gelecek tepkiler karşısında hassaslaştırılmış bir polis gücüyle, gerçek muhataplarını baskı altına aldı ve kapalı devre bir oyun oynadı. Tabanın parlamenter yoldan etkilemesi muhtemel tek alan olarak kalan seçimleri ise atamalar yoluyla kesti. Böylece kendi istedikleri gibi at oynatabiliyorlardı. Fakat tam da bu, kadın karşısında iflasının nedenlerinden biri oldu. Seyirci sıralarında tutulmasını polis gücüyle temin ettikleri halkı sahaya davet etmeleri, halkın buna karşılık bıkkın, bezginlik ve duyarsızlıkla süslenmiş ilgisizliği ile karşılaşıyor. Anamuhalefet partisinin yüksek sesli itirazı Macarıstan'da burnuna yediği bir yumrukla cevaplandı. Herhalde Çiller'in Bonapartvari mesajı kulaklarında çınlatmıştır. Fuge, tase, quiesce (sıvış, ses etme, rahat dur.)
Son çare devlet başkanıdır. Ama Çiller'i DYP başkanlığına referee eden ve kızım diyen o değil miydi? Olayların miladı onun başbakanlık zamanına denk düşüyor. Verili tavırlar gerçeği bir elma gibi kabuğundan sıyırarak bütün çıplaklığı ile ortaya koyuyor.

Son tahlilde, 93 darbesi çözülüyor. Darbe çözülürken, hemen hepsi suç ortaklığı yaptıkları bu binanın enkazının üzerlerine çökmemesi için gayretle bir günah keçisi arıyorlar. Bütün parmaklar Çiller'i işaret ediyor. Mehmet Ağar'ın "bu gidişle devlete iş yapacak kimseyi bulamazlar" deyişinin derin anlamı burada saklı. Son yılların zalimleri nasıl da mazlum görünüyorlar. Düzen kıvrak bir işadamının zekasıyla zarf çektiriyor. İhale birisinde kalacak. Gerisi bir alay laf ve yazılmış gazete olarak arşive kaldırılmanın hazırlığı yapılıyor.

Kimbilir, bütün bu olayların nesnesi olan, ama bunu görmek istemeyen ve son zamanlarda ciddi bir süpürge merakının sardığı bazı solculara da arşivi temizleme işi verirler. Onların günahı da bütün sözler tükendikten sonra konuşmaya çalışmaları.■

Deneycilikten Çekilen

Şevki Ömeroğlu

Deneylerinden bile öğrenemeyen bir sola sahibiz. Bu doğru mu? Ham teoriyle az da olsa birşeyler yaşanır mı? Toplumsal sürecin bir boyutu olsun yakalanır mı? Solun deneyciliği ne biriktirdi? Gerçek bir deneycilikten bile nıedet umar haldeyiz, aslında. Belki gerçek bir etkileşim başlar, diye umuyoruz. Sol içinde ve de sınıf mücadelesinde.

Toplumsal Kurtuluş mücadelemiz kopuk kopuk sürüyor. Her zaman kesintiler var. Sol tarihin her döneminde. Deneyler bitiyor. Birikimler kolay devredilemiyor. Hep yeniden, sıfırdan başlanıyor. Deneyler toplumsal bilinçte derin izler bırakmıyor. Yeninin tutunma zorlukları var. "Aktarılamayan deney birikimlerinden" sürekli söz ediyoruz. Salt deneyci olursak bu nasıl mümkün olur? Aslında güçsüz birer ampirist (deneyci) olduğumuzu itiraf etmiş oluyoruz.

Türkiye solu hep amprist olmuştur. Ham teoriyi, teoriden saymıyorum. Kısmi bir soyutlama yeteneğimiz var tabii. Ama buna eşlik eden bir pratik sergilediğimiz söylenemiyor. Daha da vahimi var; deneylerimizden bile öğrenemiyoruz. Çaresizce dönüp dolanılan pratikler sergileniyor. Bunun sınıfsal bir anlamı var tabii. Sınıfın çeperleri kırılamıyor. Bu bir yumurta-tavuk tartışmasıdır. Ancak sosyalizm mücadelesi, sınıfın resmedilişi, nesnelliğinin ifadesiyle dondurulan bir süreç değildir. Ham, ilkel teorik birikimle karanlıkta el yordamıyla yürütülen pratik, pragmatik bir tarz oluşturuyor. Birikim de kişisel olarak bu tarzın unsurlarında kemikleşiyor. Gelinen noktayla yetiniliyor ve ideolojik- siyasal yeniden üretime geçiliyor. Bir dar pratik mantıksal sonuçlarına varıyor ve yeni süreçlerde yeniden dolanıma sokuluyor. Alıcı yeni politik unsurlar, geniş bir toplumsal politik çerçevede bir etkileşime girdiğinde, bu duygusal düşünsel-ideolojik başlangıcına doğal darbeler yemeye başladığında ya içe kapanıp katı bir ideolojik tutumla savunmaya ya da toplum içinde eriyip gitmeye koyulmaktadır. Egemen ideolojik politik iklim bu atomize olmayı zaten koşullamaktadır. Kapitalizmin sosyo-politiği zaten budur. Kapitalizmin kabulleri ve teslimiyetçiliği deneyciliği sürekli kışkırtmaktadır. Bilime, felsefeye karşı yürütülen yıkıcı manüplasyon, tarihin falsifikasyonu, gerçekliğin parçalanması sadece sosyo-ekonomik bir süreç değil eşzamanlı bir ideolojik kampanyayla da ilintilidir. Belleksiz, köksüz, kaygan bir zeminde yaşatılan ya da zaman zaman bu yanılsamayla yaşatılan bir toplum. Bir cangılda da ancak orman yasaları geçerli olur.

Teoriye aşırı vurgu yapmamızın ve uzun yıllardır adeta teorik yaşayışımızın günümüz koşulları ile kesin bir bağı var. Yoksa bu konumda ağır bir insani durum, bir başka katılıktır. İnsanın iç zenginliği, toplumsal heyecanları, ruhsal yetkinlik arayışı, doktrinlerle, teorik sistemlerle, dinle yan yana, iç içe , bazen çatışma ve bazen barışık bir sürecin içerisinde dalgalanıp durur. Hareket ruhu ve heyecanının soldan, politik islama geçmesi günümüz Türkiye'sinin etkili bir gerçeğine dönüştü. Bu devlet partisisin de binmek istediği bir dalgadır. Kuşkusuz politik islamın ideolojik üstünlüğünden söz etmiyorum. Bir toplumsal çözülüşte, egemen sistemin yıkıcılığında din, geleneksel

rolüne geri dönmektedir. Bu aynı zamanda dünya-tarihsel bir süreç olarak yaşandığını gösteren işaretlerin dünyanın her yerinden geldiği (hristiyanlık da dahil- kendi kültürü içerisinde) bir zaman kesitidir.

Ve biz katılaşmayı da göz önüne alarak teorik kalmaya, ufku açık tutmaya, bilimi sürekli devrede tutmaya mecburuz. Altyapımız böyle olmalıdır.

Deneylerinden bile öğrenemeyen bir sola sahibiz iddiasındaydım. Bu doğru mu? Ham teoriyle az da olsa birşeyler yaşanır mı? Toplumsal sürecin bir boyutu olsun yakalanır mı? Solun deneyciliği ne biriktirdi? Gerçek bir deneycilikten bile medet umar haldeyiz aslında. Belki gerçek bir etkileşim başlar diye umuyoruz. Sol içinde ve de sınıf mücadelesinde.

90'lı yıllar başlarken tüm toplumsal kesimlerde yaygın bir toplumsal basiretsizliği, sistematik beceriksizliği, şakakları zonklatan bir toplumsal kurak iklimi hatırlatıyor.

Sürekliliği olan nedir? Bir de bunun öyküsü var. Ama öncelikle bir temel öykü olmalı; insanlarda ve örgütlerde. "Gerçek bir şeyler yaşanmalı." Her şeye rağmen gerisi bana hep kolay gelmiştir. Şu ya da bu örgüt toplumsal arenada görünmediği sürede de bir şeyler yaşıyordur. Bir tarihsel ve toplumsal vakıa olarak DY'nin merkezi organizasyondan uzak geçirdiği yıllar, önceki örgütlü yıllarından özde çok mu farklıdır? Zaten yoğun merkezi bir irade kullanan bir örgüt değildi. Toplumsal ağırlığının dönemsel farklılığı kendisiyle açıklanamaz bir süreçtir. İradeciliği dışlayan bir gücün günümüzde "sol" olma şansı yoktur. Doğan Güreş Genelkurmay Başkanı iken Türkiye'de Kürt sorunu yoktur, bu yaratıldı, derken çok mu haksızdır? Kapitalizmin gelişim seyrinde bu tutumu destekleyen Kürtlerle ilişkide statükoyu sürdürücü bir çok rasyonel argüman ileri sürülebilirdi, sürülmüştür. Türkiye Solu'nun bile, bu yönde argümanları vardı. Ancak Apoist iradenin meseleyi getirdiği boyut ve karmaşık zenginliğin toplumsal değeri de ortadadır. Aydınlamacı ve ilerlemeci mantıkla bakıldığında gelinen sürecin niteliği ve güncel gündemin tartışma alanları eğitsel derslerle doludur. Yaşamla mücadelede dur-durak yoktur.

Ve gerçek bir öyküsü olmayanlardan, bir "şey" yaşamayanlardan; hep ve mutlak teorik, hep şifahi, bir referans noktası edinmeden yaşayanlardan ürkmüş ve çekmişimdir. Aslında bu deneycilikten çekilendir. Ortaya çıkan öznel idealizmle mekanik materyalizm arasında dalgalanan bir tiptir. Bu düzenin ideal solcu tipidir. Solculuğun turnusol kağıdı bugün devrimciliktir. Devrimciler bugün bu karmaşık ve gücünü toplumsal çözülüş ve kaostan alan tipe Leo Ferre'in bir şarkısındaki dizeyle kibarca "Sayın geçmişim, bırak da geçeyim" diye ancak seslenebiliyorlar.

Yayınlarımızın okurlarıyla dört yıla yaklaşan bir kopukluğum var. İki yılı aşkın bir süredir de ülkede değilim. "Gerçek" anlamıyla yazmanın erdemlerine tabii ki inanıyorum. Yazmadan ve konuşmadan mücadelenin sürdürülebileceğine inandığım gibi. Değilsem de dağda bir gerilla ve kör odasında bir münzevi gibi. Doğal olarak yazım sizle kopukluğu giderecek bir söyleşi tarzında sürüyor.

'90'lı yıllar başlarken tüm toplumsal kesimlerde yaygın bir toplumsal basiretsizliği, sistematik beceriksizliği, şakakları zonklatan bir toplumsal kurak iklimi hatırlatıyor, hatırlıyorum. "Tıkanma" yaygın bir sözcüktü. Kuşkusuz bilimsel değildi. Keza "kriz" sözcüğü. Yoğun bir becerinin içinde olmasak da, bize bu sözcükler cehaleti, beceriksizliği, beklentici bir asalaklığı çıkarıyordu. Bu sözcükleri kullanmak teslim olmaktı, yol-yöntem bilmemekti, sınıf mücadelesinden düşüşü ilan etmekti. Bunu ilan edenler gene de susmuyorlardı. Bu da içgüdüsel bir refleks olmalıydı. Zeki Müren bile sahnede kalmak için kendini bu kadar zorlamamıştı.

Oysa ki yeni yollar ve yöntem aramaya, kendini ve dışındakini yeniden tanıyıp tanımlamaya kısaca köklü bir hesaplaşmaya zorlayan bir süreçti. Kimse bu sürecin üstüne çıkamayacaktı, bu belliydi.

Tarih herkesten yeni bir öykü yazmasını bekliyordu. Daha önce yazılan bir roman bile olsa, yaşanan düşünsel-ideolojik duygusal parçalanmalar ve anlamsızlaştırma süreciydi. Kişesel ve örgütsel olarak tarih kimseye anılarıyla ve anımsatmalarıyla artık yaşamayacağını fısıldıyordu. Hayat ancak tarih yapılarak sürdürülebilirdi ve sol için hayat bu ağır gerçeklik karşısında hiçbir şey olmamış gibi aynen sürdü. Bu tarihsel olarak hep bir geçiş hareketi özelliği taşımış solun bitişinden başka bir şey değildi. Bizim sofistik tarzda da olsa kendimizi korumaya çalıştığımız bu sürecin kapsamlı bir bilançosu bana çok anlamlı gelmiyor. Sosyalist pratik olarak sürdürülen çabalara ve bunların toplumsal ilişkilerine bakmak bile yeterlidir. Mesele inançlı ya da iyi niyetli olmayla da ilgili değil. Bilimsel bir disiplin olduğuna pek inanmadığım psikolojide (kapitalist süreçlerin sosyal özelliklerini şekillendirdiği bireyin durumunu niçin kişisel olarak ele alalım? Ona hasta ya da sağlıklı diyelim.) Etkilemeyen ve etkilenmeyen insanın durumu şizofreni ile tanımlanır.

Peki bu durumdaysak ve teşhis de yapıyor ve buna da gülüyorsak, bunun adını nasıl koya-

cağız. Solun durumu buydu ve bu toplumsal bir haldi. Geçmiş zamanla yazmam belki de fazla lüks. Bilemiyorum. Beynimizi yiyerek ve kanımızı dondurma pahasına rasyonel kalma çabaları belki bizi asosyal kıldı. Sürüye, böyle saçma bir tarihsel akışa kapılmamızı da kimse bizden beklemez.

Taşınması çok güç bir toplumsal çözülüş ve dağılmadan ibaret bir tarih yükü bugün sırtımızdadır. Sırtımızdaki aslında "gerçek" kapitalizmdir, (kapitalizmin gerçekliğidir.) Solun bugünkü konumu değişmeden devam ederse, bu sürecin yol açacağı tarihsel imkanlardan yeni ufuklardan söz etmek hafiflik olacaktır. Burjuva ideologları ve siyasetçileri restorasyon ya da yeniden yapılanma özlemlerini seslendirebilir. Bu sesler devlet partisinin kadrolarındaki paronayak refleksleri bastırabilir, yatıştırabilir. Bunlar bizim dışımızdadır. Ancak esas problem bizim her şeyin dışında kalmamızdır. Materyalist ciddiyet bizim süreci bu en katı en olumsuz boyutuyla tarif etmemizden çıkacak bir siyasal tarza bizi davet etmelidir. Kişisel olarak böyle zorlu bir yolu düşlemek ve kurgulamak motivasyon ve güç kaynağımızdır.

Tabi bu yükten sıyrılmanın kurnazlıklarını da bilebiliriz. Zamanında Tophane'nin bitirimleri de bu uyanıklığı gösterebilmişlerdi. Bu ağır tablonun sorumlusu tekelli devlettir demek devlet partisinin iradesini tanımak demektir. Devrimci sosyalist "böyle bir dünyada yaşamak zorunda kalmışsam, sorumlusu benim" deme cesaretini ve bilincini gösterendir.

Dışarıdan görülen Türkiye'nin birinci bölümü sizinle bu söyleşimdi. Arkadaşlar bu yayının hazırlığını sonbaharda bildirmişlerdi. Erbakan meşhur gezilerini yapıyordu. Mümtaz Soysal "Açı"sında Çember Şaşkınlıkları'nı yazıyordu. (Hürriyet, 9 Ekim 1996) "Şaşkınlık ama kimin?" "Şaşkınlık ama nasıl" başlığıyla aldığım notları redakte ederek aşağıya alıyorum.

* * *

Erbakan'ın özellikle dış politika denemelerinin anlamı nedir? Bu denemeler gerçekte kimin denemeleridir?

Tekelli devletin bugün çok daha belirgin hale gelen hiyararşik yapısı, siyasi filtreleri, manüplasyon ve sıkıştırma teknikleriyle politik kararlar üretme süreçleri, adına demokratik düzen dedikleri bu kokuşmuş sahneye koyuş tarzı her gün bir ülkeyi nasıl ayağa kaldırıp oturtabiliyor.

Bu bir oyun olmalıdır. Ülkemizin insanları Brecht'in epik tiyatrosunu iyice özümsemiş olmalılar. Oynuyorlar, oynadıklarını biliyorlar ve oynadıklarını gösteriyorlar. O kadar mülksüzleştirildiler ki, tek sahip oldukları bu oyun. Kıskançlıkla sahip çıkıyorlar.

Kitlesini tebası, mülkü kabul eden Erbakan, Devlet Partisi'nin sınavında heyacanlı bir öğrenci, toplumsal rolünün ve kendisinden beklenenlerin, sunabileceklerinin telaşlı tatlı heyecanında.

Yıllardır, Türkiye'de partilerin tekleştiğini söyleyebiliyoruz. Bunu partilerin tasfiyesi ve Demirel'in Çankaya'da hazırlıklarını sürdürdüğü restorasyon programının (bu arada başkanlık sistemine geçişin) bir boyutu olarak değerlendiren görüşler de var. Oysa görünen bir sürükleniştir.

Tekelli politik süreç açık ve ideolojik şiddet birlikte uygulanarak gerçekleşti. Dokunulamaz kalıplara döküldü. İdeolojik rengini en ufak bulandırmaya dahi tepki veriyor. Zaten temel argümanlarını tarihinin derinliklerinden alıyor. Tepki aldıkça da daha gerici, siyasal çizgilere, geleneklere ve biçimlere sarılıyor, bürünüyor. Değişik yelpazede devletle mücadelede "sıcak temas" yaşayan güçler bu "tarihin önündeki ağır taşı" görüyor.

Sırtımızdaki aslında "gerçek" kapitalizmdir. Solun bugünkü konumu değişmeden devam ederse, bu sürecin yol açacağı tarihsel imkanlardan yeni ufuklardan söz etmek hafiflik olacaktır.

Laik, liberal, modern burjuva maskesiyle sistem savunma mevzilerini gerilerde ve katı bir gericilikte kurumlaştırmıştı ve Refah yıllardır burada duruyor. Yavan bir güç, bazan sıradan yönetim aparatı ve vitrin malzemesi, ön cephe, kalkan, zavallı liberal burjuvazi, geniş orta sınıf modernistleri, işçiler, küçük burjuvalar. Kupkuru modernizmin (anlaşılan da laiklik) yönsüz, şaşkın şekilsiz yığınları; bunlar nerede duruyor?

Gitgide anlışılıyor ki böyle rasyonel mantık yürütmelerin geldiği bir eşik var, saçmalık eşiği. Her türlü akıl yürütmeyi anlamsız hale getiriyor. Tekelli medya Refah'a saldırılarla bu kesimi rahatlatıp, militarist çekirdeği gizlemeye çalışırken aynı anda Özkök türü kurmaylar ve bir kısım anketçiler merkez soldan ve merkez sağdan kaçışı sık sık vurgular ve normalize eder hale geliyorlar. Erbakan'ın denemeleri, merkez kongresindeki açılımları madalyonun diğer yüzü oluyor ve Erbakan buyuruyor: Merkez biziz.

Belki de Devlet Partisi legalleşiyor. Zorunlu olarak ideolojik ve politik çevresiyle, maskesini indirerek. Gerçek yüzler, gerçek istekler ve tabii gerçek kapitalistler. Modern politik biçimlerle saklanılan ilkel yapılar ortaya çıkıyor.

Peki neden böyle bir süreç? Bunu güçlü mücadelesiyle zorlayan bir Kürt Hareketi; tamam. Türkiye Solu'nun gelmiş geçmiş çabaları; ta-

mam. Yükselen islami dalgadan yararlanma fırsatçılığı vs.

Aslında soru şudur:

Ortada yüksek bir irade kullanımı mı yoksa sürükleniş mi var?

Bence cevap da şudur:

Oligarşi, kimlik, kişilik arıyor.

Kendini, kendine bakarak tanımlamaya çalışıyor.

Buna bir de Mümtaz Soysal sistematiğinden çıkarak da değinelim. Soysal, Türkiye jeopolitiğinin getirdiği çok boyutluluğun ancak "dünya devleti" durumundaki büyük güçlerin kaldırabileceği bir çapta olduğuna vurguyla; maddi olanaksızlıkların üç tutumu mümkün kıldığını yazıyor.

Bunların hayal silsilesinde Avrupa'dan Amerika'dan bilinçle koparak içe kapanma süreci değil, tarihsel gericiliğin kaba bir siyasi birliğini oluşturarak koyu bir faşist diktatörlük çizgisinde bölgesel açık-gizli bir talan süreci örgütlemek vardır

Birincisi, ne yaptığını bilmeyişin şaşkınlığıdır.

İkincisi, çeşitli dünyalar arasında "taşeron"luğa soyunabilirsiniz. ["Köprü" (Mümtaz Soysal)]

Üçüncüsü, hepsinde iddia sahibi olmak ve maddi olanaklarınız olmasa da, tarihle, coğrafyanın sunduğu olanakları, başkaları için değil, kendi ulusal çıkarınız için kullanmaya çalışmaktır. (agy)

Konunun diplomatik boyutunu öne çıkardığı ve Erbakan'ın çember şaşkınlıklarını eleştirdiği yazısında Soysal, sonuncu tutumun "en doğru" ama "en zor" olduğunu da söylüyor. Yani jeopolitiği Türkiye'yi emperyal bir devlet olmaya zorluyor. Hatırlanacağı gibi Turgut Özal bu istekle yanıp tutuştu ve kül oldu. Cumhurbaşkanlığına yitirmişlik duygularıyla geçmişti. Yenilgisinin acısı devlet partisinin kurmaylarını daha derinden sarstı, felç etti.

İşte birinci tutum, devlet partisinin objektif konumudur.

İkinci tutum, Amerika ve Avrupa beklentisi ve dayatmalardır. Kısmi pratiği yaşanmaktadır.

Hırsları, kapasitelerini aşan devlet partisi doğal olarak yenilgilerine ve hayal kırıklıklarına rağmen üçüncü yolcudur.

Bu yol görünüşteki kişilikli, bağımsızlıkçı soylu çizgisine değil, bu partinin oluşum sürecine ve sınıfın gerçek kişiliğine bakıldığında, hırslı bir talancılığa, hoyrat bir sömürgeciliğe, ideolojik olarak da tarihsel kompleksleri bastırmaya yönelik dar milliyetçi, ırkçı bir yoldur. Sovyetlerin çözülüşünden beri bu yolunda belirgin bir pratiği vardır. Bu üç tutum bunlar için boşlukta asılı bir merdiven gibidir. Çıkarlar, inerler. Çıkarlar ve inerler. Refah bu koşullarda bunlar için iyi bir denemedir. Bunların hayal silsilesinde Avrupa'dan Amerika'dan bilinçle koparak içe kapanma süreci değil tarihsel gericiliğin kaba bir siyasi birliğini oluşturarak Türkiye ve Kürdistan'da koyu bir faşist diktatörlük çizgisinde bölgesel açık-gizli bir talan süreci örgütlemek vardır. Bir dünya gücünün eşliğinde ve eteğinde dünya gücü olmaya ilerleme. Taliban örneğinde de bir kez daha görüldüğü gibi Amerika bu türden koyu netlikleri sevmektedir.

Hiç bir sosyal pratiği olmayan insan genel aklın bir adım atılınca varılacak bir yerde durduğunu sanır. Basit bir soyutlamayla tüm bir yaşamı sürdürebilir. Farklı bakış açısında büyük şaşkınlıklar geçirebilir. Bu insanın en naif yanılsamalarından biridir. Sınıflı toplum tarihinin egemenleri bu yanılsamayı, bu konumu çok sever ve tür genel soyutlamaları sıkça yaparak koyu bir halk bilinci oluştururlar. İnsanlar gelişir, sosyalleşir, politikleşir. Sınıflar kristalize olur, kendi bilinçlerine varırlar. Bu "genel aklın" çağrısına artık gülümsemeyle bakılır. Zaman biraz daha ilerler. İkibinli yıllara dayanırız. Mümtaz Soysal, İlhan Selçuk, Necmettin Erbakan, Fettullah Hoca, laikler, şeriatçılar, aydınlar, liberal solcular memleketimizin doğal renklerine, özbenliğine tekrar kavuşurlar. Yine "genel aklın çağrısına" uyarlar. İşte toplumlar böyle serpilir, gelişir!.. ■

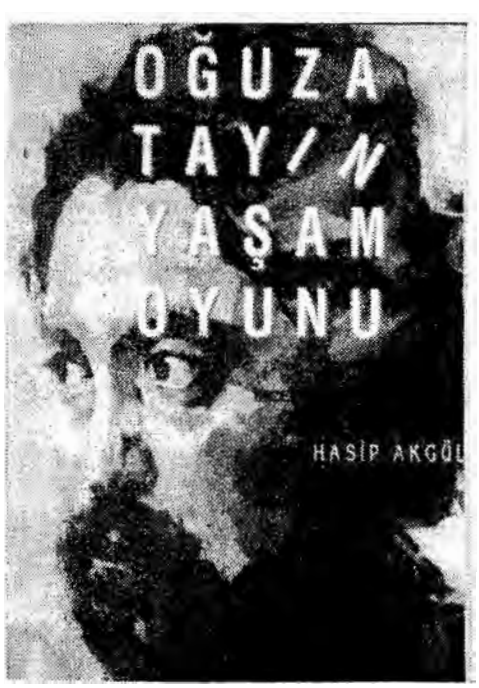

Tipler

Kürt açık alanında "uzatmalı çavuş" tipinin karşısında, bizim Türk açık alanımızda, ipotekli ya da rehine ilericiler var. Bunlar da birbirine çok yakın duruyorlar; ben Kürt uzatmalı çavuşlarının Türk rehine ilericilere aşık olduğunu biliyorum.

Anlamamanın altında, şimdilik görebildiğim, iki zaaf var; birincisi, kemalizmin Türklük dahil tüm halk gerçekliklerini küçümsemeyi beyinlerine kakmış olmasıdır, "iyi" bir kemaliste göre, tüm güzellemeler ve yaratıcılıklar, Batı kavimlerinin işidir. İkincisi, Türkiye'de eskimiş şimdiki solun, materyalist felsefeyi, en çok Netanyahu Erbakan'ın Kur'an'ı ezberlemesi türünden öğrenmiş olması, sindirememesi, işkembesinde kusmaya hazır tutmasdır. Bu nedenle kemalizme bulaşık, eskimiş şimdiki Türkiye solunun, güçlü teori ile yoğunlaşmış pratiğin birbirine hızlı geçişinin kavramasını imkansız görüyorum; kabul edilebilir saymıyorum, ancak anlayabiliyorum. Anlayabildiğim bir nokta da bu iki zaafla malul, eskimiş Türkiye solunun, bir Kürt Merkezi'nde, bir Eylem Karargahı'nda, Başkan Apo'da benim gördüklerimi göremeyeceklerdir; görmek için, gerekli irade ve gerekli göz yoktur. Son seferinde, Başkan Apo'yu "tipoloji" ya da "tipleme" estetiğine tutulmuş buldum. Bilimin ve estetiğin bu müthiş yaratıcı alanı, şimdi Kürt Yükselişi'nin Karargahı'nda bir yer tutmaya başlıyor.

Güzel, ancak, devam etmeden önce bir kez daha tekrarlamama izin var mı; okuyucularım, yazılarımın her tarafını anlamamaktan yakınıyorlardı. Ben de, her yazımın her tarafını her okuyucuma anlatmak türünden bir amacım olmadığını, herkesin anlayabildiği kadarını anlamasını, daha çok anlamak isterse okuyucu-yoldaşlarıyla tartışmasını, olmazsa seminer yapmasını, daha da yetmezse kütüphanelere gitmesini söylüyordum; bu kararlı "cahiliye" döneminde, benim işim politik aydınlanmayı, mümkün olan en büyük hızla, gerçekleştirmek oluyor. Her kısacık incelememde, insan düşünme alet ve kavramlarının en azından birisini vermeye çalışıyorum; mümkün olduğu kadar politikleştiriyorum ve kavramlara insan yüzleri takarak "incarne" ediyorum. Türkçesi ile vucüdlaştırıyorum.

Şimdi konumuz tipoloji'dir. Dünyada "işte bu kapitalizm'dir" denilen bir ülke olmamıştır; ancak "kapitalizm" var ve sadece bir tipoloji'dir. Onyedinci yüzyılda Kürdistan mı, on beşinci yüzyılda Fransa mı, daha "feodal"; söylemek zordur, ancak, bir "feodalite" tipolojisi, bilimin, önemli başarılarından birisi oluyor. Bilimde var, ancak romanda daha çok, hepimiz, Rus feodalizminin yıkılışı sırasında ortaya çıkan iradesizlikle tembelliği kişilik yapmış Oblomov'u biliyoruz. Oblomov, Lenin'den çok öncedir, ama yine de Lenin, sosyalizmi kurarken karşılaştığı bu oblomovlarla kavga halindeydi. Oblomov, Rus romancısı Gançarov'un bir roman kahramanıdır, bir tipolojidir, hayal ürünüdür. Ancak bütün gerçeklerden daha gerçek bütün iradesi kırılmış, hayali tutuklanmış insancıklardan daha yaşayan insan'dır. Ben son, misaferatım'da, seyahat demektir, Apo'yu hep tipleme üzerinde düşünüp konuşurken buldum ve hem de adını yeni koyduğumuz, Kürt Yükselişi'nin "uzatmalı çavuşları" ile savaş halinde gördüm.

Türk ve Kürt köylerindeki bu Osmanlı-Türk devletinin, insan kılığına bürünmüş uçları olan bu uzatmalı çavuşlar, yetmişli yıllarda, Türkiye İşçi Partisi türü legal hareketlerimizde her köşeyi tutmuşlardı, şimdi de, Kürt Yükselişi'nin açık ve legal her alanında, gazetesinde, partisinde, cephe örgütlenmelerinde bir veba türü yayılıyorlar ve yükselişi, felce uğratıyorlar. Belki tipolojinin isimlendirilmesi bana aittir; "Tarihçe" kitapçığında yer alan bir yıl önce tarihli Yaşar Kemal'e mektubumda da geçiyor, ancak savaş, Apo'nundur. Apo, şimdi enerjisinin önemli bir bölümünü, hırslı ve tamahkar olmaya mahkum bir "küçük ağa" ile jandarma gediklisini birleştiren bu uzatmalı çavuşlarla savaşa ayırıyor ve Apo'nun bu savaşını eskimiş Türkiye solunun ve bu arada Etruğrul Kürkçü'nün anlamasını mümkün görmüyorum.

Mumcu, artık dünya gericiliğinin bir parçası olarak "ilericilik" yapabiliyordu. Hem, devletin genel zulmünü destekliyor ve hem de bunları yapanları, içinden çıktığı Türk solunun katilleri olduğu için kötülüyor ve afişe ediyordu; CİA kontrollü, Çatlı-Kırcı-Ağar şebekesince öldürüldüğünden kuşku duymuyorum.

Buraya geliyorum. Buraya kadar güzel, ancak, tarihte zamanlamanın da, "ilk çağ" ya da "orta çağ" türü peryodizasyon denemelerinin de bir tür tipoloji denemeleri olduğunu eklemek durumundayım. Bu anlamda, yeni bilimin bir de yeni dönemler bulma anlamına geldiğine inanıyorum; bizim yazılarımızda, iki-üç yıldır, hem Türkiye solunun ve hem de Kürt Devrimi'nin, 1995-1996 yılında bir yeni dönemin başına geldiği, eskisi türden süremeyeceği, bir nakarat ölçüsünde tekrarlanıyordu, yine tekrarlıyorum.

Şimdi ve burada, kapanan dönemin bazı tiplerini ele almak istiyorum. Dönemi iyice kapamak için bazı tipleri öldürmemiz gerektiğine inanıyorum. "Tipleme" mi; materyalist feslefenin, somutun zenginliğinde soyutlama, ilkesi en büyük yardımcıdır. Tip'e, gerçeğin ve yaşamış kimliklerin zenginliğinden gitmek zorundayız ve ben, şimdi profesör olan Türkkaya Ataöv ile başlamak istiyorum. Antalya'nın orta halli bir ailesinin bu girişken çocuğu, Amerikan Koleji'nde okurken, varlıklı bir ailenin güzel kızı Türköz'le evlenip kapağı Amerika'ya atıyor; öğrenciliğimde asistan olarak tanıdım. 27 Mayıs'tan sonra bir ara çok yakın olduk; Türkiye İşçi Partisi'nden önce daha da yakınlaştık ve öyle hatırlıyorum, Doğan Avcıoğlu ile Mümtaz Soysal'ı, sonradan adı "Sosyalist Kültür Derneği" olan kuruluşa birlikte zorluyorduk, ilk tüzüğü Türkkaya ile hazırladık. Yine öyle hatırlıyorum. 12 Mart 1971 Darbesi, "ilerici" aydın kesime tereddüt soktu, şimdi daha iyi anlıyoruz, iradelerini kırdı ve şimdi net olarak görüyoruz, ipotekli ilericilik dönemini başlatıyor. Mümtaz Soysal'ın Kıbrıs bağlantısının, 12 Mart Darbesi'nde ünlü hapisliğiyle ilgisi olması, bana göre, artık kesindir; Soysal, hapisten çıktıktan sonra, "ilerici" kisvesini sürdürebilmek için, müthiş bir "Kıbrıs gericisi" olmuştur. Biz kendi aramızda, aynı fakültede öğretim üyesi Türkkaya'nın Kıbrıs gericiliğini Mümtaz'a kaptırmaktan çok üzüldüğünü saptıyorduk; neyse ki Ermeniler'in Türk diplomatlarına saldırılarıyla Ermeni Politikası'nın bir devlet politikası olması, Türkkaya'nın imdadına yetişiyor. Öyle görüyoruz, Türkkaya Ataöv, ilerici sektörde kalabilmek için, birden bire Ermeni uzmanı oluyor ve birdenbire, "Ermenistan Gericisi" kimliğine bürünüyor. Türkkaya artık "ilerici" sektörde güven içindedir. Çünkü artık Dışişleri Bakanlığı'nın mutemetidir ve uluslararası platformlarda, hiç bilmediği Ermeni meselesinde, "tarafsız" Türk uzmanı olmuştur. Devam ediyoruz ve şimdi çok net görüyoruz, Türkkaya, 12 Mart'ta hapis yatmamış ve üstelik Moskova'ya gitmiştir, 12 Mart'ta, sıkı yönetim bir kez Türkkaya'yı Siyasal Bilgiler'deki odasında arayınca, asistanı, "Moskova'ya gitti" demiş ve biz solcuları, "Moskova'ya Moskova'ya" diye kötüleyen askerler, bu sözü işitince asistanın kendisiyle alay ettiğini düşünerek, zavallı asistanı gözaltına almaya kalkışmıştır. Ancak Mümtaz Soysal, 12 Mart'ta tutuklanmış ve bu nedenle iradesi ve hayali perişan olmuştur; ilerici kalabilmek için, "Kıbrıs Gericisi" sıfatıyla yetinmediğini ve Türkkaya'nın "Ermenistan Gericiliği" sektörüne de el attığını görüyoruz. Soysal, Paris mahkemelerinde, Osmanlı-Türk döneminde bir Ermeni Kıyımı olmadığını savunabilen bir profesördür. Bu, bütün profesörlere yetecek bir utanç oluyor.

Öyle sanıyorum, bir tip'e yaklaşıyorum; adını henüz koyamıyorum, ancak, iradesi ve hayali perişanlar, bizim sektörde kalabilmek için kendilerini Türk gericiliğine ipotek ediyorlar. Benim her zaman akıllı ve yetenekli bulduğum Mümtaz'ın Kürt Davası'nda inanılmaz bir geri çizgiyi savunmasını da akılla açıklamam mümkün değildir; kendisini ipotek altına alması ve aklını rehine vermesiyle ilgili görüyorum. Artık "Özelleştirme İlericisi" Mümtaz, bir "Kıbrıs Gericisi", bir "Ermenistan Gericisi" ve bir "Kürdistan Gericisi"dir. Hem Türk toplumunun yükselmesinin savunucusudur ve hem; bütün büyük oluşumların bir federasyon çerçevesinde geliştiğini göremeyen bir anayasa profesörü konumundadır. Artık "tip" çıkmıştır; Kürt açık alanında "uzatmalı çavuş" tipinin karşısında, bizim Türk açık alanımızda, ipotekli ya da rehine ilericiler var. Bunlar da birbirine çok yakın duruyorlar; ben Kürt uzatmalı çavuşlarının Türk rehine ilericilere aşık olduğunu biliyorum. Türk devleti ve Türk rehine ilericileri de, eninde sonunda bu Kürt uzatmalı çavuşları tutuyor; birliklerini bura-

da görüyorlar.

Bu kadar değil, hem Kürt uzatmalı çavuşları ve hem Türk rehine ilericileri benden nefret ediyorlar ve ben ise yalnızca tiksinmesini biliyorum. "Tip" çıktı, ancak işimiz bitmedi ve sağlamaları yapmamız gerekiyor.

Uğur Mumcu ile Ertuğrul Kürtçü'yü sağlama için ayırmış bulunuyorum. Uğur, çok sevgili arkadaşım olmuştur; bizim birinci Türkiye İşçi Partisi'ne dosttu, ancak, Doğan Avcıoğlu'nun liderliğinde Baas türü bir askeri yönetim peşindeydi. Hep dostum Avcıoğlu, bu işinde benim de olmamı çok istedi, öyküsü ayrıdır. 1970 yazında ayrılığımız, toprak reformu ve Kürt Davası üzerinedir; bu sözümden kuşkulu olanlar, hayattalar, daha sonra Doğan'ın karısı olan Gülseli ile Milli Birlik Komitesi'nden Numan Esin'e başvurabilirler, burada ayrıca tarih yazıyoruz. Ancak yine de eğer 9 Mart 1971 Darbesi başarılı olsaydı, benim ülkeyi yönetecek meclise konduğumu sonradan öğrendim; Uğur Mumcu ise, "devrimci" hükümetin gençlik bakanıydı. Tutuklandı, şimdi çok korktuğunu anlıyoruz; ipotekli ilerici tipinin en zengin örneklerinden birisini sergilediğini görüyoruz. Seksenli yıllarda içerde "sosyalist" sözünü edebilmek için, Washington'un sosyalizme açtığı haçlı seferine yazıldı, bugün dünya gericiliğinin eline geçen arşivlerin hiçbirisi Uğur'u doğrulamadı, dünyadaki bütün cinayet ve uğursuzluklarda, sosyalistleri ve başta Bulgaristan'ı görüyordu ve gösteriyordu. Yetmedi, Kürt silahlı mücadelesi mevzi tutunca ve Apo adı önplana çıkınca, Bulgaristan için yaptıklarının hepsini Apo için de yapmaya başladı; arkadaşlığımız vardı, bana soruyordu, ben "Uğur, bu senin tutunduğun pilotu ve istihbarat bağlantılarını Apo ortaya attı" dememe, ölümüne yakın dostluğumuzu tazelememize rağmen, artık kendisini ipoteğe vermişti. Artık rehine bir ilericiydi, ancak dünya gericiliğinin bir parçası olarak "ilericilik" yapabiliyordu. Hem, devletin genel zulmünü destekliyor ve hem de bunları yapanları, içinden çıktığı Türk solunun katilleri olduğu için kötülüyor ve afişe ediyordu; Mumcu, ipotekli ilericiliğin en riskli işini yapıyordu. Amerikancı, CİA kontrollü, Çatlı-Kırcı-Ağar şebekesi tarafından öldürüldüğünden kuşku duymuyorum.

Kürkçü'ye geliyorum; ben Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde hoca iken, yandaki mimarlık fakültesinde öğrenciydi, adını duyuruyordu, ancak ciddi bir devrimci imajı vermiyordu. Dünyanın nimetlerine düşkün görünüyordu, bu düşkünlüğün Kürkçü'yü hiç bırakmadığı, hapishanede bile izlediği anlaşılıyor; Perinçek de, bu sadık rakibini hep bu yanıyla yıpratmaya çalışıyor. Ben, Ertuğrul Kürkçü'yle uzun hapisliğinden çıktığı zaman verdiği güzel demeç nedeniyle ilgilenmeye başladım, karanlığın yoğunluğunda, o sıralarda Ankara'daki bahçeli evimi, bir tür aydın kalkışmasının merkezi haline getirmiştik, çağırdım, gelmedi, ancak aldırmadım ve çağırmayı sürdürdüm. Bu yayınlar zincirinin başında benim bir başka misaferatım var; Ertuğrul'u Türk ve Kürt emekçilerinin ortak yayın zincirine katmak için çok uğraştım; gülmeceyi çok sevdiğim ve kendimle alay etmeyi kişiliğimi terbiye etmenin bir yolu saydığım, herhalde biliniyor, en sonunda Ertuğrul'a "bak bu işe iki Kürtçü, bir Kürkçü gerek" diyordum. Sevgili Beşikçi ile kendimle ve kuşkusuz tüm savcılarla alay ederek ikimizi "Kürtçü" gösteriyordum; Kürkçü'yü yüreklendirmek istiyordum. Çok çalıştık sonra Bilgesu azarladı ve bu defteri kapattık. Eğer yazıyorsa, orada uzatmalı çavuş görevinden ve Ünal Erkan türü gedikli çavuşların söz konusu cerideleri "Kendilerinin" saymasındandır. Bir: Bab-ı Ali bir bataklıktır. Osmanlı'nın son zamanından beri, Türk teslimiyetçilerinin fideliği oluyor.

Kürkçü'nün yazısı, olağanüstü ikiyüzlü bir yazıdır. Kürkçü'nün bu yazısını, "TC kötüdür, ancak PKK beterdir" olarak özetleyebiliyorum; yazısını çok yanlış buluyorum, ancak, böyle yazmasını anlayabiliyorum. Çünkü böyle yazmazsa, yabancı ajansların muhabiri olması mümkün değildir.

Ben, bunun için, Cumhuriyet'in trajı ikiyüz bine ulaşırken, belki ülkenin o zamanlar en çok okunan gazeteci-yazarı olduğum sırada, bırakmayı bildim. Bugün Ödep'i, bir Bab-ı Ali derneği olarak görüyorum. İki: Basında ajanslarda çalıştım, 27 Mayıs, henüz üniversite yaşımda, beni Anadolu Ajansı Genel Müdür Yardımcısı yaptı, Türkeş ekibiyle orada boğuştum ve bıraktım; ajanslarda çalışanlara ve özellikle yabancı radyo ve ajanların muhabirliğini yapanlara karşı güvensizlik biriktirdim. Üç: Elimde "Warreport" adlı bültenin December 1996 sayısı var, bunda "Ertuğrul Kürkçü is an İstanbul Correspohdent for Inter Press Service" diye not düşüyor; Kürkçü'nün, "İnter Press Service" adlı bir yabancı ajansın İstanbul muhabiri olduğu kaydediliyor. Burada Kürkçü'nün, "Türkish Kurds' New Political Crossroads" adlı bir yazısı var olağanüstü ikiyüzlü bir yazıdır. Warreport'un bu son sayısındaki Kürkçü yazısını, "TC kötüdür, ancak PKK beterdir" olarak özetleyebiliyorum; yazısını çok yanlış buluyorum, ancak, böyle yazmasını anlayabiliyorum. Çünkü böyle yazmasza, yabancı ajansların muhabiri olması mümkün değildir ve Bab-ı Ali'de geçimini sürdürmesi imkansız oluyor. Kürkçü, bu yazısında, bir "burjuva" bilim adamından çok daha "objektif" görünüyor; o kadar öyle ki Bölge'deki yıkımlar ve köy boşaltmaların sorumluğunu, hiç ayırmadan, "the insurrection and the army's violent response", başkaldırı ve

ordunun acımasız cevabına bağlıyor. "Almost 3000 Villages have been destroyed", hemen hemen üç bin köy yıkılmıştır; bunları söylerken, fail olarak da, başkaldırı ve buna verilen cevabı buluyoruz. Apo'yu da ziyaret etmiş olan ve muhtemelen "Kürt Gazetesi" Demokrasi'de de yazan Kürkçü, "from his base in the Syrian capital, Damascus Öcalan directs", Öcalan'ın Suriye'nin başkenti Şam'-dan, sadece PKK'yi değil, bütün örgütleri yönettiğini kaydediyor. Figaro muhabiri bile, Apo ile bilinmeyen bir yerde görüştüğünü yazarken, Kürkçü, çok "yetkili" birisi olarak, Batı için bu en güvenilir bilgiyi sağlamış oluyor. Bu kadar değil, Yaşar Kaya'nın kulakları çınlasın, Kürkçü, başında bulunduğu kuruluş için de, tam objektiftir; "in 1994 an abortive Kurdistan Parliament-in Exile vas Convened" buyuruyor. Sürgündeki Parlamento için, "abortive" nitele-mesini seçiyor; "ölü doğmuş" veya "düşük olmuş" ya da "beyhude" anlamlarından birisine denk düşüyor ve seçimi Yaşar Kaya dostuma bırakıyorum. Bitiriyorum; Kürkçü, "Öcalan's onc-man rule in the PKK" ifadesini buluyor. "PKK'de Öcalan'ın tek kişilik yönetimi" anlamındadır. Batı'da bu söyleyiş, diktatörlükle eş anlama geliyor; Kürkçü, Kemal Burkay'ın şimdi tarih olmuş sözlerini de aktararak, PKK'yi "cinayetleri" üzerinde Batılıları aydınlatmaktan geri kalmıyor ve Öcalan'ın varlığının, okumuş Kürtler ile işçileri, PKK'den uzaklaştırdığını haber veriyor.

Ben de bir haber vermek istiyorum; bir yabancı ajansın zahmetsiz muhabirliği ile rahat geçimini sağlayabilmesi için bunları haber etmesi zorunludur. Belki varsaydığı, bunları, sadece müşterilerinin okuyacağıdır; ancak ben hep söylüyorum, eğer günlük yazarsam, ben dünyayı izliyorum. Ben de haber veriyorum; rehine ilericilik için bunu yapmaya mecburdur ve bir devrimci geçmişten sonra, özelleştirmeden yana, memur bir başkanın yönetiminde, sokakları süpüren bir harekete çavuş olmak zorundadır.

Hepsi budur; "tip" yaratıcı bir çalışma oluyor. Türkiye İşçi Partisi ile Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun kuruluş gün ve haftasında, bir küçük mafya çavuşunun, Rıdvan Budak'ın, Disk'in ruhunu, bütün şehitlerimizin ellerinin yakasında olduğu, Morrison Süleyman'a teslim ettiği bir zamanda, çok umutlu bir dönemin başında, bu tipleri ortaya çıkarmak bize düşüyor. Bunları yaparken, bütün şehitlerimizle birleştiğimi düşünüyorum. Deniz'den Behice Boran'a kadar, Kanlı Pazar'da, Bir Mayıs'ta, Sivas'ta, Diyarbakır'da şehit edilenlere sevgi ve saygılarımı yazıyorum. ■

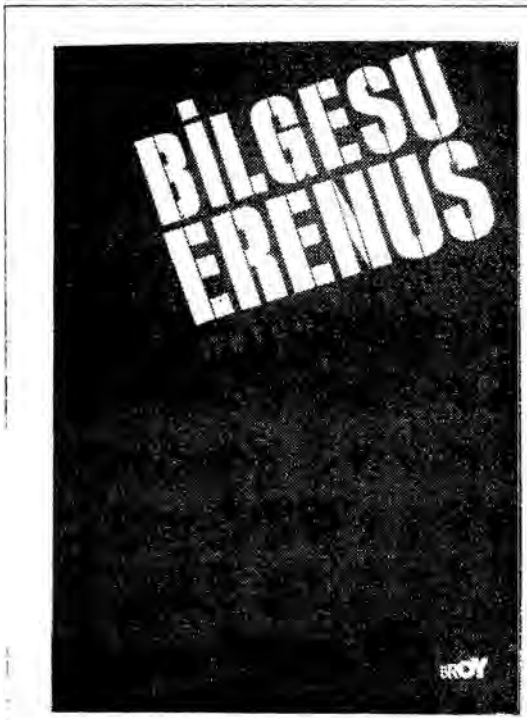

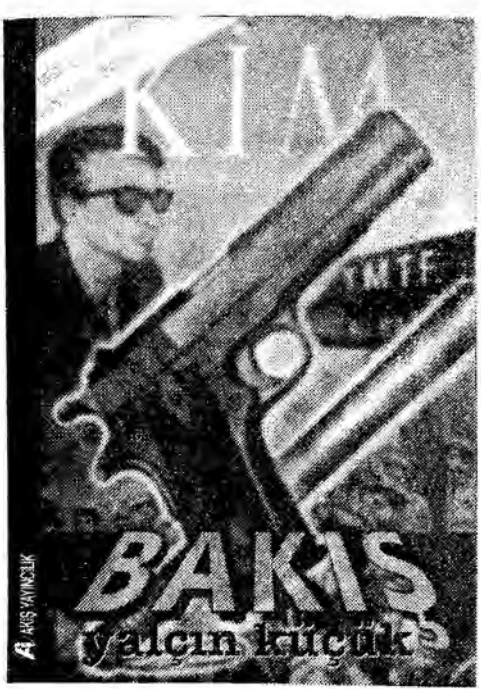

BROY YAYINLARI AKIŞ YAYINCILIK

İnsan Hakları, Global Sorunlar, Barış... Ve

Bir Adım Önce

Unutulan Sosyalizm

Durmuş Tiryaki

Hümanizma, insan hakları, global sorunlar etrafında geliştirilen strateji, işçi sınıfını, emekçileri atomize eden, ellerindeki tek silah olan sınıf ideolojisini, kullanmaktan alıkoyan bir işlev görmektedir. Bu silah, sınıf örgütlülüğünü parti, sendika, dernek, vb bazda yaygınlaştırmak; ideolojik, siyasi mücadeleye hız vermek biçiminde işlevsel kılınmalıdır.

Bu, ne bir polemik ne de analitik bir yazı. Oldukça kısa tutacağım. Belki gidişat üzerinde bir duruşu işaretleyecek, belki sapla samanın birbirine karıştırılıyor olmasına tepkiyi ifade edecek. Belki de bir yol ayrımının gecikmiş notları...

"Duruşu" ve "tepkiyi" okurla paylaşmak arzusu ağır bastı. Galiba diyalog bir paylaşım yolu. Ve kendime içten içe yönelttiğim soruları bir kez de sesli sorarsam, sanıyorum diyaloğa katılmanızı sağlamak mümkün olabilir.

Soruları sorgulayan soru şu:

Biz, Türkiye'nin devrimci, sosyalist insanı, daha kavgamız bitmemişken,daha davamız zafere erişmemişken uğruna nice ömürleri feda ettiğimiz, onca zorluklara katlandığımız dünya görüşümüzün temel taşları, yolgösterici yıldızları olan kavramları/değerleri niye terkediyoruz?

Dünün devrimci, sosyalist söylemini, eylemini tarihin çöp sepetine atmanın, günah keçisi saymanın sebebi nedir? Ne oldu bize? Bizi "havada kuru yaprağa döndüren" hangi rüzgarlardır?

Dünya sosyalizmini çözücü depremin doğal paniği, sosyalistlerin,devrimcilerin burjuva değerler sisteminin müşteriliğine yönelmelerine haklılık kazandırır mı?

Solun önemlice bir kolu tıpkı yıkılan Berlin duvarından bir taş kapmaya koşar gibi ya da bir kazma vurmanın onurundan(!) yoksun kalmama telaşı ile burjuva değerlerden daha çoğunu zimmetine geçirebilmek için akıl almaz bir inkarcılığın içinde... Bu ne haldir?

Kavramlar da mı serbest piyasanın emrine girdi? '70'li yılların ortalarından itibaren akşam düzgün yatıp sabah "ilerlemeci" kalkanlara alışmıştık. İnsandaki bu "niteliksel" değişimin yerini şimdi adeta kavramlar almaya başladı. Yoksa herşeyin metalaştığı bir düzende kavramların transformasyonu doğal mı karşılanmalı?

Bu ülkenin yiğit, mücadeleci insanları, duyarlılıklarını mebus pazarlarında, a-normal fiatlarla gerçekleşen futbolcu transferlerinde mi tükettiler; bu kanıksama niye?

12 Eylül askeri darbesinin bellek silme operasyonlarının ardından "yenilenme" ve "değişme" adına, bu kelimelerin olumlu sözlük mesajları yedeğe alınarak, dilimizi, tarihimizi, kültürümüzü tasfiyeye yeltenildiği görülmezden gelinemez. Mirasımız tabu değil elbette. Ancak yapılacak bir

muhasebenin, hesaplaşma ve özeleştirinin tekil ve kollektif süreçleri vardır; amaçlı ve iradidir. Nesnel gerçekliğin emrettiği kadar. Muhasebe, hesaplaşma, özeleştiri; kütlevi yönelimi/düzeyi önceleyen kadrolara özgü bilinç ve disiplin içinde algılanmak koşuluyla kesintisizliğin, ödünsüzlüğün ve yeniden üretimin türevidir. Bu anlamda da bize gereklidir; deyim yerindeyse inançlara bağlılığın barometresidir. Aksi takdirde her dönemeçten küçümsenemez ölçüde kendini inkarla çıkan biz; geleceğin oyuncağı mı, öznesi mi olduğumuzu doyurucu şekilde yanıtlayamayız. En ilerimiz, fasit bir dairenin başdöndürücü hareketinin illüzyonu ile günlük tatminlerle yetinir pozisyonlara düşer de farketmeyiz.

Parti bir siyasi organdır, ama tek organ değildir. Sosyalist siyasi mücadelenin bütünlüğü ve sürekliliği yanında burjuva hukukunun çerçevesi talidir. Siyasi mücadeleyi partinin tekeline bırakmak, partiyi de mutlak olarak açık ya da gizli alanda tanımlamak tasfiyeciliğin öbür yüzüdür.

Soru zincirini burada kesiyorum. Umarım, insan haklarının, global sorunların, barışın birdenbire solun diline tavrına egemen duruma gelmesi hakkında dağarcığınız "uyarılmıştır".

MİRAS İLE VARİS

Temel sav özetle şöyle formüle ediliyor; "Günümüzde öyle sorunlar var ki bunlar, sistemler dışı ve sınıflar üstüdür; tamamen genel insanlık sorunudurlar." Savın mantalitesine değineceğim. Önce; acısını, baskısını derinden duyduklarından şüphe etmediğim bu lanet rejime karşıtlıklarını, eleştirilerini artık resmi ideoloji ve felsefenin argümanlarına yükleyenlerin, kendilerini, önlerine açılacak burjuva siyaset denizinin girdabına kaptırmalarının zor olmayacağını belirtmeliyim. Nitekim onca güncellik kazanan insan hakları, global sorunlar formülasyonları, bu kapılmışlığın "sol" göstergeleridir.

İnsan olgusunun sadece biyolojik bir terim olmadığı bilinmektedir. O'nu yurttaş ve özgür birey yapan, sosyal bir muhteveya kavuşturan burjuva düzeni olmuştur; ama, tarihsel varoluşundan ayrı, artık bir ideoloji ve felsefe bağlamında tuttuğu yer ve üstlendiği işlev ekseninde reel anlamını kazanmıştır. İnsanın kendini aşması, aynı anlama gelmek üzere yeniden yaratması, burjuva düzenini, ideolojisini, felsefesini tarihin alt ve eski bir kategorisi yapan eylemsel süreçlerin ürünüdür. Bu süreçler, insanın, doğanın doğal uzantısı olmaya başkaldırması ile, yani doğanın egemenliğinden kurtulma dürtüsü ile başlamış, toplumun ve devletin egemenliğinden kurtulma aşamasına ulaşmıştır. İnsanlığın ilk büyük isyanı, doğa ve doğaüstü tüm güçlerin dünyevi ve ilahi "efendilik" mazbatalarını iptal etmeyi hedeflemiştir. Doğa ile insan çelişkisi bugün kontrol edilebilir bir hal almışsa da, aslında sonsuzdur. Çünkü doğanın gelişme yasaları ile insanlığın faaliyeti arasında ilerlemenin nesnel dayanağı saklıdır.

İşte birinci sapma, insan-doğa çelişkisinin göreceli çözümüne doğru giden yolda ortaya çıkan "yıkıcı" sonuçları, "uygarlık krizi" diye niteleyerek, sınıfsallıktan yoksun bir yaklaşımla ve sözü edilen krizin felaket "iklimine" karşı insanlığı korumak gerekçesiyle üretilen globalizm teorilerinde odaklanmıştır. Burada dile getirilen "sonuçlar"ın "yol" kadar masum olmadığını vurgulamak için, "yıkıcı" sıfatını kullanılmıştır. Hem öznel hata payını, hem tarihselliği, hem de arka plandaki stratejik tercihi görmek bakımından gerekli...

Burjuva düzen, insanı toplum karşısında bireyselleştiren (özgürleştiren) bir uğrak olmuştur. Mülkiyet hakkı, yaşam hakkı, güvenlik hakkı insanın sürü-topluluk yaşamından ayrılışının-kopuşunun değil- kilometre taşlarıdır. Tarihsel süreç içinde kurumsal, hukuksal düzenlemelerle sağlamlaştırılan yaşam, mülkiyet, güvenlik haklarının içeriği, özünde, bireysel özgürlüğe tekabül etmektedir. Feodalizmin çözülmesiyle başlayan ve mutlakiyetçi krallık düzenlerinin önce devlet-toplum temelinde ayrıştırılarak devletin demokratikleştirilmesini, toplumun liberalize edilmesini ifade eden evrim; çıkarları birbiriyle çatışan sınıfsal bireylerin oluşturduğu rejimlerde toplum ile devlet arasındaki ilişkilerin, dengelerin yeniden kurulmasından başka bir şey değildir.

İnsanın kendi bireysel yararını maksimize etmeye koşullandırılması ve bireysel mülkiyet kavramının böyle bir çerçeveye oturtulması modern insan ile doğal çevresi arasındaki ilişkilerin sarmalını oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu yapıdaki insan açısından doğal çevre, uyurı gösterilecek zorunluluklar üreten bir evren/kaynak olmaktan ziyade, maddi ihtiyaçların azami ölçüde karşılanması için, aklın yarattığı bilim ve teknoloji aracılığıyla soğurulması gereken bir nesneler yığını derekesinde ele alınmıştır.

Kapitalist topluma kadar olmasa bile, uzunca bir dönem çoğaltılmış insan kopyalarından ibaret, hiyerarşik bağımlı kişilerden vücud

bulmuş topluluklar biçiminde yaşarken, kapitalist toplum insana "özgür emek", "sermaye", "teknoloji", "pazar" kompozisyonun içinden bakmak zorunda olduğu için, soyut bir yücelik izafe etmiştir. Bunun sonucu, her insanın birey olarak diğerleriyle dahil olduğu toplumsal grubun özellikleri dikkate alınmaksızın, eşit olduğu yanılması doğmuştur. Yani kapitalizme özgü bir kategori olan bireyin, "insan" paydası altında bir diğer insanla eşit olduğu düşüncesi yüzyıllardır ve değişik coğrafyalarda ileri sürülmektedir. Bu, toplumsal eşitsizliği ya da sınıflı her toplumsal düzeni damgalayan egemen sınıfı deşifre etmeyi unutturmamalıdır. Her toplumsal düzenin sosyolojik ve tarihi olarak belirlenmiş ve kul, köle, teba, yurttaş biçiminde cisimleşen kendi üyeleri vardır. Dahası ne kul olan köle, ne yurttaş olan proleter kendisini karşılayan egemen sınıfsız anlamlıdır. Öteki varlığını diğerine borçludur. Sosyalizm öğretisi, tam da bu borçluluğu ortadan kaldırmaya yöneliktir.

Bireylerin maddi ihtiyaçlarının karşılanmasını isteme hakkına sahip oldukları düşüncesi oldukça yenidir ve sınıfsal bilincin meyvesidir; sanayi devrimi ile koşut sayılır. Sosyalizmde bozulma, maddi ihtiyaçların karşılanamamasından değil, bununla yetinilmesinden ileri gelmiştir, denilebilir.

Burjuva bakış açısına göre, insanın birey olma özelliğini açıklayan insan-doğa ve insan-insan ilişkilerinin üzerinden kurulan sistematiğin uzantısında başkalarının iradesinden bağımsız davranma esastır. Bu bağımsızlık, insanın kendi çıkarlarını gözeterek girdiği ilişkilerin dışında başka hiçbir zorlayıcı ilişkiye girmeme serbestliği ve topluma hiçbir borç duymaksızın kendi bedenini ve yeteneklerini kullanabilme olanağı sağlar. Ancak emekçi benliğindeki tüm haklarını devretmese de, çalışma yetisini (gücünü) devretme mecburi serbestliğine sahiptir ve böyle birer "eşit birey" olarak yaşamını sürdürmeni mümkün kılan bir iktisadi/siyasi ilişkiler sistemi yüzünden, kendi bağımsızlığı, özgürlüğü üzerindeki tasarruf hakkının pratik bir geçerliliği yoktur.

Kapitalizm yalnızca piyasa için üretim yapılan bir sistem değildir; emeğin kendisinin de bir meta halinde piyasada diğer değişim nesneleri gibi alınıp-satıldığı bir sistemdir. Kuşkusuz kapitalist olmayan başka ekonomik ilişki modelleri içinde de piyasa mekanizmalarının varlığı bilinmektedir. Burada dikkat çeken nokta, "özgür emeğin" metalaşması olgusu ile "bağımsız birey", "eşit birey" arasındaki ilişkidir. Özetle, bir yönetici sınıf olarak burjuva sınıfı varoluşunun ve dolayısıyla özgürlüğünün gereği, insanla insan arasındaki çıplak zor ilişkilerine son vermiştir ya da bu son verilişte rol almıştır.

YENİ DÜŞÜNCENİN BİLİMSELLİĞİ VE BASİT GERÇEKLER

Anlaşılacağı üzere kapitalizmle birlikte bireyselleşmiş insan, sınıflar bağlamında yeni bir çehre edinmiştir. Üstelik sınıflar basit bir bileşimi, toplamı anlatmaz; onlar içinde yaşadıkları, savaştıkları bir toplumsal ilişkiler sisteminin ürünüdürler. Her sınıfın kendi yaşama, çalışma, sömürme/sömürülme ve kavga koşulları, düzenekleri ile sarmalanmış bireyleri vardır. Bu durum burjuva dünya görüşünün iddia ettiği "yaradılış" ile "doğuştan hür"lük ile çelişir. Sınıf egemenliği şartları altında her özgürlük ve eşitlik, şekli ve etkisiz kalmaya mahkumdur. Özgürlükler, bu özgürlüklerin biçimleri ve sınırları dahil ve hatta kavga iradeleri dahil, doğrudan doğruya sınıfsal mücadele dinamiğine bağlıdır. Dolayısıyla bir insanın doğuştan özgür ve eşit olması, insanın proleter ya da burjuva olmaktan önce yurttaş olarak ve birey olarak devredilemez, ertelenemez, dokunulmaz "doğal" haklara sahip olduğu varsayımı, bir yanılsama olduğu kadar tanrı idealizminin de gereğidir.

"Yeni düşünce" labirentlerinde çağı yakaladığını sanan kimi solcularımız olsa olsa bu yanılsamanın tuzağına yakalanmışlardır.

Doğa zor kavranmıştır. Darwin'e kadar canlıların oluşumu, Galilei'ye kadar dünyanın döndüğü, Newton'a kadar maddede kuvvet ve devinimin sırrı anlaşılamadı. Kuşkusuz burada anılan ve anılmayan her kaşifin simgesel bir yanı olduğu açıktır. Zira onlar, birikmiş gerçekliğin disiplinli birer patlamasıdırlar.

Tarihin kavranması, daha zordur. Zamanın toz bulutları arasında yitip giden bir olaylar demeti olmaktan öte, kütleler (üretim meşgalesi içinde) tarihle, doğa ile olduğu türden aynı, dolaysız, pratik ilişki içinde değildirler. Üstüne üstlük, her egemen sınıf onlara çeşitli aygıtlar eliyle kendi tarih yorumunu emdirdiğinden, koyu bir sis perdesi oluşur. Şoven,

Geleneksel devlet örgütlenmesinin üç ayağını oluşturan kuvvetler ayrılığı ya da birliği, 'demokrasi liberalizm faşizm' zincirinin ana halkasıdır. Bunun uygulama "dozu" ise, rejimin aynı rengi içindeki çeşitli tonları hakkında bir fikir verir. Darbeler ise "geçişkenliğin" hızı ve yöntemi ile ilintilidir.

militarist sıvalarla kütlelere sunulan tarih, bir taraftan egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden, birliğini ve sonsuzluğunu kutsallaştıran, sömürüyü perdeleyen ve perçinleyen bir "milli" ideolojik harç haline gelirken, diğer taraftan kütleleri kötürümleştirir.

Tarihe kumanda eden maddi koşulları (üretim araçlarını) ve siyasal mekanizmaları (devleti) elinde tutan burjuvazi karşısında insanın proteler-emekçi olarak güçsüz kalması için, insan olarak yüce ve üstün olduğuna inandırılması gerekiyordu. Hümanizma, insan hakları, global sorunlar etrafında geliştirilen strateji, işçi sınıfını, emekçileri atomize eden, ellerindeki tek silaha -sınıf ideolojisine- sımsıkı sarılıp kullanmaktan alıkoyan bir işlev görmektedir. Bu silah, sınıf örgütlülüğünü parti, sendika, dernek, vb bazda yaygınlaştırmak; ideolojik, siyasi mücadeleye hız vermek biçiminde işlevsel kılınmalıdır. Burjuvazinin bütün çabası örgütlülüğü önlemek, olamıyorsa insan hakları, global sorunlar, barış vs alanına hapsederek dümen suyunda tutmaya yöneliktir.

Parti, taraftır. Partisiz insan kendi kaderine yan bakan ya da sırt çeviren insandır. İnsanın toplum içindeki konumu, insan hakları sayesinde değil, sınıfsal kavganın, kütle hareketinin, sosyalizmin özgürlüğü ile belirlenip pekişecektir.

Sınıflar arasındaki kavga, toplumu sınıflara bölen (sosyo-ekonomik üretim tarzında içsel) çelişkisinin tarihi biçimidir. Bir sosyolojik objektivite olan emek-sermaye çelişkinin varlığını kabullenmek yetmez; iktidar perspektifinden yoksun kabulün indirgemecelikten öte anlamı yoktur. Bu nedenle marksist önerme tarihin özneliğine tekil ve üstün insan yerine sınıflar mücadelesini koymuştur. Bu nedenle de "evrensel barış", "ulusal uzlaşma" gibi hümanist angajmanlar, sınıf mücadelesini burjuvazinin insaf ve vicdanına ipotek etmekle özdeştir.

Geçerken vurgulayalım ki, bize her kim dinamit tarlasında tersine dikilerek yürüyeceğini ya da köpekli köyde değneksiz dolaşılacağını öğütlüyorsa, en hafifinden çocuktur.

Marx'ın önermesi; a) burjuvazinin insan fetişizmini yıkmıştır, b) sınıf mücadelesine ahlaki ve örgütlü bir boyut katmıştır. Artık insanı, devlet erkini ele geçirmek için toplumsal ilişkilerin diyalektiğinde ele almak ve sömürücü üretim modelinin devrimci dönüşümünü sağlamak için örgütlü mücadelenin merkezinde düşünmek, sınıfsal hareketin potasına yerleştirmek şarttır. Pek tabii, bu devrimci parti sorununu beraberinde getiriyor.

PARTİ, YÜZÜ DEVRİME DÖNÜK

Devrimci bir parti olmadan proletaryanın -işçi sınıfının- yönetimi altında birleşmiş sömürülen, ezilen sınıfların devlet erkini ele geçirip parçalamaları imkansızdır.

Türkiye'de devrimci parti arayışı devam etmektedir. Konumuzla ilgisi bakımından değinmeliyim ki, yeni politik kültür ambalajı ile sunulan açılımlar kabul edilir türden değildir; son tahlilde bir mücadele aracı değil, barış ve uzlaşma aygıtı yaratıldığı kesindir. Merkezden sola doğru açılan yani, sol merkezde değil, merkez sol bir zemine oturma hedefi taşıyan avrupai (siz parti olmayan parti diye okuyabilirsiniz) bir muhalefet partisi çizilmektedir. Nitekim tekelci medyanın açtığı prim, gösterdiği adres, malumun ilanı bakımından bir ipucudur.

Düzen dışılığı hep yeniden üreten iktidar perspektifinin varlığıdır. Devrimci bir parti için, yola iktidar perspektifinin reddi ile başlamak reformizme yelken açmakla eştir. Buna karşın Türkiye'nin ve Sol'un özgüllüğüne bağlı olarak kimi "değişik" vurgular yapmak doğaldır. Ancak bu vurguların aşırı yorumu beraberinde ciddi bir kavram kargaşasına, zihinsel bulanıklığa yol açmaktadır. Bir zamanlar açık ya da gizli mücadelenin/örgütlenmenin kendi başına devrimciliğin ölçütü yapılmasına tanık olunmuştu... Oysa Türkiye'de gündeme müdahale edecek çapta örgüt ihtiyacı açık ya da gizliliğinden önde gelmektedir.

Bu noktanın üzerinde biraz daha durmak istiyorum. Devrimci partinin stratejik konumuna ilişkin netleşmek gerekiyor. Parti teorisinin de kavramsal erozyonun çekim alanına girdiği görülüyor. Ve ayrıca dünün "ilerlemeci", "tek yolcu", bugünün "sosyal devletçi", "global soruncu" kampının olağanüstü adaptasyon yeteneği ile imaj tazelemedeki becerileri görülmezden gelinemez.

Devrimci bir partinin, öncü bir mücadele örgütü olduğu aşikardır. Parti, varolan düzeni değiştirmenin, yürürlükteki düzene reddiyenin en etkili aracıdır. Dolayısıyla temel niteliği bakımından düzen-dışı bir konumlanışı somutlar. Düzen bize bu olanağı verir mi? Bu, burjuva hukuk sınırları içinde nereye kadar mümkün? Yasallığın her an yasadışı, olağanın her an olağanüstü sayıldığı bir istikrarsızlık ortamında böyle bir soru akla gelebilir. Sık sık yaşanan darbe örnekleri anımsandığında... İlk ağızda bu doğrudur da... Ancak, bu arada fiili güç dengesi, sürekli yaşanan darbe he-

saba katılalı...

Eğer varolan düzen bize devrimci parti kurma olanağı veriyorsa buna mecbur kaldığı içindir ve bu, varolan düzeni kabullenmek anlamında yorumlanmamalıdır. Parti bir siyasi organdır, ama tek organ değildir. Sosyalist siyasi mücadelenin bütünlüğü ve sürekliliği yanında burjuva hukukunun çerçevesi talidir. Siyasi mücadeleyi partinin tekeline bırakmak, partiyi de mutlak olarak açık ya da gizli alanda tanımlamak tasfiyeciliğin öbür yüzüdür. Parti bir toplumsal örgütlenme projesinin kilit mevkiidir, bir örgütler manzumesinin odağıdır. Onu çeşitli düzey, süreç ve katmanlara kök ve kol salmış organik bir bütün olarak algılamak daha doğrudur. O yüzden açıklık veya gizlilik bir meziyet değil, gerekliliktir. Şöyle de ifade edilebilir; parti ideolojik, teorik, politik yetkinliği ile sosyalist mücadelenin hegemonik organıdır. Sosyalist sistem bütünlüğü içinde ise, yapısal anlamda, mevzi bir varlık biçiminde algılanması yerinde olur. Devrimci bir örgüte doğada en uygun düşen aysberg'tir; mekanik tekliğin değil diyalektik bütünleşikliğin şekillenişi...

Kısaca, legalite, açıklık, yasallık örgütün hacmini tamamen günışığına çıkartmak biçiminde anlaşılamaz. Burada bir ön kabul vardır. Verili durum, en azından başlangıç aşamasında yeraltında doğumu dayatmış olabilir. Ama, sürekli gün ışığına doğru evrilme dayatmaya dayatılacak şiardır. İktidar ufkunun özü de bunu gerektirir. Nihayet legaliteye, yasallığa sığmak, etki-tepki yasasının burgacında belirlenen bir olgudur. Sorun sosyalizmi hayata ve kütleye içermektedir. O bakımdan sosyalizme değin her görev hayat kadar açık, kütle kadar yaygındır.

Hayata ve kütleye karşı gizlilik, gizlilikten çok gözleri ışığa kapamaya benzer. Zaman zaman görev yapan ile görev arasında ters orantılı bir ilişki kaçınılmaz hale gelebilir. Ne var ki, görev yapanın saklı, kapalı yaşamı görevin sürecini baştan sona belirliyorsa, süreç bütünüyle ketumlaşıyorsa; a) hayattan ve kütleden kopukluğun/yalıtıklığın patolojik bir yapıya büründüğüne, b) gizliliğin kolaycılığa, tembelliğe maske yapıldığına, c) gizlenme ihtiyatı ile gizliliğin birbirine karıştırıldığına, yani çarpık, deforme, sakat bir örgütsel anlayışa düşüldüğüne hükmedilebilir.

"İZM"LERİN İZİNDE KARŞITLIK

Burada bir parentez açarak, sosyalizmle faşizmin örgüt ve örgütlenme modellerini özdeşleştiren yaklaşımlara değineceğim. Bilindiği üzere faşizmde parti-devlet-toplum tekleşmesi esastır. Besbelli bu tekleşme de yüce führerde (başbuğ) cisimleşmektedir. Parti mutlak iradenin (führerin) toplumu ve devleti güdümleme ve gütme aygıtıdır. Faşizmde gelişmiş bir ideolojiden çok eklektik bir ideoloji, kendine özgü zihniyetlere, nosyonlara sahip bir lider, ve/veya nadiren küçük bir grubun sınırları (biçimsel de olsa) önceden belirlenmiş, fakat uygulamada alabildiğine pragmatist, makyevelist, despotik tavırları rol oynar. Kanlı sermaye diktatörlüğünün konsolidasyonunu yüklenmiş misyon için, her türlü ego-sentrik tasarruf, siyasi eylemliliğin bir normudur. Kampanyalar, siyasi/ideolojik mobiilizasyon mekanizmaları olarak sık sık gündeme gelir. Has faşizmlerin karakteristiğidir bunlar.

Bir de bu denli açık olmasa da, kimi aksesuarlarla kamufle edilmiş, inceltilmiş rejim türleri vardır ki, böylelerinde iktidarı paylaşan çeşitli kurumlar, gruplar, unsurlar sahnededir. Rejimin monolotik özünü gizleyen bir çoğulculuk, parlamenter tolerans devrededir. Çoğulculuk, ne eski toplumun ne gelecek toplumun dinamiklerinin kendini ifade etmesinin ürünü değildir; temelde yerleşik toplumun siyasal yoldan yaratılışıdır. İktidar, meşruluğunu ve hakemliğini fikren daha gelişmiş, özerk, tekelci ama heterojen bir ideoloji sayesinde sağlar. Böylece klasik zor durumlarının sırıtan yükü paylaşılır. Keza kastlaşmış yönetici grup veya liderle yığınlar arasındaki kaynaşma, bireysel özdeşlik taşıyan ama daha gevşek bir ideolojinin devreye sokulması ile mümkün olur.

Tek başına demokrasi temasının yörüngesine tabi sıralanan taleplere vurgu yapmak, sosyalist devrimciler açısından miyopluğun ifadesidir. Zira global sorunlar, sözgelimi nükleer tehdit, doğanın tahribi/kirlenmesi, militarizm kapitalizmin tam da çağdaşlığının urlarıdır.

Açıkcası, sözü, rejimin daha çağdaş görünümlü şekli olan liberal devlete getirmek istiyorum. Tarihsel evrim içinde kavram yeni değildir. Ancak çağımızda "yeni" boyutlar almıştır. Aslında liberal devlet, burjuvazinin bir bütün olarak toplum içindeki egemenliğini kolaylaştırmak ve güçlendirmek için geliştirilmiştir. Liberal devlet, 20. yüzyılın ilk yarısından sonra tutunmaya başlamış, devletin küçültülmesi adı altında "çelik çekirdek" niteliği kazanmıştır. Kendisine ne kadar "sosyal devlet" zırhı geçirse de, devletin yönetsel eylem araçlarındaki zenginleşmeye işaret eder; yönetilenlerin hedef aldığı rejime, devrimci mu-

halefete yönelik bir sıçramadır. Bireylere soyut bir eşitlik içinde kendi kişiliğini özgürce kullanabilme hakkının tanınması bu cümledendir. Ayrıca kapitalist üretim tarzı ihtiyaç duyduğu emek gücünü satın alabilmek için, bireysel iş sözleşmeleri yolunu açmak, tüm bireylerin hukuk önünde eşitliğinin anayasal bir ilke olarak öngörülmesini kabullenmek zorundaydı. Özel mülkiyetin korunmasında, artı-değer üretiminin genişlemesinde, dolayısıyla sömürücü düzenin sürmesinde; polis, ordu, mahkemelerin mülk sahibi sınıfların çıkarları doğrultusundaki baskıcı fonksiyonlarının meşruluğunu güvence altına almada, elbette düzen hukukunun praxis oluşumundan yararlanacaktı burjuvazi. Böylelikle liberalizmin, burjuva demokrasisinin kurumsal-hukuksal yapısının temelindeki bireysel özgürlük anlayışına içerilen iki öğeyi gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir. Birincisi; kişinin her türlü dış baskıdan ve bağımlaştırıcı çitlerden kurtulmasıdır; ikincisi de, böyle bir baskının ve bağımlaştırıcı etkenin bulunmadığı ortamlarda bireyin öz benliğinde taşıdığı potansiyel güçlerini azami ölçüde harekete geçirebileceğinin ve üretim hizmetine sunabileceğinin hesap edilmiş olmasıdır.

Global sorunları dünyanın başına bela eden kapitalizmdir. Dünyamızı bu beladan kurtarmak isteyenler, önce dünyamızı kapitalizmden kurtarmalıdırlar. Sorun göbeğinden emperyalist-kapitalist sisteme bağlıdır.

Ne var ki, özellikle 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkan gelişmelerle birlikte, bu iki yönlü bireysel özgürlük anlayışı ile liberalizm/burjuva demokrasisinin kurumsal, hukuksal yapısı arasındaki derin çelişkilerin varlığı göz ardı edilemez. Bu çelişki, bir yönüyle kapitalizmin özünde varolan toplumsal çatışmanın sistemin varlığını tehdit etmeyecek bir biçimde çözülmesi kaygılarını artırmıştır. Demokrasi ile faşizmin içiçeliğinden anlaşılması gereken burada toplanmıştır. Daha tam bir ifade ve güncel örnekleri ile söylersek burjuva demokrasileri/batı parlamenter rejimleri, liberalize edilmiş faşizmler olarak nitelemek mümkündür. Geleneksel devlet örgütlenmesinin üç ayağını oluşturan (yasama-yargı-yürütme) kuvvetler ayrılığı, ya da birliği, demokrasi-liberalizm-faşizm zincirinin ana halkasıdır. Kuvvetler ayrılığı ya da birliğinin uygulama "dozu" da, rejimin aynı rengi içindeki çeşitli tonları hakkında bir fikir verir. Darbeler "geçişkenliğin" hızı ve yöntemi ile ilintilidir.

Kaldı ki, kapitalizm doğası gereği demokratik olamaz; otoriterdir. Bunu sınırsız ihtiyaçları kıt kaynaklarla en geniş ölçüde karşılamak durumuyla açıklayanlar çıkabilir. Mülkiyet tutkusunu biteviye körükleyen faktörü de aynı duruma bağlayabilirler. Ancak, mülkiyet ile kıtlığın karşılıklı neden-sonuç ilişkisi içinde olduğu gözardı edilmemelidir. Mülkiyet özgürleşmenin düşmanıdır; tüketimciliğin kamçısıdır; tekelleşmenin yatağıdır. Dolayısıyla sahiplik hırsının, ekonomik servet iştahanın politik yansıması/yoğunlaşması otoriterizm; ideolojik, felsefi sunumu ise demokrasidir. Eğer eşitlik, özgürlük, kardeşlik idealleri demokrasiye bağlanırsa, bunun burjuvazinin gençlik hayalleri olarak tarihe geçtiği görülmelidir.

Nihai amaçta devletin sönmesini ilke edinen sosyalizmde, somut durum devleti görece güçlü kılsabile, faşizmde benimsendiği türden bir tekleşmenin yeri yoktur. Reel sosyalizmde sorgulanacak nokta, bundan önce yabancılaşmadır. Yabancılaşma ise bizatihi politikadır. Politikaya bir yönetme sanatı dersek ve yeryüzünde bu sanata gereksinim duyulmayacağı ana kadar icra edileceğini de kabul edersek, yabancılaşmanın bir insanlık dramı olarak suyüzüne çıktığını da kabüllenmek zorundayız. İnsanın insanı sömürmesine ya da insanın kalıcı ve özel bir şekilde yönetilmesine gerek kalmadığı zaman, politikanın da varlık nedeni ortadan kalkmış olacaktır.

Devrim, kendisi yabancılaşma olan politikanın sönümleniş sürecine ani, köklü, şiddetli bir başlangıçtır. Başarısı, sürekliliğinde yatmaktadır.

Öte yandan devletin sönümleniş ideali ile, mantıki ve tarihi güçlenişi arasındaki tezat açıklama bekliyor. Sosyalist devrimden sonra devlet, işçinin özgürlüğünü etkinliği sayesinde gerçekleştirebilir duruma gelir. Bu noktada tek tek işçinin çıkarı, bütün işçi sınıfının çıkarı bağlamında fonksiyonellik kazanır. İşçinin özgürlüğü, egemen sınıf pozisyonuna ulaştıktan sonra, göreli olarak, devlete karşı değildir. Ama devlet, tarihsel varoluşunun da candamarı olan mülkiyetçi sınıfın ortadan kaldırılmasında gerektiği şekilde kullanılmak zorundadır. İnsan ile devlet arasındaki çelişkinin kökten çözümü için, sınıfsızlığın koşullarının yaratılması gerekmektedir. İşte devletin mantıki ve tarihi güçlenmesi, kendisini yaratan sınıfa karşı mücadele sırasında elde edilen yan sonuçtur.

Bunun yanısıra, yabancılaşmanın örgütlü politik yaşamda göze çarpan bir diğer nedenini,

örgütün, farklılıkları ezen/sindiren aygıta dönüştürülmesi, insanların aygıtın vidaları gibi değerlendirilmesi, söz ve karar yetkisinin yöneticilerin konumuna göre ayarlanması biçiminde toparlayabiliriz. Toplumsal yaşamda da, üretici+tüketici bileşkesi insanın, bölüşüm ve dağıtım süreçlerinden dışlanması; insiyatif ve müdahale donanımlarından yoksun bırakılması; üreticiliği çeşitli motivasyonlarla kışkırtılırken, tüketiciliği çeşitli manüpilasyonlarla bastırılması, yabancılaşmaya yol açan etkenler olarak kaydedilebilir.

Tüm bunların özeti şu: İnsanın toplum içindeki rolü/yeri, devrimci partinin yapısı, amaçları, işleyişi, pratiği ile yakından ilgilidir. Parti, taraftır. Partisiz (geniş anlamda örgütsüz insan) insan kendi kaderine yan bakan ya da sırt çeviren insandır. İnsanın toplum içindeki konumu, insan hakları sayesinde değil, sınıfsal kavganın özgürlüğü ile, kütle hareketinin özgürlüğü ile, sosyalizmin özgürlüğü ile belirlenip pekişecektir. İnsanın örgüt-parti içindeki konumu da, katılımcı, eşitlikçi ve bir örnekliğe yönelmeyen özne hukukunca belirlenip yükselecektir.

DEMOKRASİ KORİDORLARINDA ÖLÜM ÇIĞLIKLARI

21. yüzyılın eşiğinde dünya devrimci hareketinin kısmen duraganlaştığı, sosyalizm dalgasının dibe vurduğu koşullarda dönüş, önce kavramlarımızı/doğrularımızı/değerlerimizi karalamakla başladı. Emperyalizmin savaş manyağı ağababaları gözü dönmüş leş kargaları gibi sosyalist dünyanın üzerine "insan hakları", "global sorunlar", "demokrasi" naraları ile üşüştüler. Çürüten tekelci virüs, hasta iniltilerin türettiği global besteler ile, ilerici insanlığı afyonlamayı planlarken, ne yazık, umduğundan fazlasına kavuştu; sosyalizme cenaze marşı yapıldığını görmenin küstah hazzını ömrüne içerdi.

Kutupları eritilen dünya düzleminin standartları; insan hakları, çevre sorunları, nükleer tehdit, vb "global" unsurlarla belirlendi. Aynı afyonlama hep gündemdedir; başka biçimlerde, başka kılıklarda olsada... "Bilimsel sosyalizme, materyalist tarih görüşüne gelinceye kadar sosyal bilimlerin bütün değerleri kollektif psikoloji alanına aktarılır ve orada çevre, ortam, kollektif vicdan, topluluk bilinci gibi yuvarlak ve yarı-metafizik kavramların içine sokulurdu. Böylece bayağı sınıf çıkarlarını gizleyip genel 'beşeri değerler' kılığında güzelleştirip idealleştirmeyi umuyorlardı... Toplumun sarsıntı geçirdiği, bunaldığı anlarda bu genel psikolojik durumdan yararlanılır, milli ve insani değerler uğruna(!) halk sınıflarını kolayca kurban vermeye sürüklenirdi." (E. Türk Eliçin, "Kemalist Devrim İdeolojisi", Ant Yayınları, İstanbul, 1970, s. 320) Yıllar önce Eliçin bu uyarıyı yapıyor; ne güzel.

Burjuvazinin sınıf gerçeği karşısındaki tarihsel korkusu, onu üretim ilişkilerinde ters-yüz edememekten kaynaklanıyordu. Şimdi "global" etiketi bir kolaylık sağlıyor. Kapitalizme ilişkin bağlantıları gözlenen sorunlar etrafında oluşacak muhalefete karşı, sistem sıkışma katsayısına göre hava delikleri yaratabilmiş durumdadır.

İnsan hakları, global sorunlar, barışı toplumsal güçlere sol adına enjekte etmek, istemeyerek de olsa, kapitalizme lokal tedavi reçeteleri yazımına akıl hocalığı yapmak, kurtuluşumuzun karartılmasına ortak olmaktır.

Elçin'in dediği gibi kurbanlar içi boşaltılan kavram kataloğumuz, sınıfsal değerlerimizdir. Yeni, "yeni politik kültür" föyü içinde ithal edilen "evrensel barış", "ulusal uzlaşma" türünden sözde tüm sınıfları kesen tekerlemelerle ikame edilmek isteniyor içi boşaltılan kavramlarımız. Doğaldır ki, her düşünce, kendi sistematiği içinde açılan gediklerden sızmalara da gebedir. Bizde de bu işin aktörlerini tarih ibretle kaydetmektedir. İbretle çünkü, dün işçi sınıfına düşkünlüğü dalkavukluk derecesine vardırmanın yerini bugün demokarsi düşkünlüğü, kadın düşkünlüğü (kadın okurlar bağışlasın, burada cinsi değil fikri anlamda değinmede bulunuyorum); dün öncü savaş tapınıcılığının yerini bugün "temiz toplum" dilenciliği almıştır.

Konu, "insan hakları ve özgürlükleri" ya da "demokratik hak ve özgürlükler" şeklinde demokrasi mücadelesi kapsamında karşımıza çıkarılmaktadır. Hem "siyaset", hem "demokrasi" kavramlarının geçici bir tarihsel kategorinin ürünü olmaları bir yana, tek başına demokrasi temasının yörüngesine tabi sıralanan taleplere vurgu sosyalistler/devrimciler açısından miyopluğun ifadesidir. Zira global sorunlar, sözgelimi nükleer tehdit, doğanın tahribi/kirlenmesi, militarizm, vs kapitalizmin tam da çağdaşlığının urlarıdır. Ur'suz yaşam, kapitalizm için cennet vaadi kadar sahidir. En

kısa yoldan,en kısa zamanda, en yüksek kar, kapitalizmin yatırım terbiyesinin/rasyonalitesinin önceliğidir. Global sorunları dünyanın başına bela eden kapitalizmdir. Dünyamızı bu beladan kurtarmak isteyenler, önce dünyamızı kapitalizmden kurtarmalıdırlar. Sorun göbeğinden emperyalist-kapitalist sisteme bağlıdır. Dolayısıyla global sorunlardan arınmış kapitalizm tasavvur etmek, sosyalistler için evcilik oyununda figuranlığa benzer.

İnsan haklarını başlı başına ideolojileştirmek, burjuvazinin de, kapitalizmin de ufak-tefek "yanlışları" olabileceği varsayımına dayanan ve bu yanlışların, eleştiri ile sistem içi yollardan giderilebileceği yanılsamasını yayan çağdaş bir masal yazmaktan öte bir şey değildir.

Somut özgürlük, bir insanın herhangi bir dış baskı, engelleme ve karışma olmaksızın -hayata geçirmenin maddi güvencelerine sahip olarak- olanaklı davranış ve eylemde bulunabilmesidir.

O halde doğrusu, toplumsal özgürleşme arayışı, yürüyüşüdür. Somut özgürlük, bir insanın herhangi bir dış baskı, engelleme ve karışma olmaksızın -hayata geçirmenin maddi güvencelerine sahip olarak- olanaklı davranış ve eylemde bulunabilmesidir. Örnek olsun; gazete çıkarmanın yasalarda herkese tanınmış olması yetmez, gazete çıkarmaya yetecek sermayenin belli ellerde toplanmamış olması ve bazı düşüncelerin cezai yaptırımlarla tehdit altına alınmamış olması gerekir. Özgürlük, bir haktır. Hak yararlanma ve yasaklama da içerir. Yasak, insanın belli davranış ve eylemlerden korunmayı istemesidir. İşkence ve idamın kaldırılmasını, angarya ve eziyetten muaf tutulmayı, işkencecilerin cezalandırılmasını istemek gibi... Yararlanma, talepte bulunmak, sınırları genişletmektir; işsizliğe karşı korunmak, sosyal güvenlik şemsiyesinin altına alınmak gibi... Bunlar bir yanıyla egemen düzenin atmosferi içinde insanın daha iyiye, güzele duyulan sonsuz aşkının tezahürleri, beklenti çıtasını sürekli yüksek tutma iradesinin göstergeleri, diğer yanıyla sınıfsal kimlik edinme, olgunlaşma programının nüveleridir.

Sosyalist ideoloji/siyaset, - insan hakları, global sorunlar, evrenselbarış, ulusal uzlaşma, vb gibi- demokrasinin sarmaşık otlarına, "yeni düşünce" veya her ne sıfat altında ve hangi üstün otoritenin referansı ile gelirse gelsin, teslim olmamalıdır. Basit bir deyişle bataklıkları kurutmadan sivrisinek avcılığına soyunmak, ormanı tahayyül etmeden tek tek ağaç güzellemelerine kapılmak bizim harcımız olmamalıdır.

Anımsanacağı üzere, tarihsel olarak önce kapitalizmin gelişmesi sonrada siyasal yapının demokratikleşmesi, bireysel özgürlük anlayışını temel alan bir yeni toplumsal örgütlenme tarzını ortaya çıkarmış gibi görünse bile, bu; sistemin otomatik bir uzantısı olarak değil, kapitalizme karşı olan toplumsal güçlerin işçilerin, emekçilerin mücadelelerinin eseri olarak ortaya çıkmıştır. Bu açıdan, emek sömürüsüne ve sermaye birikimine dayanan kapitalistleşme sürecinde, toplumdaki egemen iktidarın doğal haklarla sınırlandırılmasına ve ekonomik alanda devletin müdahaleciliğinin reddine yönelik savlarla kendini gösteren liberal yorumlar, tarihsel gerçekliğe uymamaktadır. Resmi bir kuşatmanın söylemleri altında işçi sınıfı, sosyalist hareket boğulmak istenmektedir sadece.

Sonuçta; kapitalizmle demokrasi arasında bir neden-sonuç ilişkisi aramak yanlıştır; demokrasiyi "milli irade" gözlüğü ile görmek, sınıflar mücadelesine parçacı bir yaklaşımdır. İnsan hakları, global sorunlar, barış vb. toplumsal güçlere sol adına enjekte etmek, istemeyerek de olsa, kapitalizme lokal tedavi reçeteleri yazımına akıl hocalığı yapmak, kurtuluşumuzun karartılmasına ortak olmaktır.

Özgürlük-demokrasi-sınıf ilişkisine E.H. Carr'dan buraya aktaracağım şu alıntı, büyük açıklık getiriyor: "Burjuvazi, ortaçağın ve feodalizmin kalıntılarına karşı saldırıya geçen devrimci bir güç oluşturduğu sürece, burjuva özgürlüğü gerçek ve ilerici bir özgürlüktü, iktidarını sağlamlaştıran burjuvazi, sosyalizmin ve proletaryanın yükselen güçleri karşısında kendini savunmaya geçtiği andan itibaren, burjuva özgürlüğü gerici ve sahte bir özgürlük haline geliyordu." (E.H. Carr, "Bolşevik Devrimi -1 (1917-1923)", Metis Yayınları, İstanbul, 1989, s. 5)

Takke düştü, kel göründü. Yazıyı bitiren soru ise şu: Sizin için, ama sizinle mi yoldaşlar?...

Dirilten Ateş

Bilgeşu Erenus

Orda, dağın tepesinde bir adam var, kayaya zincirli. Ateşi tanrılar katından çalıp, insanlara armağan ettiği için cezalı bu adam.

Anadolulu düşünür Herakleitos'u yüzyıllar sonrası, bir dağın kuytusunda buldum; özlenen bir meydan ateşi için çocuklarla bir olmuş çalı çırpı çatıyordu. Devinişi gizemliydi; çocuklar kadar coşkulu ve mutlu! Biraz yaklaşınca; bir oyun peşinde olduklarını kavradım. Ancak ve ancak, düşünürler ve çocuklar böylesine ciddi bir oyun kurabilirler; bir de sanatçılar belki, hem kurala bağlı, hem de kural dışı...

Düşünür, elindeki her çalıyı, bir söz eşliğinde katıyordu yığına. Çocuklarsa sözün karşıtını bulma çabasındaydılar; sözün karşıtını bulan, kendi çalışısı çatmaya hak kazanıyordu. Kazandıkları her hakta, o küçücük ellerin keyfini görmeliydiniz; kendilerine ve birbirlerine alkış tutarken, yüzlerindeki o bilgeliği anlatmam olanaksız! Oyunlarına girebilmek için yaklaştığımda, hiçbiri yadırgamadı beni. Kuralları iyice öğrenebilmek için sessiz ve saygılı, diz çöküp izlemeye başladım. Düşünür, "Gece" diyordu!

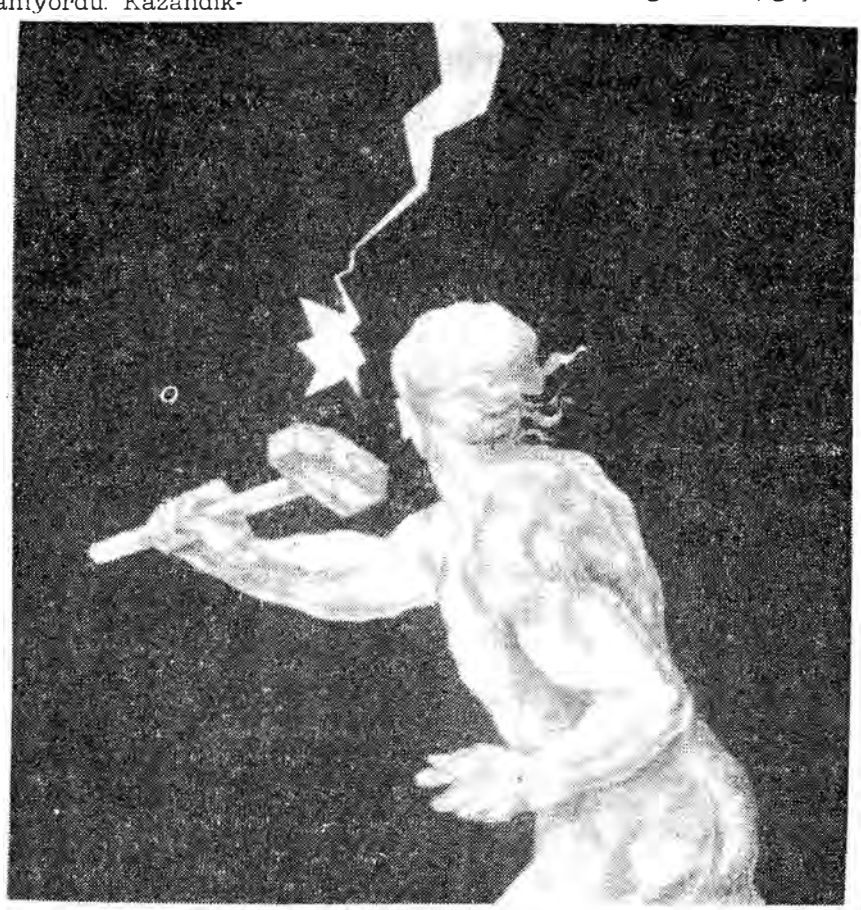

Gecenin karşıtını bulan çocuğun çalısı, ustanınkinin üstüne ekleniyordu: "Gündüz". Düşünür "Kış" diyordu, çocuklar, "Yaz"ı ekliyorlardı hemen, çalılarıyla birlikte. Herakleitos'un dilindeki "Açlık, keder, hastalık, kötülük, çirkin, savaş", çocuklarda karşını buldu böylece! "Bolluk, mutluluk, sağlık, iyilik, güzel ve barış"... Hepsinin gözlerini ateş bürümüştü, az sonra canlandıracakları ateşin düşüyle ışıl ışıl... Sonra durup sözler ve karşıtların üst üste biriktirdiği yığına bakarak, bir şarkı tutturdular.

"Ölümlüyle ölümsüz; yaşayanla ölü, uyuyanla uyanık; gençle yaşlı, hep birdir bir..."

KARŞITLARIN BİRLİĞİ

İyice kavramıştım. 'Karşıtların Birliği'ydi bu oyunun adı. Önce çok sevindim, sonra da sormadan edemedim. Anadolulu düşünüre "usta" derken, itiraf etmeliyim, alabildiğine çekingendi sesim. Sorum ise şu: "İyi, güzel de, çocukların kafası karışmayacak mı? Biliyorsunuz, bize hep tersi öğretildi hep bugüne dek; geçissiz, dönüşümsüz, devinimsiz, değişmesiz kavramlarla büyütüldük biz; katı sert, farklı ve ayrı." Herakleitos'un gözleri ateş saçtı birden, iyice büzüldüm diz çöktüğüm yerde, sonuma razı! "Aptal" dedi Herakleitos, "Ah aptal... Hala değişip, değiştiremedinizse, bu sizin suçunuz." Sesimin güçsüzlüğüne karşın suçu tek başıma yüklenmek niyetinde değildim. Yangına körükle gidiyordum belki de... Buna 'ateşin üstüne yürümek' bile denilebilir, bile bile.

"İyi, güzel de, tekellerin acımazlığında, düşüncelerimizin yeri parmaklıkların ardı oldu hep; gizli ya da açık, topluca ölümlere yollanıyoruz; gün günden açlığa, bilgisizliğe, mankafalaşmaya mahkumuz; hergün gündem

saptıran yalanlarla besliyorlar bizi, manşetlerle, uzaktan kumandalı kanallar boyu; bu ikiyüzlü, bin yüzlü demokrasilerde, bu üst üste yangınlarda neyi seçip, nasıl ayırdına varacağız?" Düşünürün gözlerinden kurtulmuştum ama, bu kez de çocuklar ayıplarcasına bakıyorlardı yüzüme. Gözlerimle buluşan gözleri her biri bir kor parçası; yer yarılsın yerin dibine gireyim istedim, utançla.

Çocuklardan biri, "Düzensizlik yanan bir evden daha hızlı söndürülmelidir" dedi. Bir diğeri, evrensel yasalardan söz etmeye başladı yüzüme karşı: İlke, kural ve akla öncelik tanıyordu sözlerinde. En küçüğü ise tam bir ateş arçası, kız ya da oğlan, "Süreye katılmak, sürüleşmek istemiyorsan eğer, kendini ve yaşadığın toplumu, hatta dünyayı hızla değiştirmelisin" dedi. "Yakınmak neyi değiştirir ki? Her an yanlarından kovabilirler beni, kovsalar da haklılar diye düşünürken, Herakleitos, "İzle" diye gürledi. Bakışlarını hep birlikte ve uyum içinde, söz ve karşıtlık yığınına çevirmişlerdi ve birden bir mucize sanki, ateş canlanıverdi!.. Çocuklar keyifle ellerini çırptılar.

PROMETHEUS VE KARTAL

"İzle" dendiğine göre, canlanan ateşten ben de nasibimi alabilirdim. İçim ısındı coşkuyla; kendimi tutmasam, yücelen ateşin üstünden bir bir atlayan çocuklara ben de katılacağım. "Ateş havanın ölümünü yaşar" diyorlardı, "Hava ateşin ölümünü yaşar. Su toprağın ölümünü, toprak da suyun ölümünü yaşar." Anadolulu bilge Herakleitos'a ait bir özdeyişti bu, sürekli tekrarlanan. Herakleitos önde, çocuklar arkada, dağın doruğuna yöneldiler sonra. Bütün gücümü toplayıp, seslendim arkalarından: "Nereye?" Yanıtlayan olmadı ama biliyordum; orda, dağın tepesinde bir adam var, kayaya zincirli!.. Her sabah, aynı kartal, tanrıların emir kulu, zavallı bir yaratık; gelip ciğerini yiyor onun. Ateşi tanrılar katından çalıp, insanlara armağan ettiği için cezalı bu adam. Gece yeniden oluşan ciğerini, sabah aynı kartala kaptırıyor, bitip tükenmez bir işkencede, ateşten bir gömlek giyinmiş sanki, yüzyıllar ve yüzyıllar boyu, Herakleitos ve çocuklar, yalnızca o zincirli adamı kurtarmakla kalmayacaklar; kartalı da birlikte kurtaracaklar eminim. İşkence gören ve işkenceci bir ve aynıdır çünkü. Evrensel yasayı uygulayacaklar dağın doruğunda, ne işkenceci kalacak o zaman ne de işkence gören... Anadolulu, Efesli bilge Herakleitos, "Aynı derede iki kez yıkanılmaz" diyordu dağın doruğunda, çocuklar aynı bilgelikle doğruladılar onu: "Yıkanılmaz evet!"

YENİLEN KALK AYAĞA!

Yönetenleri yok eden, ocak söndüren ateş komutunun uzağında, karşıtlarla düşünerek içimi ısıttım bir süre daha. Birden Bertolt Brecht'i duydum yanımsıra, en sevdiğim dizelerinden birini okuyordu:

"Yıkılır yıkılmaz görünen
Hiçbir şey kalmaz olduğunca
Buyuranlar verdiklerinde son buyruklarını
Buyruk altındakiler başlar konuşmaya
Yenilen kalk ayağa
Her şeyi yitiren düvüşe devam
Anladıysan olup biteni
Seni kim durdurabilir
Bugün yenilen
Yarının yenenidir."

Mesleksel kıskançlıkla da olabilir, Brecht'e, "Bana bak ahbap" dedim, "Anadolulu bir bilge Efesli Herakleitos, yüzyıllar öncesi bu karşıtlıkları vurgulamasaydı, sen zor yazardın bu şiiri." Brecht hiç itirazsız onayladı: "Yalnız ben değil, Engels, Marx, Lenin de öyle..."

Çalışma masama dönerken, tüm iç yorgunluklarımdan kurtulmuş ve diri hissediyordum kendimi. Milattan önce bir zamanda, yaşadığı toplumun yöneticilerini en hafif sözcükle yetersiz bulup; bu yüzden de kendi içine ve düşüncelerine kapanarak, çocuklarla oynamayı yönetimde yer almaya yeğleyen Herakleitos'u anlayabiliyorum. Yönetilenlerin bunca bilgisiz ve anlayışsız olmasını ise bağışlayamıyordu hiç; sürü, yığın sayıyordu onları. Herakleitos'un taa milattan öncesi itirazı, yönetenlerden çok, böylesine yönetilmeyi hak edenlereydi!

Masama oturur oturmaz, "Düzensizlik, yöneticilerin düzenidir" diye notladım. Hemen ardına da meydan ateşi yakan çocukların en küçüğüne ait uyarıyı ekledim, unutmayayım, unutulmasın diye: "Düzensizlik, yanan bir evden daha hızlı söndürülmelidir." Herakleitos ve çocukların dirilten ateşine ellerimizi uzatmada gecikirsek; daha çok köy, çok madımak, çok gemi yanar bu ülkede; hepimiz tek tek ve topluca yanmaya adayız, sürüleşmekten hızla kurtulmak gerek.

Notlarımı aldıktan sonra, düzensizliklerin düzen diye yutturulduğu bir ortamda, Herakleitos'a aynı toprağa basmanının sevincini yaşıyorum şimdi; bu sevinci, kurtlardan korkmadan, bir Newroz günü sürüden ayrılıp, sizlerle de paylaşmak istedim. Baharda yeniden doğuşa, dirilişe, kurtuluşa, arınıp çoğalarak; merhaba!■

'Aydın'lar ve 'Kadın':

İktidarsızlaştırma Operasyonu

Fulya Gürses

Ölmeye yatmak' bizim geleceğimiz olmamalıdır. Türkiye'nin 'kadın hal'inin, ülkeyi toplumsuz, devletsiz, geleceksiz açık pazarlara dönüştürmeyi erekleyen politikalara iştah açıcı bir malzeme sunduğu gözleniyor. Bu hal'i her düzlemde olumlayarak hedefe ulaşmaya çabalayan incelikli politikaları bozguna uğratmak, kendini gelişmiş kabul eden kadınlara düşüyor.

Türkiye'nin, utancı taşıyan onurlu aydını varoluş sorunsalıyla karşı karşıya. Yeni dünya düzeninin globalizm (küreselleşme) politikası aydın düşüncesinde iktidarsızlığı hedeflemiş bulunuyor. Türkiye'de, bu politikaya uygun olarak, jakoben aydın kimliklerinin düzeysiz muhataplıklarla sorgulandığı, sarsıntıya uğratıldığı gözleniyor. Aydın olmanın en temel niteliğine, düşüncenin dönüştürücü dinamiğine düşmanlık gündemde ve bu konuma sahip aydınlar gizli-açık saldırıların boy hedefi.

Aydınlar kişiliksizleştiriliyor. Gündemde kalabilmek uğruna, düşünce ürünlerindeki dinamik, dönüştürücü öğeleri ayıklayıp reddetmiş, bir anlamda kendi kendini inkar etmiş aydın karikatürleri oluşturuluyor. Düzenin hızla teslim aldığı bu kişiliksizler, global pazarda yer kapmak uğruna hayatın her alanına iktidarsızlık teorileri yayan yeni yetme sözde aydınlarla bir masaya oturup, çoğulculuk demagojisiyle jakoben aydın kimliğini tahrip ediyorlar.

Türkiye, tarihinin en gerici yürüyüşünü bu gerici aydınlarla başlatmış bulunuyor. Misyon düşüncesine sahip, kişisel onurunu savunmaya kararlı aydın, çirkefe bulaşmamak için geri çekilmiş durumda. Ancak, varoluş sorunsalını çözümlemesi, etkili bir çıkış yolu bulması gerekiyor.

JAKOBEN KADINLARA ÇAĞRI

Jakoben tarzı, kavramla birlikte tarihe gönderen iktidarsızlaştırma operasyonu, Türkiye'de kurumları, örgütleri, ideolojileri, politikaları bozguna uğratırken, en büyük tahribatını kadın alanında yapmış bulunuyor. Seksenlerden bu yana, kadını "dişi"liğin dar sınırları içinde olumlayan politikaların etkisine giren Türkiyeli kadın, konumlanışında büyük bir geri dönüşü yaşıyor. Türkiye'nin gerici politikalarında en önemli taban olması hedeflenen bu kadının, 'aydın' kadın kimliğini ikili bir baskıyla zorladığı gözleniyor.

Kadın politikalarındaki "kadınsı"laştırma operasyonu, aydın politikasındaki iktidarsızlaştırma operasyonuyla paralel gelişme gösteriyor. Bu, onurlu, misyon sahibi aydın olarak kalmayı ilke edinmiş kadını, iki kat varoluş sorunsalıyla karşı karşıya bırakıyor. Cinsel rol'lerin dar sınırlarından kurtulup toplumsal roller edinmiş, kişi olmuş, etkin bireyler olarak toplumsal politikalara yön vermiş, Türkiye tarihinin en ileri toplumsal dönüşüm adımlarında yer almış, Türkiye'nin kendine özgü tarihsel-toplumsal yapılanma sürecinde kadın özgürleşmesinin büyük sıçrayışlarını gerçekleştirmiş bu kadınların gündemi, çifte savaşım verme yükümlülüğünü dayatıyor.

Bu kadınların, jakoben tavırda kalmada ısrarlı olmaları, sıradanlaştırma, korodan biri edilme girişimlerine karşı uyanık davranmaları gerekiyor. Türkiye'de, hayatın her alanında topyekün girişilen 'bayağı'laştırma, içeriksizleştirme operasyonunda 'kadın' olgusunun bilinçlice kullanıldığı gözleniyor. Gelişme doğrultusundaki yolu kesilmiş, kafası karıştırılmış, kavram, kimlik karmaşasına düşürülmüş Türkiyeli kadınlar, yanyana vitrine yerleştiriliyor ve hep bir ağızdan konuşturuluyorlar. Sivil toplumun Türkiyeli komedyenlerinin, müslüman söylemin demagoglarının, kadın gelişmemişliğinden politik medet umdukları onursuz bir dönemi yaşıyoruz. Bu bayağılığı kendine yakıştırmayan her kadının, jakoben tavırda ısrar edip; ard niyetli politikalara karşı savaşması gerekiyor.

Pazartesi kadınları, seksen sonrası, Akla Veda türünden düşün! yapıtlarını çokça okumuş olmalılar. İçi boşaltılmış kavramlara laiklik konusunda bir yenisini daha eklemeye çalışırken, akıl kalıplarını zorluyorlar.

'Ölmeye yatmak' bizim geleceğimiz olmamalıdır. Sendelemeden ayakta durmalıyız. Tarihinin en ileri adımlarını atan Türkiyeli kadının yönü, toplumsal gericilik geleceğine doğru çevrilmiş bulunuyor. Türkiye'nin 'kadın hal'inin, ülkeyi toplumsuz, devletsiz, geleceksiz açık pazarlara dönüştürmeyi erekleyen politikalara iştah açıcı bir malzeme sunduğu gözleniyor. Bu hal'i her düzlemde olumlayarak hedefe ulaşmaya çabalayan incelikli politikaları bozguna uğratmak, kendini gelişmiş kabul eden kadınlara düşüyor. Aksi halde bizleri bekleyen, 'dişi'lik köleliğinin boyunduruğu altında toplumsal hayattan dışlanmış, milyonlarca hemcinslerimizin arasında, 'kadın olma'nın utancını taşıyarak, buna 'onursuz aydın' olma utancını da ekleyerek yaşamak olacaktır.

Aşağıdaki yazı, Türkiye'de feminist hareketin baş aktörü ilan edilmiş Pazartesi (Kadın Çevresi) kadınlarının, kadın politikasında vardıkları noktayı vurgulamak amacını içeriyor. Bu yazının, yukarıda özetlenen görüş ve çağrıya bir dayanak, açımlayıcı bir örnek oluşturacağını düşünüyorum. Bu yazıyla birlikte, Türkiyeli kadın hareketi ve kadına yönelik politikalar üzerinde durmayı amaçlayan gelecek yazılar, bir tartışmanın başlayacağı umudunu taşımaktadır.

KADIN POLİTİKASINDA TÜKENİŞ:PAZARTESİ

Pazartesi kadınları, gazetelerden "Kadınlara Mahsus Gazete" spotunu kaldırmalı, "Global Pazartesi" adıyla yollarına devam etmelidirler. Bu bayanların Türkiyeli kadınlara söyleyebilecekleri hiçbir sözleri kalmamıştır. Bundan böyle ellerine kalemlerini alıp tarih yazımına girişebilirler. Kısa tarihlerini, evirip çevirip masalcı nineler gibi yeniden aktarmalarına bir diyeceğimiz olamaz elbette, ama artık Türkiyeli kadınlardan ellerini ve sözlerini çekmeleri pek yerinde olacaktır.

Gazete, promosyon ilavesi olarak okuyucularına pertavsız dağıtmalıdır. Böylece kendileri, tesettürlen başlarına dar gelmiş Yeni müslüman hanımlarla sivil toplumculuk oynarken, Neo-Osmanlı hayallere destek olacak mozaik arayışları için, kimi aklı-evvel mensuplarına da global pazarda kariyer şansı tanımış olacaklardır.

Övünmek gibi olmasın ama bu bayanların pek çoğuyla yakından tanış sayılırız. Mücadele ve mapuslukta geçen, kadın hareketine ihanet! yollarımızda birlikteydik. Gençler üzülmesin diye aktarıyorum. Bunlar, o zaman da çok bilirlerdi. "Bize sorulmadı" takıntıları ve Pazartesi kargasından başka kuş tanımayız gibisinden tavırları bunların 'tarz'ıdır ve o zamanlardan kalmadır.

Gene de, "dün dündür, bugün bugündür" siyasi özdeyişini iyi kapmış bu bayanların, her dönem değişen akıldaneliklerini öne sürerken megalomani seviyelerinde hiçbir değişikliğin olmayışı beni hep şaşırtmıştır. Sonunda, bunun nedenini onlarda değil, onları izleyen tarafta aramak gerektiğini tesbit ettim ve biraz ferahladım. İş terbiyesizlik sınırına varsa da, her türden şımarıklığa 'çocuktur geçer' hoşgörüsüyle tepkisiz yaklaşma geleneğimizin, bu türden megalomanileri yarattığını düşünüyorum.

Ama muhatabı çocuklar olmayıp, kırkını aşmış bayanlar olunca, geleneği falan boşvermek ve terbiyesizliğe dur demek gerekiyor pek tabii ki.

PAZARTESİ ATEŞLE DANS EDİYOR

Anayasal laikliğin cangıla kurban edilmesini öneriyor. Kadın özgürlüğünün sınırlarını genişletecek. Tüm kadınları budala yerine koyup kandırmaya çabalıyor.

Boşuna çabalıyor. Bu arada, sosyalist bacı (!)lıktan kurtulup kucağına oturduğu kemalist-feminist annelerini de boşuboşuna incitmiş, hırpalamış oluyor. Olursa bu kadar olur. Kemalistlerin himayesinde büyüdü bunlar, şimdi tü kaka ettikleri devletçi olanaklarından sonuna kadar yararlanıp palazlandılar. Kemalist delagasyonun kuyruğuna takılıp taa Çin'e bile gittiler. Bu BM Dördüncü Kadın Konferansı'na sundukları "Kadınlar Vardır" filmlerini bile,

devlet ve Kültür Bakanlığı sponsorluğu ile kotarmışlardı. Nankörlüğün bu kadarına ne denir? Pes denir. Şimdi el adamı sivil toplum istedi diye, laikliği sulandırıp kemalist sütannelerine ırkçı/milliyetçi devletçi diye tekme savuruyorlar. Bu ihanet, kemalistlerin içine fena oturmuş olmalı. Biz onlara geçmiş olsun diyor, kendim ettim kendim buldum tesellisiyle avunmalarını diliyoruz.

Pazartesilerine yan başlık atmışlar. "Kadınların bütün dünyada ve Türkiye'de laiklik sınırlarına hapsedilemeyecek özgürlük talepleri var.." diyorlar. Devam ediyorlar, "Ama Afganistanda görüyoruz ki şeriat, kadınlar için her türlü özgürlük taleplerinin önünde duruyor."

Bir taşla iki kuş vurmayı hedefliyorlar bu ilk cümlede. Birinci cümle, bir avuç kemalist kadının avuçlarında can çekişen devlet laikliğinin, T.C Anayasası'ndan çıkarılmasına göz kırpıyor. Çoğulculuk ve demokratik katılım demagojisiyle çevre ülkeleri darma duman etmeyi amaçlayan yeni dünya düzeni böyle istiyor çünkü. devlet ve anayasalar globalist politikaların önünde ciddi engeller oluşturuyor. Laiklik, devletin Anayasal ilkesi olmaktan çıkarılacak ve bu bayanların isteğine göre sivil toplumun -bizdeki şekliye cangılın- kucağına atılacak. Böyle istiyorlar.

Bu politakaya kadınları evetlemek için, spottan ibaret kalmış "Kadınlara Mahsus Gazete"lerinde, laiklik ve Kadın Hakları kavramına kendi kafalarından tanımlar eklemişler. Şöyle diyorlar: "Laiklik ve kadın hakları potası içinde Kemalistlerin bizleri sundukları; ırkçılık boyutuna varan bir Türk milliyetçiliği, azınlıklara duyarsız, "yüce Türk devletinin ve vatanının bölünmez bütünlüğüne" sonsuz bağlılık, askeri darbelere hoşgörü, Türk Silahlı Kuvvetlerine duyulan hayranlık, aile kurumunun yüceltilmesi gibi politik tutumlardır -bu liste uzatılabilir..."

Bundan böyle kadınların işi zor. "Feminizm bizden sorulur" megalomanisi içindeki Pazartesi komünü dışında feministim demeye kalkışan kadınların, laiklik dedikten sonra, ama... diyerek sözlerine devam etmeleri gerekiyor. Pek tabii ki, kadın gösterip globalizm vuran Pazartesi kadınlarını, kadın politikasında hala ciddiye alanlar için söylüyoruz bunu. Pazartesi-islamcı işbirliğinin Neo-Osmanlı cennetindeki dinsel cemaatler arasında, kaç kovala taktiğiyle kendisine yer bulup laik yaşayabileceğini uman kadınlara söylüyoruz.

Pazartesi kadınları, seksen sonrası, Akla Veda türünden düşünl yapıtlarını çokça okumuş olmalılar. İçi boşaltılmış kavramlara laiklik konusunda bir yenisini daha eklemeye çalışırken, akıl kalıplarını zorluyorlar. Bizim zamanımızda adı' yurttaşlık bilgisi'ydi, şimdilerde sosyal bilgiler olarak ilkokul üçüncü sınıfta öğretiliyor. Dokuz yaşındaki çocuk, laiklik kavramını bu derste öğreniyor ve sorduğumuzda tanımlayabiliyor. Kırkını aşmış bu bayanların dokuz yaşındaki çocuklardan laiklik dersi almaları gerekiyor. Aynı anda, müslüman hanımlardan da, içtihatlarla bulandırılmamış Kur'an ve İslamiyet dersini almaları şart görünüyor. Belki o zaman, kemalist-feministlerin anayasal laiklik diye neden ter ter tepindiklerini kavrayabilirler. Çok bilir bu bayanlar, derslerini aldıktan sonra, laikliği sivil topluma kaydırma çağdaş (!)lığının Türkiye'de yaratacağı sonuçlara kafa yorup bizleri de bilgilendirseler iyi olur.

İkinci cümle, islami demagojiyle elitist konuma gelmiş ama şeriat çıkmazıyla tesettürü başlarına dar gelen müslüman hanımları uyarmayı amaçlıyor. Pazartesi, sivil toplum ve Neo-Osmanlı dayanağı cankurtaran simidi gibi uzatıyor bu hanımlara. Anlaşıldığı kadarıyla

içtihatlar, başörtüsü ve sakala indirgenmiş bir müslümanlık için yeterli olamıyor, fena halde köşeye sıkışmış bu müslüman hanımlar. Neyse ki, Pazartesi imdatlarına yetişiyor. medine dönemi iktidarsızlığını çağdaş sivil toplum tezleriyle çorbalaşıp çıkmaza çare arayan, seküler yaşamın laikleri bu Arap elitistlerine, anayasal laikliği diyet olarak sunuyor Pazarte-

si. Neo-Osmanlı mozaik oyununu oynamaya davet ettiğinde ise iş bitiyor. Şartsız şeraitsiz müslüman olanların, derinden bir 'ohh!' çektiklerini buradan duyar gibi oluyoruz.

PAZARTESİ ADINI KOYMALIDIR

Tüm bu tülûat oyunlarının kadın politikası olmadığı pek açık. Ama bu bayanlar her satır arasına, Kadın Kurtuluş Hareketi... Şanlı kadın çevresi geçmişimiz... Kadın politikası... deyişleri katmaya ısrarla devam ediyorlar. Türkiyeli kadın gerçeğinden uçmuş kafalarıyla, kadına dair sözler etmeye pek meraklılar.

Laik devleti savunanlar, islamcı bir devleti savunanlar, -sosyalist devleti savunanları katmamışlar onu da biz ekleyelim- diye dudak bükerek, görünür politikaları Kadın Kurtuluş Hareketinin engelleri olarak ilan ediyor bu bayanlar. Politikasız bu bayanlar, "...En genel şekilde söylersek, kadınların kurtuluşunu öngörüyorlar; kadınları ezen erkek egemen sistemin son bulması için çaba harcıyorlar, eşitsizliklere karşı direniyorlar vb." Politikasız bu bayanlar, ama politikalara müdahale etmeyi başlıca uğraş edinmişler nedense. Kadın Kurtuluş Hareketi maskesinin altına gizlenerek yapıyorlar bunu.

Türkiyeli aydın, ithal ideolojilere bağlılık ve kapıkulluğu geleneğini kendisine kimlik edinmiş durumda bulunuyor. Yeni dünya düzeni çağında ise bu gelenek açık, görünür ihanete dönüşüyor.

Ama biz, maskenin altındaki asıl gerçeği, bu politikasızlaştırma politikası gerçeğini çok yakından tanıyoruz.

Bu, yeni dünya düzeninin globalizm (küreselleşme) politikasına çevreyi uyumlaştırma politikası oluyor. Görünür politikalara tü kaka eden bu bayanlar, politikasızlık ikiyüzlülüğünü takınıp en yakın gündemdeki saldırı politikasına kadınları uyarlamaya çalışıyorlar. Pazartesi kadınlarının, "en genel şekilde söyleyersek, kadınları ezen erkek egemen sistemin son bulması.." söylemi, çok uzak gündemli görünerek kadınları yıldırmasın. Global demagojiyle bu işi bugünden yarına hallediyor Pazartesi kadınları. Yeni dünya düzeni, çevre ülkeler, bu arada Türkiye için sözde çok kültürlülük temelinde mozaikleşme, çoğulculuk ve demokratik katılım zannıyla toplumsal bütünlüğün bozguna uğratılması, devletsiz, iktidarsız açık tüketim pazarlarına dönüşme gündemini dayatmış buluyor. Bunun için toplumsal bütünlüklü ve iktidar perspektifli ideolojilerin çökertilmesi gerekiyor. Toplumsal örgütlenmelerin atomize edilmesi, toplumsal taleplerin bireysel haklar düzeyine indirgenmesi, mevcut çevre devletlerin tüm kamusal niteliklerini, ekonomi, kurumlar, yasalar bazında ortadan kaldırarak, taşeron polis devletine dönüştürme bu politikanın hedefleri durumunda.

Sağdan soldan sivil toplumculuğa soyunanlar, bu politikanın işbirlikçi aydınlarını oluşturuyor. Bu global pazara Türkiyeli kadını sepetine koyarak çıkmış bulunuyor Pazartesi. Kendilerini hiçbir yere ait hissetmediklerini sık sık vurgulayan bu bayanlar, tezgaha bu toprağın kadınlarını koyarak en iyi satıcılardan olmaya çabalıyorlar. Bunların da çabasıyla Türkiye'de bir şeylerin son bulacağı kesin ama bunun erkek egemen sistem olup olmadığı, son bulan şeylerin ardından özgürlüğün mü, esaretin mi geleceğini, kadınların düşünmesi, takkeyi ör.e koyup sorgulaması gerekiyor.

KİMDİR BUNLAR?

Ne yazık ki, tarihsel-toplumsal yapılanmışlığı içinde özgür! düşünebilmiş aydının sayısı bir elin parmaklarını bile geçmiyor Türkiye'de. Türkiyeli aydın, ithal ideolojilere bağlılık ve kapıkulluğu geleneğini kendisine kimlik edinmiş durumda bulunuyor.

Yeni dünya düzeni çağında ise bu gelenek açık, görünür ihanete dönüşüyor. Sırtını bir yerlere yaslamanın rahatlığını edinmeden düşünce üretemeyen aydın, bu kez, çevre devletlerin yerini almaya aday gördüğü, global politikaların yayıcısı uluslararası kuruluşları dayanak edinerek ithal düşünceler aktarıyor. Kişisel kariyer ve çıkarlarına dair gelecek önsezileri onlara bunu emrediyor. Sistemin has aydınları olduklarını kanıtlayarak global aydın pazarında yer kapmaya uğraşırken, toplumun geri kalan kesimleri, topiumsal sorunlar yumağında boğuşan, cangılda dişe diş yaşam kavgası veren büyük çoğunluk, onların geleceği, bu dünya vatandaşlarını! ilgilendirmiyor.

Ama biz, bol keseden atıp tutabilecek, alt yapısı itibarıyla sivilleşme düşlerine uygun yerleşim bölgelerinde yaşamıyoruz. Bu işbirlikçi ideoloji sahiplerinin yanılttıkları, şaşkına çevirdiği yoksul yığınlarla içiçe, yüzyüze ortak mekanlarda yaşıyoruz. Cangılda, kültürel, etnik, ideolojik her ne haltsa özgün! kimliği keşfedilmiş! yaşamdaki aczini, çaresizliğini, kapı komşusunun, ötekinin keşfedilmiş kimliğine şimdilik nefret duyarak, bir adım sonrasında boğazlayarak gidermeye hazır milyonlarca ezilmişle birarada yaşamaktayız ve asıl gerçeği çok yakından izliyoruz...

Kimlik! keşiflerini elitist kariyerlerine basamak yapan sağdan soldan işbirlikçi sivilcileri, ger-

çeğin bu yönü pek ilgilendirir görünmüyor. Onların tüm çabası merkezdeki babalarına buluş aktarmak. Türkiye istediğinizden ala bir sivil toplum cenneti oldu diyorlar. Geçmişte olsa işleri zordu. Yabancı misyonerler gelip araştırma yapar, didik didik ederlerdi ortalığı, gerçeği yakalamak için. Şimdi bu kadroları kendileri ele geçirdiler. Yerli misyoner olunca, olguları şişirip şişirip sunmak olanağı var. Söz sahibini bağlar deyip, doğru yanlış aldırmadan, hep bir ağızdan veryansın ediyorlar.

Şu savımızın müthiş bir örneği var ortada. Olanak bulanlara Vadi Yayınları'ndan çıkan (İslamcı yayınevi) Ömer Çaha'nın "Türkiye'de Sivil Toplum ve Kadın" altbaşlığını taşıyan, "Sivil Toplum" kitabını karıştırmalarını öneriyoruz. Bu traji-komik sivilci şişirmelere iyi bir örnek bu kitap. YÖK yetiştirmesi bu ilim yuppisini ciddiye almadık. Ama sivilciliği basamak yapmaya çalışırken kadınları kullanması kanımıza dokundu doğrusu. Günümüzdeki durumu itibarıyla Türkiyeli kadının, görünenden olanı yakalama kolaycılığına indirgenmiş araştırmacı! kimliklerine iyi malzeme oluşturmasına da üzülmeden edemedik. Düşündürücü olması için, mantığı özetleyen arka kapak yazısından bir bölümü aktaralım:

"... Türk devletinin bu resmi politikası 1980 sonlarında kadınlar tarafından aşılmıştır. Feminist grupların farklılıklara karşı kör olan kamusal alanı sorgulayarak kadın değerleri doğrultusunda bir satıh açma isteği, 'üniter" kamusal alanı 'çok sesliliğe' ve 'heterojenlige' doğru esnetmiştir. Feminist kadınlar kamusal alanı renklilik ve farklılık ekseninde açılıma zorlarken diğer sosyal grupların bu yöndeki çabalarını da gazlamıştır (abç. araştırmacı'nın geldiği kültür bazen dil sürçmelerine yol açıp terminolojiyi zorluyor) Soldan çevrecilere, İslamcı kadınlardan homoseksüel ve transeksüellere kadar çok yaygın bir düzlemde diğer sosyal grupların da kamusal alanda varlık kazanmasının psikolojik ortamına destek vermişlerdir.

Feminist kadınların ön plana çıkardığı 'dişilik' ve 'kadın değerleri' gibi unsurlara türbanlı kadınların ön plana çıkardığı 'türban' ve 'tesettür' ilave edildiğinde, Cumhuriyet ideolojisinin giyiminden makyajına kadar şeklini ve aksesuarını belirlediği ve toplum mozayiğine uygulamaya çalıştığı tek tip kadın imajının artık aşınmaya ne kadar yüztuttuğunu görüyoruz. Giysilerinin stili adeta kanunla belirlenmiş, saçına resmi çerçevede biçim verilmiş bir kadın tipi yerine; mini eteğiyle, uzun giysileriyle, türbanıyla, orta halli giyimiyle, markalı giyimiyle, modasıyla, bluciniyle, makyajlı ve makyajsızıyla, toplumsal platformu ve yaşamı renk cümbüşüne boğan bir kadın tipi sözkonusu olmuştur artık."

Seksen sonrası düşürüldüğü kavram kargaşası içinde, "yaşamı renk cümbüşüne boğan" Türkiyeli kadının, toplumun ulaştığı liberal çağdaş(!)lığı sahiplerine kanıtlamak isteyen yazarımıza iyi malzeme oluşturduğu anlaşılıyor. Ancak, dişini sıkıp eser(!)i baştan sona okumayı başaran kadınlar görecektir. Global pazardan ekmek yemek uğruna, sahip olduğu kafa yapısının ilkelerini bayağı zorlamış bulunuyor eser sahibimiz. Satır aralarına gizlemeye çalıştığı kadın düşmanlığı ise ürkütücü açıklamalarda kendini gösteriyor. Yazara göre kimi feministler, "... uçkuruna düşkün...", "... cinsel doyuma ulaşma isteğinde...", "... erkeklere karşı aşırı bir sempatileri var...", "Sokaklarda başıboş, sınırsız dolaşmalar, sabahlamalar, erkeklere ait alışkanlıklar değil midir?..", ".. bununla adeta cinsel açlıklarını gidermek istiyorlar...", "... Cinsel özgürlük, bu feministler için Türk geleneksel kültürünün kadınları uzak tuttuğu erkek bedeni ile bütünleşme anlamı içeriyor..."

Yazarın, sivil toplum aşkına bıyıklarını kesen Türk erkek!lerinden olduğu anlaşılıyor. Bal tutan parmağını yalar hesabı tutan bu Anadolu çocuğu, feministleri malzeme yapayım derken, bilinçaltına kazınmış geleneksel değerleriyle çatışmayı göze almış. Ama bu arada derin ruhsal sarsıntılara girdiği gözleniyor. Feminizm iyi de... cinsel özgürlük... şeklindeki paniklemesiyle kimi satırlarda kadınlara aba altından sopa göstermeyi ihmal etmemiş. Cinsel özgürlük tehditine karşı çıkış yolu olarak, kendinden menkul dehasının ürünü bir buluş sergiliyor. Lezbiyenliğe cansimidi gibi yapışmış yazarımız. Feminist ve İslamcı kadınları, "siyasal lezbiyenliğe karşı büyük bir ürküntü duymaktadırlar..." diyerek tahrik etmeye çalışıyor. Bu lezbiyenlik ürküntüsünü, "tarihsel arka plandaki harem yaşantısına geri dönme korkusu"na bağlıyor ve bunun için lezbiyenliğe karşı cinsel özgürlüğü idealize ettiklerini söyliyerek deha!sını ortaya koyuyor. "Çünkü" diyor yazar, "lezbiyenliğin kendilerini yeniden hareme kapatacağı endişesini taşıyorlar."

Lezbiyenliğe razı. Yeter ki kadınlar cinsel özgürlüğe kalkışıp Türk erkek'lerini yoldan çı-

karmasın. Sınırsız, toplumsuz, devletsiz sivil toplum cennetinde bile kadına karşı hoşgörünün bir sınırları olacak elbette. Bu sınırları, bir adımda iki üç toplumsal sıçramayı, kendi kafasının içinde gerçekleştirmeye çalışan Ömer Çaha gibileri çizecek.

İslamcı 'Kadın Kimliği' sivilci kadınları, bu 'zat-ı muhterem'i kucaklamakta gecikmediler. Biz, sivilci aydın açgözlülüğüne iyi bir prototip oluşturan bu eserli, dayanağı kadın olduğu ve bir ironiyi belgelendirdiği için örneklemek istedik. Aslında, şu sıralar Türkiye'de buna benzer çalışmaların bolluğundan geçilmiyor. Sivil toplum buluşu sayesinde ülkede yazar olmayan pek kalmadı. Araştırmacı aydın olmak, edebiyatçı, denemeci, gazeteci olmak pek kolaylaştı. Fırsatı kaçırmamanızı öneririz. Soyağacınızı silkeleyip atalarınızdan birinde Ermenilik, Rumluk, Zazalık bilmem nelik buldunuz mu hiç kaçırmayın derim. Hatta kazılara başvurup hiç değilse komşuculuk oynamış olduklarını tesbit etmeniz bile yeterli. "Farklı", "ayrı" türüne girebileceğini sezdiğiniz herhangi bir olgu, bir görüntü de, pekala işinize yarayabilir. Bugünün Türkiyesinde, aydın olmak için kitaplar devirmek, dirsekleri sıralarda çürütmek, yarı ömrü hapislerde, sürgünlerde geçirmek, aç yaşayıp Bab-ı Ali'de tashih yapmak falan gerekmiyor. Bu eskilerde kaldı. şipşak yazıp karşılığını da hemen alıyorsunuz. Yayınevleri aç kurtlar gibi sizi bekliyor. Misyoner yetiştiricisi YÖK üniversitelerinde kadrolar hazır. Uluslararası global kuruluşlara ulaşmaksa, Taksim'den Şişli'ye ulaşmaktan daha kolaylaştı.

Bu globalizm iyi yetişti imdada. Kimilerini isim, kariyer sahibi olmak için "izm"lerin tezgahlarında ömür çürütmekten, dert peşinde koşuşmaktan kurtardı. Yapmanız gereken tek şey, sonu "izm"le biten her türden düşünceyi kıvırıp çöpe atmak, bu müzelerden de olabildiğince uzak durmak.

Bu globalizm iyi yetişti imdada. Kimilerini isim, kariyer sahibi olmak için "izm"lerin tezgahlarında ömür çürütmekten, dert peşinde koşuşmaktan kurtardı. Yapmanız gereken tek şey, sonu "izm"le biten her türden düşünceyi kıvırıp çöpe atmak, bu müzelerden de olabildiğince uzak durmak. İyi kötü yine de bir toplumsallığı ifade ediyor bu "izm"ler çünkü. Çağdaş global pazarda kalemleriyle yer almak isteyenlerin, arkaik kalıntılardan uzak durarak zamana uymaları gerekiyor.

Ömür yeter ki vakit kalırsa, ülkenin yaşadığı şu dönemle birlikte, bu türden aydın! çalışmalarını topyekün ele alıp inceleyen bir araştırma yapmak niyetindeyiz. Bu çalışmanın, dönem, akıbet ve içerik itibarıyla, "Anna Frank'ın Hatıra Defteri"ni pek andıracağından da ciddi olarak endişe duymaktayız.

Sivil toplum rüyasının önündeki en büyük engeli Türkiyeli kadının gerçekliği oluşturuyor. Bu gerçeklik, kadınların kendiliğinden attığı adımlarda görülüyor. Pek şaşırdılar, "bizi kadınlar iktidara getirdi" diyen, hareketin demagojik liderleri bile çok şaşırdı. Yeni dünya düzeninin globalizm adına giriştiği açık saldırıyla cangıla dönen ülkede, yaşam umudunu yitiren kadın, başörtüsünü takıp Kur'an şeriatının koruyucu kanatları altına sığınmayı onayladı. Şimdi iktidardan pişman iktidarsızlar, niyet başka akıbet başka darallığı içerisinde söylemlerini revize etmeye çabalarken, korunma talebi içerisindeki bu kadınlara nasıl yanıt verebileceklerini kara kara düşünüyorlar.

Kemalist zihniyetin, diktacı devlet(!)in sunularından sonuna kadar yararlanarak üniversiter eğitim, toplumsal kariyer edinmiş, başörtüsüyle müslüman, "Yeni Müslüman Kadın"ların, Türkiyeli kadınlara ulaştırdığı mesaj başlarına bela olmuştur. Ayşe Doğu, kemalist-feminist zihniyet'e yanıtını "Kadınlara Mahsus Gazete Pazertesi"nde verirken şöyle diyor. "... Hayatımızın pek çok dönemecinde önümüze sürülen kılık-kıyafet yönetmeliklerine karşı sürdürdüğümüz mücadele, kendimizi evlerin içine kapatmak için değil, kendimizi topluma olduğumuz gibi kabul ettirme yönündedir... Özellikle tarım toplumunun keskin rol dağılımını tasfiye ederken, insan fıtratını inkar ve tahrip etmeye yönelmeden daha geçişken rolleri yaygınlaştırmak, özcesi toplumsal rolleri insanlığın, insanın biricikliğinin önüne geçirmekten vazgeçmek gerekir..." Bu görüş, kadınlara dair politika yapan bu kadınların kalkışa temel aldığı düşünceyi özetlemektedir.

Türkiyeli kadınların büyük çoğunluğunun toplumsal eşitlikten nasibini alamadığını, "olduğu gibi" konumuyla "insan fıtratı" dedikleri özellikleri taşıyan bir nitelikte olduğunu çok iyi biliyor yazar. Kadın için bu fıtrat, yeryüzünde ve gökyüzünde kutsanmış cinsel doğasıdır. Kendilerine toplumsal rol'lerin kapılarını açacak olanaklardan yoksun bırakılmış, zorunlu göç politikasıyla toprağından koparılıp tarımdaki emeğinden de edilmiş, Türkiyeli kadın çoğunluğunun, bu durumda yaşam umudunu doğasallığına bağlaması, toplumsal rollerin değil, cinsel rollerin -analık, eşlik- yeniden değer kazanmasını istemesi pek tabiidir. Ve batıcı laik eğitimden geçmiş, Arapçadan önce İngilizce öğrenmiş yeni müslüman hanımlar, seçkinci konumlarını başörtüsü altında gizleyip, çantada keklik misali elde ettikleri bu tabanın,

gelecek! adına sözcülüğünü üstlenmeye kalkışmışlardır. Şimdiyse, konumlarıyla ideolojileri arasına sıkışıp kalmış, deyim yerindeyse tesettürleri başlarına dar gelmiş bu yeni müslüman hanımlar, Pazartesicilerin de tesbit ettiği gibi yeni anlayış içersindedirler. Şeriat devletiyle sonuç alabilecekleri bu kadın politikası ve ideolojilerini, sezdirmeden sivil toplum anlayışına kaydırmaya çalışarak yollarına devam etmeye çalışmakta, kadın fıtratını global tüketim çağında nasıl koruyabilecekleri nin açıklamasını yapmakta ise epeyce zorlanacağa benzemektedirler. 21. yüzyılın eşiğinde, ultra modern Yeni Yüzyıl gazetesine yazılar döşeyip, 13. yüzyılın Baciyan-ı Rum kadın örgütlenmelerini feministlerin kadın sığınma evlerinden aldıkları ilhamlarla süsleyerek, çare diye cangılda bunalan kadınların önüne sürüyorlar bu politikanın öncüleri.

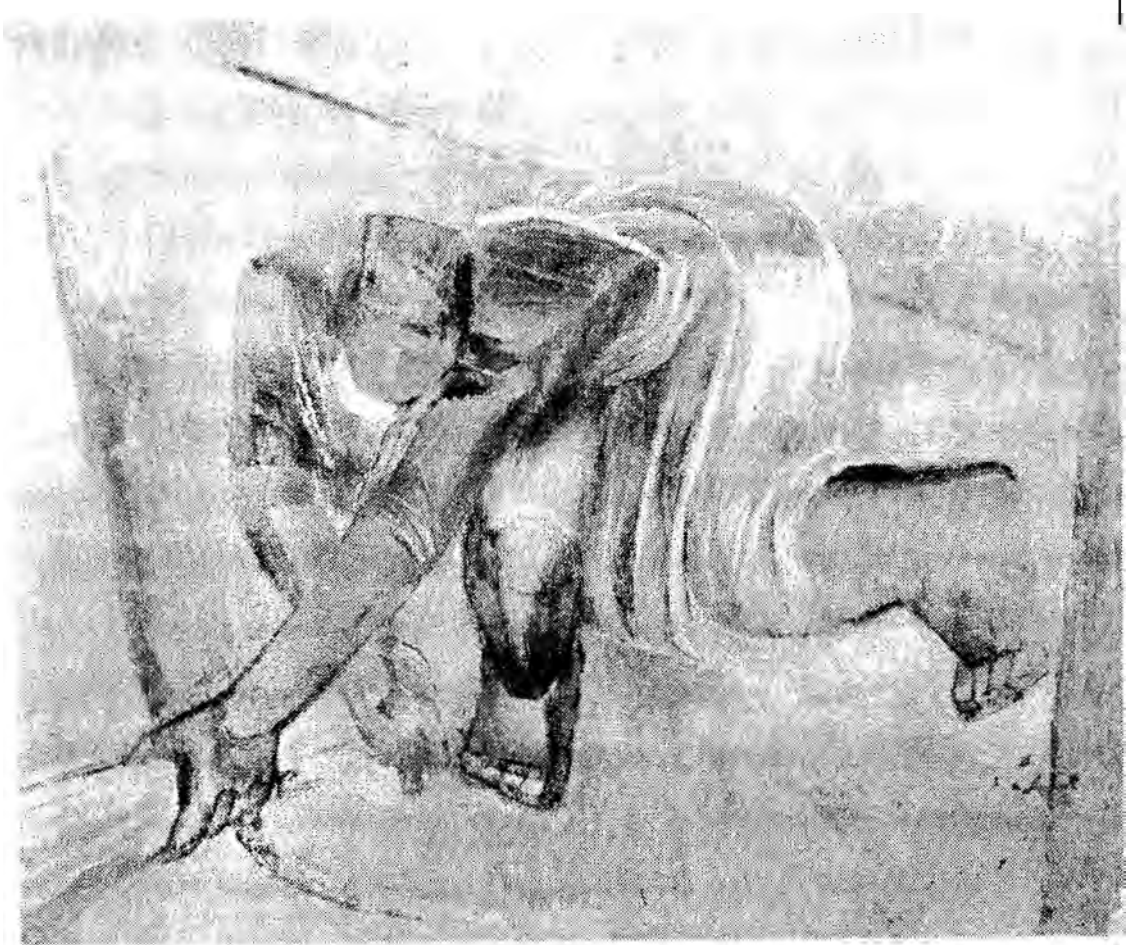

Maddeler halinde sıraladığı ilkelerle asıl olarak erkeği terbiye etmeyi, nefsini dizginleyip, doğaya, kadına, çocuğa saygılı, topluma sorumlu insan biçimine getirmeyi amaçlayan Kur'an'ı bayrak yapıp, İslami söylemle politik çıkarlar elde ettiler. Ancak, erkeklerini dizginlemek konusunda Kur'an'dan umutsuz görünüyorlar. Ortadoğu pazarına gözünü dikmiş aç Anadolu tüccarları, Allah'ı, Kitab'ı boşverip ceplerine dolar dolduran bu sonradan görmelerin, modern dünyanın tüketim mallarından ve değerlerinden vazgeçmeye pek niyetli olmadığı anlaşılmış bulunuyor. Devletsiz, yasasız sivil toplum cenneti çağdaş! liberalizmin, esasen ümmetçi bu baylara pek cazip geldiği, çıkarlarına pek uygun olduğu apaçık görülüyor.

Müslüman beyler global pazarda cirit atarken, cangılda can derdine düşmüş bacılarına Baciyan-ı Rum örgütlerinde halı kilim dokumalarını öneriyor bu müslüman hanımlar. Şeriattan korkup, erkeklerini şarta şurta bağlayamayanlar, başörtüsünün üstüne gettolaşmış sığınakları örterek, canpazarındaki kadınlara korku tüccarlığı yapıyorlar. Bu küstahlık, teset-türlü elitistlerin, kadınları ahmak saymada, kendi erkeklerinden daha azılı olduklarını gösteriyor.

Seksendört'te erkek egemenliğine karşıtlık, feminizm diyerek ortaya çıktılar. Türkiyeli kadını toplumsal ve siyasal alandan uzaklaştırmak uğruna post-modern feminizmin 'farklılık' düzlemini çabucak benimsediler. Ne idüğü belirsiz bir 'kadınsı'lık, 'dişi'lik politikalarıyla, ideolojilerin iktidar perspektiflerini sorgulamaya giriştiler. Kadın alanı söylemiyle kadınların gelişmesinin önüne barikatlar kurdular. Şimdi de, kadınlara yapılan bu açık hakarete omuz vermektedirler. Erkeklerine söz geçiremeyen şeriat kaçkını yeni müslüman hanımlar, bari kendi canımızı kurtaralım anlayışıyla sivil toplumculuğa göz diktiler, bu tamam. Ama Pazartesicilerin, global tezlere Neo-Osmanlı da-

yanak oluşturmak uğruna bunlarla yanyana olması, kemalistleri dışlayarak, anayasal laikliğe saldırması hazmedilecek gibi değildir.

Türkiye tarihi öğreticidir. Kadın tarihi açısından ise, kafalara vura vura dersler veren deneylerle yüklüdür. Tekrar ediyoruz, yeni dünya düzeninin globalizm politikasına uyarlanmış sivil toplum, çevre ülkeler halkları için kaosa dönüşmüş ülkede birbiriyle boğazlaşmaktır. İşsizlik, açlık, göçler, gecekondulaşma, değer yıkımları, ahlaki çöküntü ve parçalanmış kimlik duygusuyla yanıbaşındakinden nefret etmektir. Böylesi bir toplumun ilk ve doğrudan kurbanları elbette kadınlar ve çocuklar olacaktır.

Ortadoğu pazarına gözünü dikmiş aç Anadolu tüccarları, Allah'ı, Kitab'ı boşverip ceplerine dolar dolduran bu sonradan görmelerin, modern dünyanın tüketim mallarından ve değerlerinden vazgeçmeye pek niyetli olmadığı anlaşılmış bulunuyor.

Kendi mekanlarında ve global kafalarında özgür yaşayan sivilceler, medyadan izledikleri kadına yönelik vahşetin, bulundukları yerin bir sokak ötesinden başladığını öğrenmek zorundadırlar.

Ülkede kadın düşmanlığı had safhaya çıkmıştır. Global cennetin kapı önüne bile ulaşamayacak çaresiz yığınların, gözlerini zayıf ve korunmasız buldukları kadınlara dikmiş oldukları apaçık görülmektedir. Eziklik duygusuyla eşzamanlı gelişen erk istemi, doğrudan kadın üzerinden ifade etmektedir kendisini. Sivilcilerin katkısıyla küçültülen devlet, yakında Anayasasından laikliği çıkarıp attığında, kadının kadına düşmanlığı ve açık saldırısı gündeme gelecektir. Kendi emeğiyle yaşamak zorunda olan milyonlarca kadın vardır Türkiye'de. Bunlar işyerine, örtüye de razı olarak gitmeye kalkıştığında, bu olanaktan yoksun "öteki"nin düşmanlığı, işsiz erkeğine yer açmak için kapıda bekleyecektir. Bu politika çok yakın gündemde, adeta kapı önündedir. Adil düzenlerini zekat torbalarıyla kuramayacaklarının bilincinde olanlar, bu silaha sarılıp işsizliğe çare bulmak hevesindedir. Bu ülkenin başbakanı, "Kadınların asli görevi çocuk doğurmaktır. Yaratılışları buna göredir. Eşitlik uğruna onları iş hayatına sokmayın." çağrılarında bulunabilmektedir. Çökertilen devletin, yasaların, kamusal düzenlemelerin, toplumsal değer yargılarının koruyuculuğundan azade kılınmış kadın, canpazarındadır ve oluşacak vahşet ortamından onu kadın sığınma evlerinin de, Baciyan-ı Rumların da kurtaramayacağının çok iyi bilincindedir.

Türkiyeli kadın bu ürkütücü geleceğin sezisiyle atmıştır ilk adımını. Şimdiyse, niyeti akibetten ayrı tutmaya çabalayan Ortadoğu globalisti öncüleri tarafından önü kesilmeye çalışılmasına karşın, tutarlı bir seçeneğin sunulmadığı şu boşlukta, benzer doğrultudaki ikinci adımını atmaya hazırlanmaktadır.

Çok sıkıcı olduk ama tekrar ediyoruz. Sivil toplum çuvalı, Türkiyeli kadının yaşam ve özgürlük talebine dar gelir. Dar gelir ve kadınlar kendi olanaklarıyla kendi buldukları yolda yürümeye devam ederler. Bu yolun ilk adımı ortadadır. İkinci adımın nasıl atılacağı konusunda kimi aklı-evvellere dünya tarihinin tanıklığı da yetmemektedir. Yetmemekte ve Türkiyeli kadınlara toplumsal bütünlüklü, iktidar perspektifli toplumsal dönüşüm modeli sunmaktan ısrarla kaçınmaktadırlar. Bir yandan Türkiye'yi geçtik, dünyadan erkek egemenliği ve patriyarkal sistemi kaldırma vaadleri içeren demagojiler öne sürmekte, öte yandan Türkiyeli kadınların toplumsal pratikler ve yasal haklar bağlamındaki tüm kazanımlarının yok edilmesi, saldırıya açık kapı bırakılarak geriletilmesi, kadın özgürlüğünde ulaşılan tüm aşamaların önemsizleştirilerek değer kaybına uğratılması çabalarının fedailiğini üstlenmektedirler.

Türkiyeli kadının, kendi kadın kimliğine yönelik türdeş olmayan mesajların bombardımanı altında kavram kargaşasına ve yönsüzlüğe düşürülmesi hedeflenmektedir. Öz çıkarlarını belirleme, gelecek doğrultusunu tayin etmede zorlanan, kararsızlığa düşen kadınların, sağduyu temelinde topyekün kimlik ve gelecek mücadelesi vermesi böylece olanaksızlaştırılmaktadır.

Türkiye için, mevcut kazanımların üzerine yeni kazanımlar ekleyerek kadın politikalarına ihtiyaç vardır. Türkiye, tarihi ve yapısallığı itibarıyla hiçbir dünya ülkesiyle eşleştirilemeyecek ölçüde kendine özgü bir ülkedir. Ve bu ülkedeki kadın potansiyeli, tarihsel süreç boyunca mevcut iktidarları, iktidar perspektifi taşıyanları şaşırtacak dinamik, etken bir güç olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye, kadınıyla da kendine özgüdür. Ama kadındaki bu dinamizm ve etkinliğin, gözden kaçırılmaması gereken çok önemli bir özelliği vardır. Bu özellik, Türkiyeli kadının ancak ve ancak, toplumsallığı içeren politikalarda kendini ifade edebilmesi gerçeğidir. Bu yapıdaki kadını, otonomi safsatasına takılarak kendi içinde bölüp parçalamak, atomize ederek cangıla salmak, korku politikalarına hazır yem sunmak anlamını taşır.

Türkiyeli kadının bu gerçeğini pekala bildikleri halde, global politikalar uğruna, kadın gele-

ceğini riske atanlar, kadınlardan ellerini çekmelidir. Kadın politikası yapıyoruz savlarından vazgeçmeleri gerekiyor Pazartesi kadınlarının. kadına dair söz söylüyoruz diyerek, kadınların kafasını karıştırmak, kavram kargaşasına düşürerek birbirine düşman etmek tarzında tehlikeli bir yolda ilerliyorlar. Kendimizi doğruyu görebilenlerden olarak kabul ediyorsak yapmamız gereken, kadınların kendi içindeki birliktelik nüvelerini bulup çıkarmak, ortak kavramlar etrafında toparlanmak olmalıdır. Türkiyeli kadının yaşamsal çıkarları ve özgür geleceği için, mevcut kazanımlarını titizlikle savunmak, birlikteliğin önündeki engelleri temizleyerek topyekün yeni kazanımlara doğru yola çıkmak gerekiyor. Bu, kadın politikası yapanların önünde bir görev olarak durmaktadır.

SON SÖZ YERİNE...

6 Aralık Cuma akşamı, atv'nin, "Kadın ve Siyaset" konulu açıkoturumu izledim. Kadınlara tanınan seçme ve seçilme hakkının yıldönümü nedeniyle düzenlediği söyleniyordu bu programın. Yeni moda, çoğulculuk ve demokrasi gericiliğinin iyi bir göstergesiydi. Profesör, siyasetbilimci, ev kadını, hukukçu, minibüs şoförü, politikacı, köylü, doğulu, kayıp anası, pazarlamacı, girişimci, feminist, gazeteci, gecekondu yazarı vs... vs... kadınlar yanyana oturtulmuşlardı. Onlarca kadın yüzü ekrandaydı ve nerdeyse sabaha kadar hep bir ağızdan sesleri duyuldu...

Bilincimde tek bir görüntü ve kulaklarımda tek bir ses kaldı program bittiğinde. Yirmilerinde bir genç kızın hüzünlü bakışları, titreyen dudakları ve boğazına kadar yükselen hıçkırıklarla kesilen soluğu...

"Korkuyorum" diyordu genç kız, "Korkuyoruz... neyin doğru olduğunu bilmiyoruz. Ne yapmamız gerektiğine, ne yapacağımıza karar veremiyoruz bir türlü... kimi, yapma günaha girersin diyor, kimi özgürsün yap diyor. Herkes, birbirinden farklı önerilerle yaklaşıyor bizlere, farklı yollar gösteriyor. Hangisi doğru, neye inanmalı, ne yapmalıyız..."

"Korkuyoruz." diyordu.

Sonra iyice titremeye başladı dudakları, göz pınarlarında yaşlar belirdi, mikrofonu tutan elleri titriyordu ve "Konuşmayacağım... ağlamak istiyorum çünkü..." diye noktaladı sözlerini. Programa ara verildiği için genç yanaklarına süzülen yaşları göremedik.

Siyasete katılmalıyız, siyasetten çekilmeliyiz, siyaseti tümden reddetmeliyiz, haklar cumhuriyetle verildi, haklar 1400 sene önce verildi, savaşa karşı çıkalım, çevre kirlenmesini önleyelim, erkek de eziliyor, ezilen erkek bizi ilgilendirmez, özgürüm, bağımlıyım, şoförlük yapabiliyorum, sendikacılık yapamıyorum, kadınlar konuşabiliyor, kadınlar susturuldu, ben istediğimi yaparım, ben eşimi severim, ben eşime bağlıyım... sesleri, genç yaşlı, örtülü örtüsüz kadın görüntüleri nihayet sonlandı.

Televizyonu kapattıktan sonra, gecenin kalan saatlerinde bir genç kızın kara gözlerindeki acıyla boğuştum.

Bir felaket tellalı, olumsuz kehanetlerin büyücüsü sıfatını taşımak istemiyoruz. Ama kadınlar, Maria A.Macciocchi'nin, "Faşizmin Analizi" kitabını, 180. sayfadan başlayarak okumalıdırlar. Kadınlar, Margerek Atwood'un, "Damızlık Kızın Öyküsü"nü okumalıdırlar. Bu kitapla birlikte, damızlık ütopyasını esinlendirdiği anlaşılan Nazi Almanyası "Lebensborn"larını, Louis Charles Royer'in, "İnsan Harası" isimli romanından okumalıdırlar.

Bütün bunlar tarihte kaldı deniyorsa, Marily French'in, "Kadınlara Karşı Savaş" kitabını okumalıdırlar. Çevredeki işbirlikçilerin desteğiyle küresel politikayı dayatan sistemin, yakın gelecekte, cinsel rol'lere sıkıştırılmış üçüncü dünya kadınlarına bahşetmesi pek muhtemel olan bilimsel! laboratuvarları öğrenmelidirler.

Uluslararası kadın konferanslarında, ABD'li feministlerin kuyruğuna takılarak toplumsal cinsiyet (Gender) sihirli ilacını içen ve feminizmden sivil toplumculuğa uçan Pazartesi kadınlarını bu okumalardan muaf tutuyoruz elbette. Bu bayanların bundan böyle Türkiye ile ve Türkiyeli kadınlarla hiçbir ilgilerinin kalmadığını düşünüyoruz. Hiç değilse bu konuda dürüst davranıyorlar. "Bizim, ciddi bir aidiyet problemimiz var" diyorlar.

Bizim, çok şükür böyle bir problemimiz yok. Biz burada yaşıyoruz ve büyük olasılıkla kızlarımız da bu topraklarda yaşamaya devam edecekler. Kendi özgür geleceklerini kurmak, yaşamın her alandaki tadını elde etmek için, iradî davranış geleceği ellerine almaya çağırıyoruz onları.

Bir tartışmaya başlangıç olması dileğiyle, sevgi ve özgürlük tutkusuyla yazımızı noktalıyoruz. ■

Şeriat kaçkını yeni müslüman hanımlar, sivil toplumculuğa göz diktiler. Ama Pazartesicilerin, global tezlere Neo-Osmanlı dayanak oluşturmak uğruna bunlarla yanyana olması, kemalistleri dışlayarak, anayasal laikliğe saldırması hazmedilecek gibi değildir.

Tekellerin Bilim Merakı Bilgi Üniversitesi

Hasip Akgül

Gazetelerde bir ara sıkça ilanları çıktı; çay bardakları gibi sıkış tepiş yan yana dizilmiş, aydınlık yüzlü, çağdaş görünümlü "Hocalar", İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin öğrencisi olmaya çağırıyorlardı gençleri. Toplumdaki öğrenim açlığının, eğitimdeki çarpıklığın altını çizerek "bilgi eksikliği" diye buyuruyorlardı bu kesimin hocaları da, sonra ekliyorlardı: "Bilgi iktidardır." Bu kesime gizli kamera tuzakları kurulmadığı için bunların samimiyetini test etmek mümkün olmuyor.

Bizim dergilerin, iki elimiz kanda olsa da çıkma borcunu, bunu gördükçe daha iyi anlıyor insan. Özgür Üniversite'yi kuran Yeni İnsan kadrolarının bu topluma daha çok borcu var.

İçinde hala sol olduğu iddiasında olanlarla geçmişin bütün parlak solcu öğretim üyeleri biraraya getirilmiş, sermayenin Bilgi Tekelini kurmuşlardı ve buna bırakın eleştiri ve tepkiyi, İBÜ'yü alkışlayanlardan geçilmiyordu.

Kiminin liberalizm, kiminin Yeni Dünya Düzeni olarak isimlendirdiği bizim "tekelli düzen" demeyi tercih ettiğimiz olgu yalnızca yaşamımızın bütün alanlarına değil beyin kıvrımlarımıza da tecavüz etmektedir. Bunun ideolojisi üzerinde çalışanlar ise erdem sahibi öğretim üyeleri, araştırma merkezlerinin ve vakıflarının saygıdeğer yöneticileri ve kitle iletişim araçlarının yıldız yazarları olarak alkışlanıyorlar.

Bir ara Özgür Gündem gazetesine sızan ve Hasan Bildirici ile beraber zamanında bir müdahale ile kovaladığımız Atilla Birkiye Cumhuriyet'teki köşesinde şöyle diyor:

"İstanbul Bilgi Üniversitesi, yeni kurulan özel vakıf üniversitelerinden. Kurumun çatısı altında yer alan öğretim üyeleri ayrıcalığını hemencecik ortaya koyuyor. Asaf Savaş Akat, Uğur Alacakaptan, Toktamış Ateş, Rona Aybay, Murat Belge, Lale Duruiz, Gülten Kazgan, Ömer Madra, Ali Nesin, Mete Tunçay, Aydın Uğur, vd. üniversitenin çağdaş beyinleri".

"Bilgi Üniversitesi bu bağlamda çağdaş ve kültür izleklerine oturtulmuş bir yapı gösteriyor. Donanımı ve alt yapısıyla da çağdaş bir kurum kimliğinde".

İnanmadan yazıldığı nasıl da belli. Basmakalıp genel geçer ifadelerle de olsa övgüler, mekanik de olsa alkışlar esirgen-

Kiminin liberalizm, kiminin Yeni Dünya Düzeni olarak isimlendirdiği bizim "tekelli düzen" demeyi tercih ettiğimiz olgu yalnızca yaşamımızın bütün alanlarına değil beyin kıvrımlarımıza da tecavüz etmektedir. Bunun ideolojisi üzerinde çalışanlar ise erdem sahibi öğretim üyeleri, araştırma merkezlerinin ve vakıflarının saygıdeğer yöneticileri ve kitle iletişim araçlarının yıldız yazarları olarak alkışlanıyorlar.

miyor. Ne yapıldığı, neyin amaçlandığını anlamaya çalışmak, örneğin bu Bilgi Üniversitesi'nin sermayesi nereden geliyor gibi araştırma çabalarına girişmek bir köşe yazarının işi sayılmıyor. Köşe yazarı "...bağlamda" diye başlar "...izl-ekleri" diye devam eder ve "... çağdaş bir kurumun kimliğinde" şeklinde işkembeden bir yargıyla bitirir.

Cumhuriyet gazetesi diğer sayfalarında aptal bir laik-dinci çatışmasını büyük özverili bir mücadeleymiş gibi satarken "din baronlarının" sermayesiyle kurulan bu üniversite hiç araştırılmadan onaylanıyor.

Dolarla desteklenen üniversitelere devşirilen "aydınların" neoliberal pazar kuramının ve bütün dünyada her türlü sosyal kazanımı silindir gibi ezip geçen vahşi tekelciliğin adamları olmaktan kurtaracak ne yazık tek küçük ayrıntı yoktur.

Asaf Savaş Akat'ın ekonomiye bakışı eğitim felsefesinden ayrı olabilir mi? Üretim, tüketim veya teknolojiye hizmet etmeyen akıl makbul değildir. Yani aylaklara, gerçek sanatçılara, yeni düzen ütopyacı ve devrimcilerine, sahici bilimadamı adaylarına yatırım, ölü yatırımdır. Çocukları öyle bir eğitmeli ki akılları üretime, tüketime, teknolojiye ve kendilerine araç olsun. Bir de rektör olarak ilk basın açıklamalarından birinde üniversitede polisin kurumsallaşmasının doğal olduğunu söyledi.

Ne çağdaşlık ama! Zaten çağdaşlık ve zerafet konuşurken seçtiği sözcüklere de yansıyor: "Ben, Gülten Kazgan, Murat Belge, Mete Tuncay, Ömer Madra ve Ali Nesin gibi senior hocalar hep üniversite dışındaydılar ve geri döndüler." Toktamış Ateş'in müsekkin rayihalı hoşgörü kavramı o Bilgi Üniversitesi'ne nasıl erdemli bir temel oluşturacaktır. Kimseyi ahlaken yargılamamalıyız. Doğru, iyi ve üstün kavramları kişiden kişiye değişir. Birbirimize müdahaleyi değil katlanmayı esas edinmeliyiz. Uyumlu ve hoşgörülü olmalıyız. Bakın Abdurrahman Dilipak Bey ve ben bunun bir örneğiyiz. Keza Fethullah Gülen Bey'le de bunu yapmaya çalışıyorum. Bana göre Refah-Doğru Yol koalisyonunun orjinidir."

Ne güzel bir "izlek"!

Bilgi Üniversitesi bir tekel üniversitesidir. Fethullah Gülen'in cemaati içinde yeralan

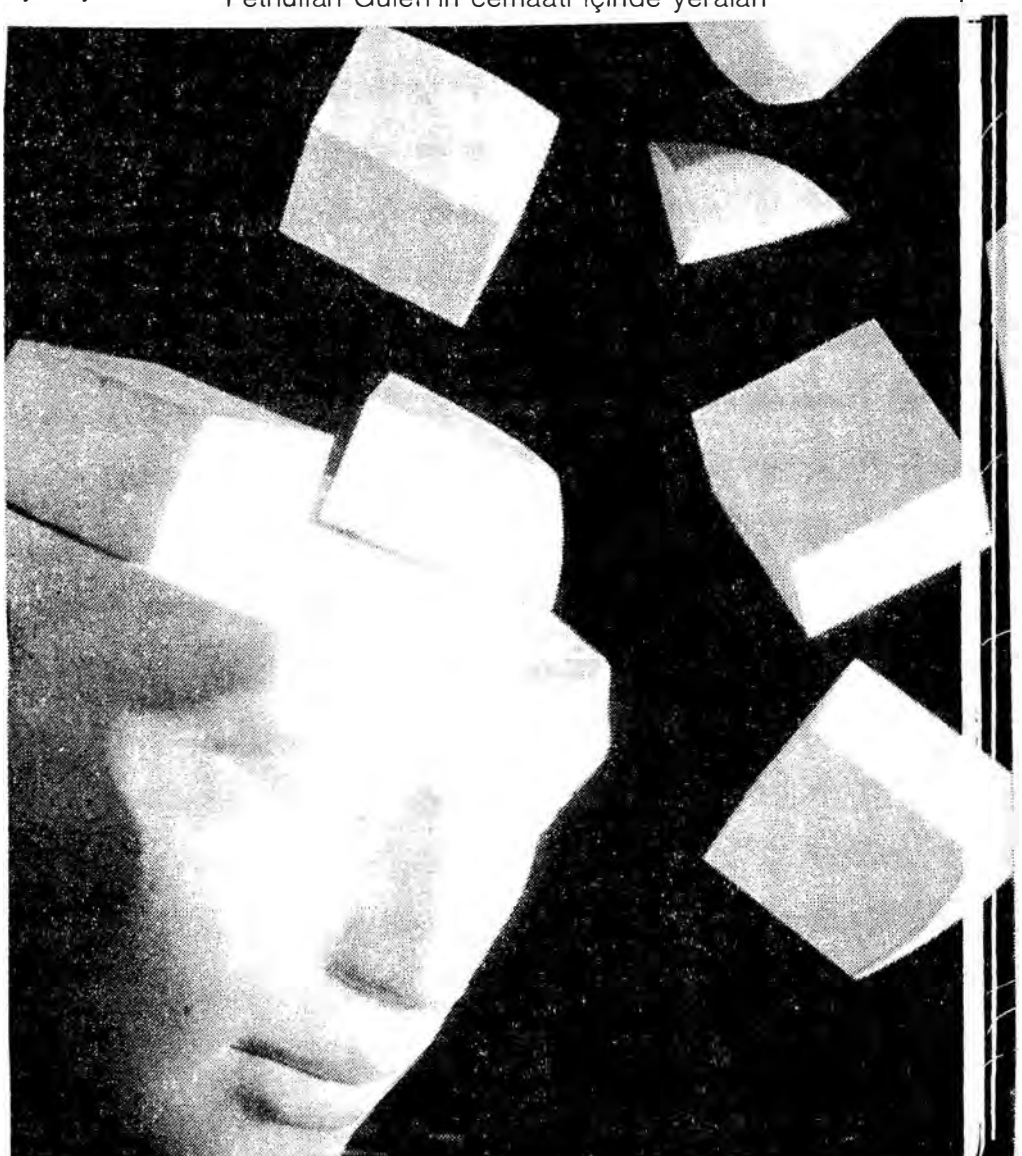

onun vakıf ve okullarına para yağdıran Türkiye'nin yeni yükselen tekelleri bu üniversitenin temellerini dolar, mark ve riyal-

lerle döşemişlerdir. Şu an Türkiye'nin en zengin cemaati oldukları, bir milyonu aşkın destekçisi-yandaşı olduğu, 200 üyeli İş Hayatı Dayanışma Derneği'nin finansörlüğünde ciddi bir sermaye grubu oldukları unutulmamalı.

Bir dönem aydınlarımız içinde ciddi bir operasyon yapan Turgut Özal'ın halefi bu konuda kuşkusuz Fethullah Gülen'dir.

Bu üniversitedeki "hocalarımız" devşirilmişlerdir. İçlerinde Ali Nesin gibi bir iki isim diğerlerinin namusunu kurtarmaya yetmez ve Ali Nesin'in orada yer almasını ideolojik bir yetersizlik olarak görmek onu ne kadar kurtarır bilinmez.

Özel üniversiteler de polise 'evet' dedi

Koç ve Bilgi üniversiteleri, eylem anında polise açık, gazeteciye kapalı

İSTANBUL - Özel güvenlik sistemi kuran özel üniversitelerin rektörleri, okullarda polise ihtiyaç duyulduğunu savunurken, eylem olması halinde basının okul içine sokulmasını istemiyor.

Koç Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Selsa Timiç, üniversitedeki güvenlik biriminin taşeron bir firmadan getirildiğini ve dışarıdan yabancıların girmesine izin verilmemesi için böyle bir sisteme ihtiyaç duyduklarını söyledi.

Timiç, "Öğrencilerin okullarını sevmesi ve benim üniversitem demesi gerekir. Öğrencinin okulu sevmesi için gerekli koşulların yaratılması lazım. Öğrenci bunu söyleyemediği takdirde olayların çıkma ihtimali çoğalır" dedi. Bilgi Üniversitesi'nin Rektörü Prof. Dr. Asaf Savaş Akat da "Bir yerde güvenlik sorunu varsa orada polis olur" dedi. Akat "6 Kasım'daki gibi eylemlerin olmasını istemiyorum. Böyle olaylar olursa da polis engeller, polis engelleyemezse dışarıdan yardım gelir" dedi.

Öğrenciye gözaltı

İstanbul Üniversitesi Rektörü Bülent Berkarda'nın istifası için imza kampanyası başlatan çoğu İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi 15 kişi dün gözaltına alındı. 6 Kasım YÖK'ü protesto eylemlerinde polisin öğrencilere karşı sert tutumunu protesto eden ve görevli polisler hakkında suç duyurusunda bulunan öğrencilerden bazıları olay sırası polisler tarafından izlenerek gözaltına alınmıştı. (Radikal)

Daha saf olduğum dönemlerde bazen kendime "acaba biraz sekter miyiz?" diye sorardım. Çünkü Murat Belge decentralizasyonu savunuyordu. Merkezileşmeye hayatın her alanında karşı olduğunu yazıyordu. Plancılıkla alay ediyor, "bunlar insanların ne zaman güleceğini bile planlamak istiyorlar" diyordu. Örgütlenme biçimlerimizi eleştiriyor bu merkezi yaklaşımlarımıza Stalincilik diye küfrediyordu.

Yerel insiyatiflerden, sivil toplum örgütlerinden bahsediyordu. Merkezin dışında herkesin bulunduğu alanda bilgiyi üretmesinden söz ediyordu. Doğrusu özellikle bu bilginin decentralizasyonu çok hoşuma giden bir teoriydi. Çünkü örgütüm bana İzmir'den İstanbul'a yerleşmemi dikte ediyordu. Ben de "bu devrim İzmir'den geçmeyecek mi?" diyerek kendi yerelimde ısrar ediyordum.

Fakat Murat Belge'nin, merkezileşmenin en yoğun finans biçimi olan tekellerle çalışarak böyle düşünceler ortaya atmasından pirelenmeye başladım. Kavala sermayesi bir yana bu Bilgi Üniversitesi olayında çok açık ortaya çıktı. Murat Belge'ye ne söylemişsek sekterliğimizden değil nesnelliğimizden söylemişiz.

Toktamış Ateş'in beni hiçbir zaman çeken bir yazısına, düşüncesine rastlıyamadım. Ancak yazılarındaki "hoşgörü" aynı soruyu bana soruyordu: "Acaba biraz sekter miyiz?"

Toktamış Ateş'in Bilgi Üniversitesi konusunda yazdıkları beni ikna etmedi, belki sizi edebilir: "Türkiye'deki dengesizliklerin çözümü, siyasal bir çözümdür. Eğer memleketimizde böylesine insafsız bir gelir paylaşımı varsa, bu işin 'kaymağını yiyenler' kaçınılmaz olarak çocuklarını iyi okullara göndermek isteyeceklerdir. Genellikle yurtdışına gönderilen bu çocukların bir kısmını yurt içinde eğitmek, çoğumuzun karşı olduğu 'bezirgan saltanatını' desteklemek, bunu pekiştirmek demek değildir. Kaldı ki, yüzlerce öğrenciye burs veriyoruz ve yetenekli gençlerimizi kazanmak istiyoruz... İstanbul Bilgi Üniversitesi elbette Türkiye'nin eğitim sorununu çözme ve eğitimi özgürleştirme amaç ve iddiasında değildir... İBÜ'de ders veren meslektaşlarımızın çoğu aynı bilinç ve yaşadıkları topluma karşı 'borçluluk duygusu' içindedir. Ama 'sermaye' karşısında da hiçbir kompleksimiz yok."

Toktamış Ateş sermayenin çocuklarını kazanacakmış. O konunun uzmanı Adnan Hoca'dır. Bence onunla da hoşgörülü bir ilişki geliştirmesi, deneyimlerinden yararlanması gerekir.

Hiç de sekter değiliz. Bu ülkenin insanları için en aklı selim doğruları bizim söylediğimizden kuşku duymamalıyız. İnsafsız gelir paylaşımı dedikten sonra koca bilim adamının kendine biçtiği misyon "bu işin kaymağını yiyenlerin" çocuklarını göndermek isteyecekleri "iyi okullarda" hocalık yapmak.

Hoşgörü insan ilişkilerinde esastır. Ama toplumsal ve sınıfsal ilişkiler, meseleler, sert köşelerden ve karmaşık karşıtlıklardan oluşur. Sınıfsal bir meseleyi hoşgörüyle çözmeyi düzenin güçsüz kemalistleri veya tekellerin kucağında decentralizasyon lakırdıları edenler öneriyor.

Bunları görmek sekterlikse, sekterliğin kimsenin göremediği gerçekleri yakalayan ideolojik bir gözlük olduğunu kabul etmeleri gerekiyor.

TEKELLERE BAĞLI

BASIN VE ÜNİVERSİTE

Dünya tekelleriyle bütünleşen TÜSİA, taşrada palazlanmış tutucu Anadolu sermayesinin ticaret burjuvazisiyle yaptığı işbirliğine şimdilik ses çıkarmıyor. Eski TOBB başkanı Yalım Erez hükümette ticaret burjuvazisini temsil ediyor. Refah, MÜSİA'ları ve giderek büyüyen islamcı, tutucu taşra sermayesini TÜSİA'ya karşı savunarak rekabet şansını arttırıyor.

Bu tekeller savaşıdır. Göründüğünden kanlı ve çok cepheli olarak yürütülen bir savaş bu. Nurcularla Nakşiler kendi aralarında vuruşurlarken ayrıca Sabancı Koçlarla da vuruşmayı göze alabileceklerini gösteriyorlar. Uluslararası tekeller de işin içindedir. Fransız, Japon, Alman ve Amerikan tekelleri bu savaşın çok cepheli yapısına uygun mevzilerini almışlardır.

Sabancılardan biri vurulmuş, Koçların kemikleri çalınmıştır. TÜSİA'lı tekeller mezara yatırıp mezardan kaldırırlarken, bir kısmını da siyasetten men etmişlerdir. Cem Boyner aktif politikadan boyunun ölçüsünü alarak babasının işletmelerine geri dönmüştür. Kürt meselesinin çözümünü iç pazarın rehabilitasyonu penceresinden görenler, yükselen tekellerin sivri dişleri ile karşılaşmıştır. Çünkü Kürt meselesi yalnızca iç pazarın değil Ortadoğu pazar ve kaynaklarının anahtarı konumundadır.

İç pazar pastasına bu yükselen tekeller büyük bir arzu göstermekte ve pazardan gelen payı arttıkça islamcı yoğunluğu çözülmektedir. Bu yüzden Batı ve Amerikan tepkiciliği gittikçe fona düşen bir sese dönüşmekte, özellikle Amerika ile ilişkiler esaslarına oturtulmaktadır.

Bu arada TÜSİA'lı tekeller de Avrupa'nın yardımıyla bir gol atmıştır. Brissa'ya kalite ödülü verildi.

Ancak bu tekel savaşlarının hızına ve şiddetine bakın ki hükümette ne zamandır beklettiği yabancı araba kararnamesini nihayet imzaladı ve karşı taraftan çıkan iniltili sese dönüp bakmadı.

Bu tekel savaşlarının en acı yönü halkımızın üzerinde yapılıyor oluşudur.

Taşralı, tutucu islamcı sermayesi her alanda yükselmektedir. İHA'nın nasıl geliştirildiğini, ordu ve polis desteğiyle dev bir haber ağını nasıl oluşturduğunu Yalçın Küçük'ün Bakış kitabını okuyanlar görecektir. Yalçın Küçük tek kişilik gerçek üniversite olma özelliğini sürdürüyor.

Bin ortaklı koca şirketlerin, ittifak holdinglerin kuruluşundan itibaren altı ay içinde on banka arasına girmesine muhakkak gözüyle bakılan finans yapılanmalarının ve bunların ikinci ligden bir takımı hemen satın almalarının ve Bilgi Üniversiteleri kurup bizde küme düşmüş solculardan bir aydınlar takımı oluşturmalarının, tekel savaşlarında oturduğu birer mevzi vardır.

Bunları görmek ve söylemek sekterliğimizin değil nesnelliğimizin kanıtıdır.

Bu kadar mı?

Bu tekellerin tarifini yalnızca ahtapot mecazıyla yapmak ahtapotlara haksızlık yapmak demek. Bu "tekel"i birçok hayvanın en vahşi organlarının terkibinden oluşan bir yaratık olarak düşünmek gerçeğe daha yakın. Bir kere burunlarının en küçük kan kokusunu zaman ötesinden alabilecek kadar eğitilmiş it burunlarına benzediği kesin.

Ekonomide tam gaz cemaat rekabeti

Türkiye'nin en büyük iki cemaati Nurcular ve Nakşiler sadece siyasette değil, ekonomik yaşama da ağırlığını koyuyor ve birbirleriyle kıyasıya rekabet ediyor

Para

NURCULARDA NAKŞİLER

Fransa'da Jean François Kahn adında bir medya patronu gericiliğe karşı çıkan ve kapitalist modeli reddeden, röportaj ağırlıklı Marianne adında sol bir dergiyi sermayesinin büyükçe bir kısmını ayırarak çıkarmaya karar vermiş. Haberin başlığına

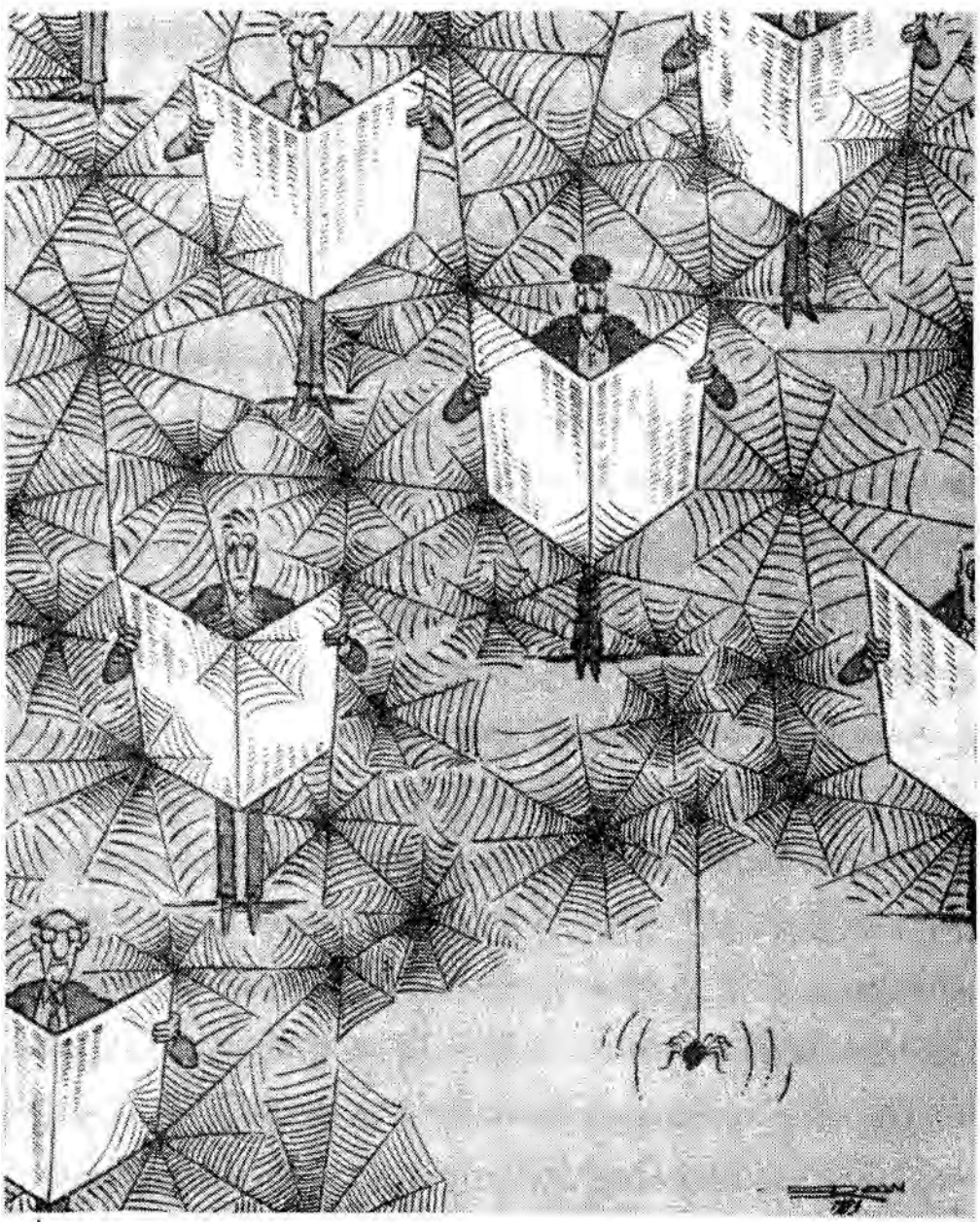

"Marianne, solcuları koynuna alacak" ibaresini koyan gazete de Türkiye'de benzer açıkgöz bir yatırımcının, toplumun derinindeki sol kıpırdanışı hissetmesiyle oluşturduğu bir gazete.

Jean François Kahn şöyle açıklıyor projesini: "Medyanın çeşitli güç odaklarının elinde tekelleşmesi ve artan konformizm, son on yılda basında tek taraflı düşünme anlayışının yerleşmesine yol açtı. Ancak bu süre zarfında, insanı ezen ve emeği küçümseyen kapitalist sistemin şartları ağırlaştı. Ve Marianne da, tüm bu aksaklıkların dile getirildiği bir dergi olarak kafamda canlandı."

Tabii bu tekellerinin tek başına koku algısıyla açıklanabilecek bir yetenekten çıkardıkları sonuç değil. Bilimsel de çalışıyorlar. DİE'nin en son 1994 yılına ait verileri yayınladığı çalışma ilk önce bunların önüne geldiği belli. Gelir dağılımındaki makas hızla açılıyormuş. 1987'de Türkiye'de 7.5 milyon kişi yoksulluk sınırının altında yaşarken bu 1994'te 10 milyona varmış. Bu rakamlar pazarını sürekli gözden geçiren patronların yazarlarıyla yaptığı toplantılara mutlaka yansıyordur.

Yeni Yüzyıl'ın eski Maocu köşe yazarı Gülay Göktürk bir burjuvanın soğukkanlı sınıf güdüsünden yoksun olduğu için onların çıkardığı bilimsel sonuçlardan çok uzak yalnızca onlara yaranacak çıkarımlar için çaba harcıyor: "Dünya nüfusunun beşte biri, hatta daha da azı; yüksek teknoloji üreten ve bu teknolojiyi kullanmasını ya da yönetmesini bilen bir elit kesim; dünya yüzündeki toplam üretim çok büyük bir kısmını gerçekleştirirken; geniş bir kesim ya hiç üretmiyor; ya da son derece düşük bir üretkenlikle çalışıyor. Ama üretememesine rağmen 'Bana insanca yaşayacağım ev ver', 'Bana insanca yaşayacağım asgari ücret sağla', 'Bana okul yap, beni eğit,

beni tedavi et, yoksa hır çıkarırım' diye dayatıyor. Üstelik bütün bunları ülkenin imkanları ölçüsünde bir yardım olarak değil, bir hak olarak istiyor."

TÜSİAD yönetim kurulu üyesi Can Paker başka bir yerde bu gelir dağılımı ile ilgili soruya "TÜSİAD buna karşı çıkıyor. Sadece sosyal patlamalar yüzünden değil, bundan çok daha önemli talebin ve pazarın daralmasına neden olduğu için" diye yanıt veriyor.

Oysa sınıf güdüsü olmayan ama tekellerin yazarı olmak isteyen Gülay Göktürk tıpkı öteki eski Maocu Hadi Uluengin gibi bir yalaka olabiliyor:

"Sonuçta dar bir üretici kesim yarattığı artı değerle, üretici imkanı bulunmayan geniş kesimleri yardımlarıyla ayakta tutuyor belki ama, sübvansiyonla ayakta kalan kesim büyüdükçe, üreten kesimden de isyan sesleri yükselmeye başlıyor: Daha ne kadar taşıyacağız bu yükü?"

Gülay Göktürk gelirden az pay alanları az üreten, çok pay alanı çok üreten olarak bize kabul ettirmeye çalışıyor.

İnsan bu verilerden nasıl böyle sonuçlar çıkarabilir?

Bilgi Üniversitesi dedikleri budur. Doğru verilerden başkaları doğru sonuçlar çıkarmadan en tekelci en emek karşıtı sonuçları çıkartmak. Bu yanıyla Bilgi Üniversitesi yeni değildir. Gülay Göktürk'ün titrinin olmayışı o kadar önemli değildir.

Tekellerin dünyayı tek başına kullanma bencilliği, kendisi dışında kalanları yük olarak görüp bizzat o insanlara yaşamalarının fuzuli olduğunu kabul ettirme çılgınlığına bir başka örnek yine Gülay Göktürk yazısından.

Önce meseleyi ve verileri anlatıyor: "Ve ardından rakamların kesin diliyle,' 'Global Isınma' tezlerinin fosluğunu gözler önüne serdi. Freud Singer'in verdiği rakamlara göre, son üçyüz yılın ısı grafiklerine bakıldığında, son elli yılda kayda değer bir artış yok. Sadece bu rakamlar bile, 'insan faaliyetlerinin global iklimi etkilediği...',yolundaki tezleri tümüyle çürütmek için yeterliydi... Konuşmasını şöyle bitirdi Singer: ' 1992'de elli kişiydik. Şimdi global ısınmanın bir 'çevre krizi' olarak adlandırılabilecek düzeyde bir sorun olmadığını düşünen 100 uzman olduk. Şu anda hala azınlıktayız, ama sayımız artıyor. Ve besbelli ki daha fazla reklama ihtiyacımız var.' Singer ve arka-daşları, dört beş yıldır, pembe bir habere inandırmaya çalıyorlardı dünyalıları. Ozon deliğinin büyüdüğü, sera etkisinin arttığı ya da yağmur ormanlarının tükendiği yolundaki haberler jet hızıyla yayılıyor ve hemen iman

Dolarla desteklenen üniversitelere devşirilen "aydınların" neoliberal pazar kuramının ve bütün dünyada her türlü sosyal kazanımı silindir gibi ezip geçen vahşi tekelciliğin adamları olmaktan kurtaracak ne yazık tek küçük ayrıntı yoktur.

ediliyordu da, kimse dünyanın pek de ısınmadığına, ozon deliğinin büyümediğine ya da AİDS ölümlerinin bundan on yıl önce tahmin edilen boyutlara vardığına bir türlü inanmak istemiyordu."

Buraya kadar anlatılanlardan bakın Gülay Göktürk ne sonuç çıkarıyor:

"Sosyalizm çökerken, kapitalizme muhalefet görevini mazoşizme devretmişti sanki."

Bu namuslu bilim adamlarına, Fred Singer ve arkaşlarına, onların bulgularına yer vermeyen uluslararası haber tekelleri ise, onların çalışmalarını laboratuvarlarında, çalışma odalarında boğan tekellerin sponsor üniteleri ve araştırma merkezleriyse, tekeller bilimadamı niyetine Asaf S.Akat'ları, Murat Belge'leri finanse ediyorsa bu güzel haberleri duymak istemeyen mazoşist kitlelerden değil sadist tekellerden bahsederek bitirmesi gerekmez mi Gülay Göktürk'ün?

Çünkü dünyanın haber ihtiyacı bu gün 4 büyük haber tekelinin elindedir. Bunlar hergün ABD ve Avrupa'da 14 milyon sözcük geçerler dünyanın diğer ülke gazetelerine.

Tekeller son elli yıldır dünyayı korku ideolojisi ile yönetiyorlar. Ozon, AİDS, Global Isınma, ikide bir Dünya'nın yörüngesine gelen büyük göktaşları ya da gazete sayfalarındaki kan, dehşet, bacak, balta haberleri tiraj kaygısıyla yapılmıyor yalnızca, bu bir yönetme biçimidir.

Renaissance'ın kendini Tanrı yerine koyan insanını, aydınlanmanın kendine güvenen, inanan bireyini ve 1917 ile yeni dünyalar kuran cüretini kırmaları gerekiyor. Bunun için korkan, güvensiz, sünepe, mazoşist kitlelere her zaman gereksinim duyuyorlar. Bunun için Asaflara, Muratlara, Gülaylara v.d.lerine her zaman yatırım yapıyorlar. Solculuk, sol yayın para getirecekse onun da içini boşaltarak Marianne'leri, Yeni Yüzyılları, Radikalleri ile o pazarda hazır ve nazır oluyorlar. Bunun için bizim bilgisiz olmamıza dayanamayıp Bilgi Üniversiteleri kuruyorlar.■

Renaissance'ın kendini Tanrı yerine koyan insanını, aydınlanmanın kendine güvenen, inanan bireyini ve 1917 ile yeni dünyalar kuran cüretini kırmaları gerekiyor. Bunun için korkan, güvensiz, sünepe, mazoşist kitlelere her zaman gereksinim duyuyorlar. Bunun için Asaflara, Muratlara, Gülaylara ve diğerlerine her zaman yatırım yapıyorlar.

YALÇIN KÜÇÜK

EL KİTABI

birinci kitap

BASILIYOR

AKIŞ YAYINCILIK

KEMALİZMİN KIYMET-İ HARBİYESİ

"Anadolu Atatürk" liseleri maskaralığına kesinlikle son verilmelidir; ancak sömürgelerde "ulusal" dili yok edecek kadar bir emperyalist ülkenin dili öğretilebilir, buna isyan etmek zorundayız. Ülkemizde, bu ölçüde, amerikanca bilen yurtsever insan ihtiyacı yoktur; soysuz yetiştirmek ise bir ülkenin "ulusal" politikası olmamalıdır.

Sosyalist iktidarımızda, ulusal dillerimizin dışında hiçbir dilde eğitime izin vermeyeceğimiz kesindir.

Dilini sevmeyen halkını sevmeyen'dir ve halk sevgisi, bizim için,Tanrı Sevgisi'nin yerinedir.

Mücadelemiz, emekçi halkımızın, mutlak iktidara, mutlak bilgiye ve mutlak güzelliğe kavuşması içindir; bu nedenle dilimize sevgimiz, mutlak'tır.

Terörist televizyonlar, spiker ve sunucuları Türkçe dersi ve Türkçe fonetik'ten sınavdan geçirilmelidir ve bunun için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Orta öğretimde yardımcı ve zorunlu ders olarak, Arapçanın ve özellikle Farsçanın öğretilmesi çok daha yararlı ve gereklidir; bu, "tarihimizden kopmamak" türü bir göstermelik nedenle değil, dilimizi daha iyi konuşabilmek için yararlıdır.

İmam hatip okulları, kökten kapatılmalıdır. İmam hatip lisesi mezunlarının, daha sonra hukuk ve siyasal bilgiler fakültesini bitirmiş olsalar bile, yargıçlık, savcılık, kaymakamlık, valilik ve öğretim üyeliklerinde çalışabilmeleri yasaklanmalıdır ve yargı, mülkiye ve üniversiteler, imam hatiplilerden ayıklanmalıdır.

Ancak burada bir nokta var; kemalistler ne diyor?

Sultan Hamid'in büyük eğitim reformlarının doğal bir sonucu olan ve bütün okulları Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlayan, eğitimin kurumsal olarak birliği yasası hariç, medeni kanun, tekkelerin kapatılması, şapka, harf ve benzeri ne varsa; açıkçası, Türkiye'ye "kemalist" nitelik kazandıran bütün kanunnameler, Şeyh Sait başkaldırısından sonradır ve 1925 başı bir tarih başlangıcı dır; Bu tespit kıymeti harbiyesi olan her mevziye bir yol açıyor; bunlar arasında kemalistler de var.

Kabul etmek gerekiyor; kemalizm Kürdisme, sosyalisme ve islamisme dayanarak geliyor ve sıfır noktasında, 1925/1926 kesitini kastediyoruz, bunları kırmaya başlıyor. Büyük devletlerden ürküyor, tarafsızlık politikasını buluyor; sermayeden korkuyor, devlet işlerine dayanıyor ve yobazlıktan korkuyor, laisisme sarılıyor. Ancak sonra, Türkiye solundan ve Kürt halkının yeniden yükselmesinden korkuyor, islamismi ön plana iterek, oturduğu sandalyanın ayaklarını kesmeye başlıyor; Türkiye'yi bugün şeriatın eşiğine getiren, "en kemalist" genarallerin bu korkusudur. Türkiye'de, kemalizm, büyük sermayader yaratmayı önleyemiyor ve büyük sermaye sınıfı, emekçi düzenini önlemenin yolunu, emperyalizmin askeri ve polis ittifaklarına girmekte buluyor; bugün Türkiye, Amerika'nın kucağındadır. Sonra yönetime, Özal ile Madam ile Erbakan'a Türkiye sermayesinin en açgözlü temsilcileri geliyorlar ve kamusal alanların tümünü satışa çıkartıyorlar; devlet işletmelerini bitirenler de bunlardır.

Şimdi kemalistler ne diyor? Biz, ileriye olanın hepsi için birlikten yanayız; ayrıca tarihsel kişilere saygısızlık, halkların renklerine saygısızlık, bizden uzaktır.

Ancak, kemalizm, halk gerçekliğine kıran olmuştur. Kürt halkını kırmış, kalanların onurunu ezmiş ve aynı zamanda Türk halkının kimliğini yok etmiştir. Bu kesindir. Bizim burada bir ödünümüz yoktur; savaşımız, halklarımızın onuru ve yükselmesi içindir. Kemalizm, emekçi ve sınıf varlığını kazımak istemiştir; "biz" sınıf bakışı olmadan doğrunun bulunamayacağına inananlardanız. Bunun için savaşımız var.

Halk gerçekliği ve emekçi bakışı, bunlar, bizim savaş alanımızdır. Yalnız hem savaş ve hem işbirliği bizim uslübümüzdür. Tercih ise onlara kalıyor.